

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2021/1078

2021 m. balandžio 14 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523 papildomas nustatomomis „InvestEU“ fondo investavimo gairėmis

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 ⁽¹⁾, ypač į jo 8 straipsnio 9 dalį,

kadangi:

- (1) programos „InvestEU“ tikslas – paremti finansavimo ir investavimo operacijas, kuriomis padedama siekti Reglamento (ES) 2021/523 3 ir 8 straipsniuose nurodytų Sąjungos politikos tikslų;
- (2) pagal Reglamento (ES) 2021/523 8 straipsnį „InvestEU“ fondas turi veikti pagal keturias, t. y. tvarios infrastruktūros, mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo, mažųjų ir vidutinių įmonių, socialinių investicijų ir įgūdžių, politikos linijas, atspindinčias Sąjungos politikos prioritetus;
- (3) vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/523 14 straipsnio 1 dalies d punktu, kad atitiktų „InvestEU“ fondo reikalavimus, finansavimo ir investavimo operacijos pagal kiekvieną iš tų politikos linijų turi atitikti Komisijos nustatytas investavimo gaires. Tuo tikslu pagal Reglamento (ES) 2021/523 24 straipsnio 1 dalies b punktą Investicijų komitetas turi patikrinti, ar įgyvendinančiųjų partnerių pateikti pasiūlymai dėl finansavimo ir investavimo operacijų atitinka tose investavimo gairėse nustatytus reikalavimus;
- (4) investavimo gaires sudaro horizontalioji dalis, taikoma visoms finansavimo ir investavimo operacijoms naudojant „InvestEU“ fondą, ir politikos linijų dalis, kurioje išdėstytos konkrečios nuostatos, taikomos finansavimo ir investavimo operacijoms pagal kiekvieną politikos liniją;
- (5) pagal Reglamento (ES) 2021/523 8 straipsnio 9 dalį Komisija parengė investavimo gaires glaudžiai bendradarbiaudama su Europos investicijų banko grupe ir kitais galimais įgyvendinančiais partneriais;
- (6) siekiant užtikrinti greitą šiuo reglamentu numatytų priemonių taikymą, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

⁽¹⁾ OL L 107, 2021 3 26, p. 30.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Priimamos priede pateiktos Reglamentu (ES) 2021/523 įsteigto „InvestEU“ fondo finansavimo ir investavimo operacijoms skirtos investavimo gairės.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. balandžio 14 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

„InvestEU“ FONDO INVESTAVIMO GAIRĖS

TURINYS

1. TAIKYMO SRITIS	22
2. HORIZONTALIOSIOS NUOSTATOS	22
2.1. Indėlis siekiant Sąjungos politikos tikslų ir Sąjungos pridėtinė vertė	22
2.2. Rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemos ir papildomumas	23
2.3. Bendrieji finansavimo ir investavimo operacijų reikalavimai	23
2.3.1. Įgyvendinantieji partneriai, finansų tarpininkai ir galutiniai gavėjai	23
2.3.2. Finansinių produktų rūšys ir bendro intereso su įgyvendinančiais partneriais ir finansų tarpininkais užtikrinimo reikalavimai	25
2.3.3. Nefinansuojama veikla	26
2.3.4. Valstybės pagalbos aspektai	26
2.4. Rizikos vertinimas	26
2.5. Finansavimo valiuta	27
2.6. Paskirstymo pagal politikos liniją principai	28
2.7. Geografinė ir sektorinė diversifikacija	28
2.8. Valstybių narių skyriai politikos linijose	29
2.9. Iš „InvestEU“ fondo remiamos derinimo operacijos	29
2.10. Strateginės investicijos	30
3. TVARIŲ INVESTICIJŲ SKATINIMAS	31
3.1. Klimato ir aplinkos stebėjimas ir ataskaitų teikimas	32
3.2. Tvarumo patikrinimas	33
3.3. Teisingos pertvarkos sistema pagal programą „InvestEU“	33
4. ES GARANTIJOS NAUDOJIMAS	34
4.1. Bendrieji finansiniai produktai	35
4.1.1. ES garantijos naudojimas skolos tipo operacijoms	35
4.1.2. ES garantijos naudojimas nuosavo kapitalo tipo operacijoms	36
4.2. Teminiai finansiniai produktai	36
4.2.1. ES garantijos naudojimas skolos tipo operacijoms	36
4.2.2. ES garantijos naudojimas nuosavo kapitalo tipo operacijoms	36
5. ĮGYVENDINANČIOJO PARTNERIO TEIKIAMAS FINANSAVIMAS	36
5.1. Bendrieji finansiniai produktai	37
5.1.1. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas	37
5.1.2. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas	37
5.2. Teminiai finansiniai produktai	38
5.2.1. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas	38
5.2.2. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas	38

---

6. POLITIKOS LINIJOS	39
6.1. Tvarios infrastruktūros politikos linija	39
6.1.1. Intervencijos politikos sritys	39
6.1.2. Galimų finansinių produktų savybės	47
6.2. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo linija	49
6.2.1. Intervencijos politikos sritys	49
6.2.2. Galimų finansinių produktų savybės	52
6.3. MVĮ linija	55
6.3.1. Intervencijos politikos sritys	55
6.3.2. Galimų finansinių produktų savybės	56
6.4. Socialinių investicijų ir įgūdžių linija	58
6.4.1. Intervencijos politikos sritys	58
6.4.2. Galimų finansinių produktų savybės	62

1. TAIKYMO SRITIS

Pagal 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 ⁽¹⁾ (toliau – „InvestEU“ reglamentas), 8 straipsnio 9 dalį šiose investavimo gairėse nustatomi finansiniams produktams ir finansavimo bei investavimo operacijoms pagal „InvestEU“ fondo politikos linijas taikomi tinkamumo reikalavimai:

- a) „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 9 punkte nurodyti finansiniai produktai ir to reglamento 2 straipsnio 10 punkte nurodytos finansavimo ir investavimo operacijos turi atitikti „InvestEU“ reglamente ir šiose investavimo gairėse nustatytus reikalavimus;
- b) priimdamas sprendimą pagal „InvestEU“ reglamento 24 straipsnį Investicijų komitetas turi patikrinti, ar laikomasi šių investavimo gairių.

Šios investavimo gairės taikomos tiek ES, tiek valstybių narių skyriams, nustatytiems „InvestEU“ reglamento 9 straipsnyje, nebent šiose gairėse būtų nurodyta kitaip. Šioms investavimo gairėms taip pat taikomos „InvestEU“ reglamento 2 straipsnyje nustatytos apibrėžtys.

2. HORIZONTALIOSIOS NUOSTATOS

2.1. Indėlis siekiant Sąjungos politikos tikslų ir Sąjungos pridėtinė vertė

„InvestEU“ fondo remiamomis finansavimo ir investavimo operacijomis daugiausia dėmesio skiriama investicijoms, kuriomis kuriama Sąjungos pridėtinė vertė. Kai finansavimo ir investavimo operacijoms naudojami konkretūs finansiniai produktai, Sąjungos pridėtinės vertės pobūdis gali skirtis, kaip nurodyta pagal kiekvieną politikos liniją, pateiktą šių investavimo gairių 6 skirsnyje. Naudojant finansinius produktus vykdomų finansavimo ir investavimo operacijų Sąjungos pridėtinė vertė taip pat gali atsirasti dėl sektorinio ar geografinio rizikos diversifikavimo finansinių produktų lygmeniu. Be to, Sąjungos pridėtinė vertė, be kita ko, gali atsirasti dėl indėlio į Sąjungos atsparumą strateginės svarbos srityse, kaip išsamiau išdėstyta 2.10 skirsnyje.

Kad būtų pasiekti Sąjungos politikos tikslai programos „InvestEU“ remiamose politikos srityse, kaip nustatyta „InvestEU“ reglamento 3 straipsnyje ir II priede, kiek tai susiję su jame nurodytais sektoriais, finansavimo ir investavimo operacijomis gali būti papildomas dotacijų finansavimas ir kita parama, visų pirma vykdančios operacijas ir derinančios veiksmus. „InvestEU“ fondas visų pirma gali papildyti atitinkamus programas „Europos horizontas“ ⁽²⁾, Europos infrastruktūros tinklų priemonės ⁽³⁾, Skaitmeninės Europos programos ⁽⁴⁾, Bendrosios rinkos programos ⁽⁵⁾, Europos kosmoso programos ⁽⁶⁾, Europos regioninės

⁽¹⁾ OL L 107, 2021 3 26, p. 30.

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 104).

⁽³⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (OL L 348, 2013 12 20, p. 129).

⁽⁴⁾ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2021/694, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1).

⁽⁵⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1).

⁽⁶⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

plėtros fondo (ERPF) ⁽⁷⁾, Sanglaudos fondo ⁽⁸⁾, „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ⁽⁹⁾, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) ⁽¹⁰⁾, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ⁽¹¹⁾, programos „Kūrybiška Europa“ ⁽¹²⁾, Prieglobsčio ir migracijos fondo ⁽¹³⁾, Vidaus saugumo fondo ⁽¹⁴⁾, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) ⁽¹⁵⁾, Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ⁽¹⁶⁾, ATLPS inovacijų fondo ⁽¹⁷⁾, programos „ES – sveikatos labui“ ⁽¹⁸⁾, Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ⁽¹⁹⁾ ir Europos gynybos fondo ⁽²⁰⁾ politikos tikslus.

2.2. Rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemos ir papildomumas

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 (toliau – Finansinis reglamentas ⁽²¹⁾) 209 straipsnio 2 dalies a ir b punktus ES garantija sprendžiamos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos ir siekiama papildomumo, kaip nustatyta „InvestEU“ reglamento ⁽²²⁾ V priedo A skirsnyje.

2.3. Bendrieji finansavimo ir investavimo operacijų reikalavimai

2.3.1. Įgyvendinantieji partneriai, finansų tarpininkai ir galutiniai gavėjai

Pagal „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 13 punktą įgyvendinantieji partneriai yra reikalavimus atitinkančios garantijos šalys, pavyzdžiui, finansų įstaigos, su kuriomis Komisija yra sudariusi susitarimą dėl garantijos.

⁽⁷⁾ Reglamentas dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo dar nepaskelbtas. Laukiama Parlamento antrojo svarstymo.

⁽⁸⁾ Reglamentas dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo dar nepaskelbtas. Laukiama Parlamento antrojo svarstymo.

⁽⁹⁾ Reglamentas dėl Europos socialinio fondo + (ESF+) dar nepaskelbtas. Laukiama Parlamento antrojo svarstymo.

⁽¹⁰⁾ 2021 m. vasario 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

⁽¹¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

⁽¹²⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1295/2013, kuriuo sukuriama programa „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.) ir panaikinami sprendimai Nr. 1718/2006/EB, Nr. 1855/2006/EB ir Nr. 1041/2009/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 221).

⁽¹³⁾ Reglamentas dėl Prieglobsčio ir migracijos fondo steigimo dar nepaskelbtas. Laukiama Tarybos pozicijos, priimtose per pirmąjį svarstymą.

⁽¹⁴⁾ Reglamentas dėl Vidaus saugumo fondo dar nepaskelbtas. Laukiama Tarybos pozicijos, priimtose per pirmąjį svarstymą.

⁽¹⁵⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1255/2011 (OL L 149, 2014 5 20, p. 1).

⁽¹⁶⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 185).

⁽¹⁷⁾ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3), ir 2019 m. vasario 26 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/856, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB nuostatos dėl Inovacijų fondo veiklos (OL L 140, 2019 5 28, p. 6).

⁽¹⁸⁾ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 (OL L 107, 2021 3 26, p. 1).

⁽¹⁹⁾ Reglamentas, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas, dar nepaskelbtas. Laukiama, kol aktas bus pasirašytas.

⁽²⁰⁾ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092 (OL L 170, 2021 5 12, p. 149).

⁽²¹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁽²²⁾ Pagal „InvestEU“ reglamento V priedo A skirsnio paskutinę pastraipą ES garantija neteikiama refinansavimo operacijoms remti, išskyrus konkrečias išimtines ir gerai pagrįstas aplinkybes. Finansavimo ir investavimo operacijos, apimančios esamus portfelius, kuriems taikoma ši išimtis, iš pradžių gali būti parengtos tik pagal bandomąją schemą, kurios biudžetas pagal atitinkamą politikos liniją yra ribotas, ir turi atitikti visas „InvestEU“ reglamento V priede ir susitarimo dėl garantijos nustatytas sąlygas.

Igyvendinantieji partneriai gali teikti finansavimą galutiniams gavėjams tiesiogiai ⁽²³⁾ arba netiesiogiai per privačiuosius arba viešuosius finansų tarpininkus.

Igyvendinantieji partneriai taip pat gali tapti patariamaisiais partneriais, per „InvestEU“ konsultacijų centrą tiesiogiai arba netiesiogiai teikiančiais techninę paramą ir gebėjimų stiprinimo paramą finansų tarpininkams ir galutiniams gavėjams. Be to, finansų tarpininkai gali teikti techninę paramą ir gebėjimų stiprinimo paramą galutiniams gavėjams arba gali patys ja pasinaudoti.

Tiesioginės operacijos yra susijusios su tiesioginiu įgyvendinančiųjų partnerių teikiamu finansavimu galutiniams gavėjams ⁽²⁴⁾.

Netiesioginių operacijų atveju įgyvendinantieji partneriai gali sudaryti susitarimus su finansų tarpininkais pagal Finansinio reglamento 208 straipsnio 4 dalį. Tarpinio finansavimo atveju pagal Finansinio reglamento 208 straipsnio 4 dalį tuos finansų tarpininkus turi atrinkti įgyvendinantieji partneriai pagal procedūras, lygiavertes Komisijos taikomoms procedūroms. Tokios procedūros turi atitikti atvirų, skaidrių, proporcingų ir nediskriminacinių procedūrų principus ir jomis turi būti vengiama interesų konflikto. Pavyzdžiui, tos operacijos galėtų būti vykdomos skelbiant kvietimą pareikšti susidomėjimą. Netiesioginėmis operacijomis finansavimas taip pat gali būti teikiamas per investavimo platformas, apibrėžtas „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 18 punkte.

Pagal Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a punktą ir 219 straipsnio 3 dalį vykdant finansavimo ir investavimo operacijas parama teikiama tik galutiniams gavėjams, kurie pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus Sąjungos finansinės paramos teikimo metu laikomi ekonomiškai perspektyviais.

Reikalavimus atitinkantys galutiniai gavėjai turi būti fiziniai arba juridiniai asmenys, įskaitant:

- a) privačius subjektus, pavyzdžiui, specialiosios paskirties įmones arba projektų įmones, dideles įmones, vidutinės kapitalizacijos įmones, įskaitant mažas vidutinės kapitalizacijos įmones ⁽²⁵⁾, ir MVĮ;
- b) viešojo sektoriaus subjektus (teritorinius arba neteritorinius, išskyrus finansavimo ir investavimo operacijas su tokiais subjektais ⁽²⁶⁾), dėl kurių kyla tiesioginė rizika valstybėms narėms) ir subjektus, kurie gali būti prilyginami viešojo sektoriaus subjektams;
- c) mišrius subjektus, pvz., viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ir privačias įmones, kurioms pavestas viešasis tikslas, arba
- d) ne pelno organizacijas.

Tiksliniai finansinio produkto galutiniai gavėjai bus apibrėžti susitarime dėl garantijos.

Igyvendinantieji partneriai neturi būti patekę nė į vieną iš Finansinio reglamento 136 straipsnio 1 dalyje arba 4 dalies a arba b punkte nurodytų situacijų. Kalbant apie finansų tarpininkus ir galutinius gavėjus, tai, kad taikomas 136 straipsnis, turi būti nurodyta susitarimuose dėl garantijų. Kai finansavimo ir investavimo operacijomis nauda teikiama galutiniams gavėjams, kurie yra didelės įmonės, viešojo sektoriaus subjektai ir subjektai, kurie gali būti prilyginami viešojo sektoriaus subjektams, ir jiems lengviau patekti į kapitalo rinkas arba gauti bankų finansavimą, arba kurių rizika mažesnė, įgyvendinantysis partneris turi įrodyti didelę politinę pridėtinę vertę.

Remdamasis informacija, gauta iš įgyvendinančiojo partnerio, Investicijų komitetas patikrina, ar pagal programą „InvestEU“ remiama finansavimo arba investavimo operacija, kurią pateikė įgyvendinantysis partneris, arba tokių operacijų derinys, kurį pateikė daugiau nei vienas įgyvendinantysis partneris:

- a) tiesioginių operacijų atveju neviršija 50 % ⁽²⁷⁾ visų projekto išlaidų;

⁽²³⁾ Tiesioginis nuosavo kapitalo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimas pagal MVĮ linijos ES skyrių nėra leidžiamas.

⁽²⁴⁾ Finansavimo arba investavimo operacija, kuri yra garantija arba apima garantiją, kurią teikia įgyvendinantysis partneris trečiosios šalies finansuotojui įgyvendinančiojo partnerio įvertintiems ir atrinktiems konkretiems projektams, laikoma tiesiogine operacija.

⁽²⁵⁾ Vidutinės kapitalizacijos įmonės – įmonės, kuriose dirba ne daugiau kaip 3 000 darbuotojų, bet jos nėra MVĮ. Mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės yra įmonės, apibrėžtos „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 22 punkte.

⁽²⁶⁾ T. y. valdžios institucijos ar įstaigos, kurioms visą garantiją suteikia valstybė narė.

⁽²⁷⁾ Kai vykdomi didelės politinės pridėtinės vertės projektai ir kai per finansavimo struktūras (pvz., sindikuotas paskolas) būtina pritraukti papildomų privačių investuotojų, šis skaičius gali siekti iki 70 % visų projekto išlaidų, kaip nustatyta susitarime dėl garantijos.

- b) netiesioginių nuosavo kapitalo operacijų atveju neviršija 50 % viso fondo dydžio ⁽²⁸⁾;
- c) netiesioginių skolos operacijų atveju bent 20 % pozicijos išlaiko finansų tarpininkas.

Šie reikalavimai taikomi, nebent šiose investavimo gairėse pagal 5 skirsnį nenurodyta kitaip.

Netiesioginių operacijų atveju įgyvendinantis partneris pagal susitarimą reikalauja, kad finansų tarpininkas negalėtų įtraukti to paties sandorio su galutiniais gavėjais ar kitais tarpininkais į daugiau kaip vieną portfelį, kuris remiamas pagal programą „InvestEU“.

Netiesioginių nuosavo kapitalo operacijų atveju įgyvendinantis partneris, laikydamasis b punkte nurodyto reikalavimo, prašo, kad potencialūs finansų tarpininkai jį informuotų apie savo ketinimą siekti investicijų iš kito įgyvendinančiojo partnerio ir (arba) finansų tarpininko, kurie naudojami ES garantija, laikydamiesi potencialiems finansų tarpininkams privalomų konfidencialumo reikalavimų.

Pagal susitarimą reikalaujama, kad galutiniai gavėjai patvirtintų, kad „InvestEU“ fondo ir kitų Sąjungos programų paramos derinys neviršija visų projekto išlaidų, kai taikytina, ir kad programos „InvestEU“ remiamas finansavimas nenaudojamas iš Sąjungos programų skiriamai dotacijai iš anksto finansuoti arba kad pagal Sąjungos programą skiriama dotacija nenaudojama programos „InvestEU“ paramai kompensuoti.

Atsižvelgdami į finansinio produkto ir galutinių gavėjų pobūdį, įgyvendinantieji partneriai užtikrina programos „InvestEU“ paramos matomumą pagal „InvestEU“ reglamento 32 straipsnį, kaip išsamiau nurodyta susitarimuose dėl garantijų.

2.3.2. *Finansinių produktų rūšys ir bendro intereso su įgyvendinančiais partneriais ir finansų tarpininkais užtikrinimo reikalavimai*

2.3.2.1. *Prioritetinių politikos tikslų nustatymas*

Siekiant nustatyti kiekvieno finansinio produkto prioritetinius politikos tikslus, bus nustatyti pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai, iš kurių matyti, kaip įgyvendinami politikos prioritetai. Be to, bus naudojama viena ar kelios iš šių priemonių:

- a) tikslinės tam tikriems politikos prioritetams suteikto finansavimo sumos;
- b) atitinkamiems galutiniams gavėjams skirti konkretūs specialūs kriterijai;
- c) skirtingas ES garantijos taikymas rizikai, susijusiai su konkrečiais politikos prioritetais;
- d) koncentracijos ribos pagal sektorių ir (arba) geografinę aprėptį;
- e) tinkamai pagrįstas veiklos rezultatais grindžiamas mechanizmas, atspindintis konkrečių politikos prioritetų įgyvendinimą;
- f) tarpinių ir siektinų reikšmių, susijusių su papildomų ES garantijos dalių paskirstymu naujiems arba esamiems įgyvendinančiojo partnerio finansiniams produktams, apibrėžimas arba
- g) bet kokios kitos deramos priemonės.

Susitarime dėl garantijos bus nustatyti prioritetai ir taikytinos priemonės.

Be to, siekiant nustatyti politikos kryptį ir peržiūrėti „InvestEU“ fondo lėšomis numatytų finansuoti operacijų bazę bus užmegztas glaudus Komisijos ir kiekvieno įgyvendinančiojo partnerio dialogas.

Siekiant užtikrinti lankstumą ir gebėjimą reaguoti į potencialiai kintančius rinkos ir politikos poreikius, kaip reikalaujama pagal kiekvieną politikos liniją, Komisija ir atitinkami „InvestEU“ valdymo organai gali teikti pirmenybę „InvestEU“ reglamento II priede nustatytoms sritims, kuriose gali būti vykdomas finansavimas, remdamiesi šiame skirsnyje aprašytomis priemonėmis. Komisija gali visų pirma:

- a) kartu su įgyvendinančiais partneriais reguliariai peržiūrėti jų pateiktą projektų bazę. Projektų bazę sudaro apibendrinta informacija (arba išsami informacija, kuriai taikomi įgyvendinančiojo partnerio ir galutinio gavėjo tarpusavio konfidencialumo įsipareigojimai, jei taip sutarta susitarime dėl garantijos), susijusi su numatoma finansavimo suma pagal atitinkamas politikos sritis subsektorių lygmeniu ir operacijų geografinę aprėptimi. Reikės pateikti išsamesnę informaciją apie 2.3.2.2 skirsnyje apibrėžtus teminius produktus ir apie finansavimo ir investavimo operacijas, kurioms naudojamas 2.9 skirsnyje apibrėžtas derinimas;

⁽²⁸⁾ Jei naudojamas valstybės narės skyrius, gali būti taikomos 50 % ribos, susijusios su fondo dydžiu, išimties. 5.1.2 skirsnyje nustatytos papildomos investicijų į nuosavo kapitalo fondus taisyklės.

- b) pateikti šiose gairėse nurodytų tinkamumo kriterijų ir prioritetų nustatymo priemonių aiškinimo gaires;
- c) peržiūrėti atitinkamų finansinių produktų rezultatus ir taikymo sritį, kad būtų galima optimaliai įgyvendinti šiose gairėse nurodytus politikos prioritetus.

Pagal šiame 2.3.2.1 skirsnyje nustatytą sistemą orientaciniai tikslai, kuriais daugiausia dėmesio skiriama konkreitiems politikos tikslams, gali būti nustatomi pagal bendruosius finansinius produktus.

2.3.2.2. Finansiniai produktai

Finansiniai produktai gali būti bendrieji finansiniai produktai, teminiai finansiniai produktai ir jungtiniai bendrieji ar teminiai finansiniai produktai.

Bendraisiais finansiniais produktais remiama viena ar daugiau politikos sričių, kurias apima kiekviena politikos linija, kaip išsamiau apibrėžta šių investavimo gairių 6 skirsnyje.

Tinkamai pagrįstais atvejais, priklausomai nuo finansavimo ir investavimo operacijų, kuriomis siekiama konkrečių politikos tikslų, rizikos profilio, **teminius finansinius produktus** galima kurti pagal politikos linijas.

Teminis finansinis produktas skirtas aiškiai apibrėžtai, didesnės Sąjungos pridėtinės vertės politikos sričiai, kurioje rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos negalima išspręsti bendraisiais finansiniais produktais, nes ji labai skiriasi nuo šių esamų bendrųjų finansinių produktų sąlygų. Tai visų pirma gali būti susiję su finansavimo ir investavimo operacijomis, kurių rizikos profilis yra didelis ir kurioms reikia didesnės ES garantijos, su įgyvendinančiuoju partneriu dalijantis rizika asimetriškai, ribotai arba visai ja nesidalijant. Bet kuriuo atveju įgyvendinančiojo partnerio finansinis įnašas atsižvelgiant į portfelį turi atitikti „InvestEU“ reglamento 13 straipsnio 4 ir 5 dalis.

Teminis finansinis produktas grindžiamas rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos vertinimu, kuris turi būti proporcingas siūlomo teminio finansinio produkto savybėms, jei produktas dar nebuvo vertinamas esamuose vertinimuose ir tyrimuose.

Be projektų bazės peržiūros, įgyvendinantysis partneris pateikia Komisijai konkrečią informaciją apie kiekvienos finansavimo arba investavimo operacijos tinkamumą pagal teminį produktą, kaip nustatyta susitarime dėl garantijos.

Jungtinis bendrasis arba teminis finansinis produktas gali būti kuriamas siekiant veiksmingiau įgyvendinti politikos tikslus, patenkančius į daugiau nei vieną politikos liniją. Tokiuose produktuose naudojami dviejų ar daugiau linijų išteklių.

2.3.3. Nefinansuojama veikla

„InvestEU“ fondas neremia veiklos, nurodytos „InvestEU“ reglamento V priedo B skirsnyje.

2.3.4. Valstybės pagalbos aspektai

Valstybių narių išteklių, naudojami finansavimo ir investavimo operacijose, kurios remiamos „InvestEU“ fondo lėšomis iš ES ir valstybių narių skyrių, tam tikrais atvejais gali būti laikomi valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 straipsnio 1 dalyje. Tačiau jiems netaikomas SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytas reikalavimas pranešti apie valstybės pagalbos priemones, jeigu jos atitinka reikalavimus, nustatytus Bendrajame bendrosios išimties reglamente⁽²⁹⁾, visų pirma jo konkrečiame skirsnyje dėl programos „InvestEU“⁽³⁰⁾, arba kitame bendrosios išimties reglamente⁽³¹⁾. Apie bet kokią valstybės pagalbą, kuri neatitinka viename iš bendrosios išimties reglamentų nustatytų reikalavimų, Komisijai turi būti pranešta pagal SESV 108 straipsnį.

2.4. Rizikos vertinimas

Visų tiesioginių skolos tipo operacijų atveju įgyvendinantieji partneriai atlieka savo standartinį rizikos vertinimą, apimančių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės ir tikėtino susigrąžinimo normos apskaičiavimą bei klasifikavimą pagal įgyvendinančiojo partnerio vidaus reitingų arba lygių sistemą, ir apie tai praneša Komisijai.

⁽²⁹⁾ 2014 m. birželio 17 d. Reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

⁽³⁰⁾ Dar nepriimtas.

⁽³¹⁾ Kalbant apie valstybės pagalbą, Bendrojo bendrosios išimties reglamento 1 straipsnio 4 dalies c punkte nustatyta, kad reglamentas netaikomas sunkumų patiriančioms įmonėms.

Siekiant atspindėti bendrą operacijos riziką, toks apskaičiavimas atliekamas neatsižvelgiant į ES garantiją ir įgyvendinančiojo partnerio finansinį įnašą. Tačiau apskaičiuojant turi būti atsižvelgiama į tai, kad kai kurios operacijos naudojant teminius produktus gali pagal įgyvendinančiojo partnerio taisykles ir procedūras nepatekti į jo įprastų rizikos parametrų taikymo sritį. Tokiais atvejais įgyvendinantis partneris, bendradarbiaudamas su Komisija, parengia tinkamą rizikos vertinimą, kad būtų užtikrintas tinkamas pranešimas apie riziką.

Informacija apie tikėtiną skolos tipo operacijų rizikos profilį taip pat pateikiama Investicijų komitetui teikiant paraišką dėl „InvestEU“ fondo paramos. Skolos tipo operacija – tai operacija, turinti skolos rizikos požymių, į kurią gali būti įtrauktos priemonės, kurios teisiškai yra skola. Skolos pavyzdžiai: paskolos, finansinė nuoma, hipoteka, akreditivai, garantijos, rezervinės kredito priemonės ir kapitalo rinkose išleisti vertybiniai popieriai, pvz., obligacijos; tai gali būti pirmeilės skolos, tarpinio pobūdžio skolos arba subordinuotosios ir užtikrintos arba neužtikrintos.

Nuosavo kapitalo tipo operacijų atveju ES garantija gali būti naudojama įgyvendinančiųjų partnerių investicijoms į atskirus subjektus arba projektus (nuosavo kapitalo tipo investicijoms) paremti arba investicijoms į fondus (įskaitant fondų fondus, bendrojo investavimo priemones ar kitų rūšių tarpininkus) arba kitų rūšių finansavimo priemones, keliančias nuosavo kapitalo tipo portfelio riziką (nuosavo kapitalo tipo portfelis).

Nuosavo kapitalo tipo operacija – tai operacija, turinti nuosavo kapitalo rizikos požymių. Tai gali apimti priemones, kurios teisiškai yra nuosavas kapitalas, pavyzdžiui, investicijas į paprastąsias arba privilegijuotąsias akcijas, ir kvazinuosavas kapitalas arba mišrios priemonės, pavyzdžiui, labai subordinuotos paskolos su teise dalytis pelną, tarpinio pobūdžio finansavimas, rizikos kapitalo paskolos, konvertuojamos akcijos, varantai ar kitų formų dalyvavimo nuosavame kapitale sąlyga, kai turėtoji kyla nuosavo kapitalo tipo rizika. Tiesioginių nuosavo kapitalo tipo operacijų atveju įgyvendinantis partneris atlieka savo standartinį vertinimą ir apie tai atitinkamai praneša Komisijai. Operacijų, kurios nepatenka į įprastų nuosavo kapitalo parametrų taikymo sritį, atveju įgyvendinantis partneris, bendradarbiaudamas su Komisija, parengia tinkamą vertinimo metodą, kad būtų užtikrintas tinkamas ataskaitų teikimas.

Įgyvendinantis partneris naudoja savo standartinį rizikos vertinimą, kad nustatytų, ar operacija priskiriama nuosavo kapitalo tipo ar skolos tipo kategorijai, nepriklausomai nuo jos teisinės formos ir nomenklatūros, ir apie tai atitinkamai praneša Komisijai.

Tarpininkaujamų operacijų atveju įgyvendinantieji partneriai gali remtis standartinėmis finansų tarpininkų procedūromis, susijusiomis su galutinių gavėjų rizikos vertinimu arba operacijos vertinimu, jei taikoma. Susitarime dėl garantijos bus numatyta, kad Komisijai pranešama apie įgyvendinančiųjų partnerių atliktos analizės, pagrįstos iš finansų tarpininkų portfelio lygmeniu gauta informacija, rezultatus, kad ji galėtų įvertinti tokių operacijų poveikį rizikai, kurią apima ES garantija, ir atidėjinių poreikių pakankamumui.

Finansavimo ir investavimo operacijos kartografuojamos pagal bendrą reitingų sistemą, nustatytą pagal „InvestEU“ reglamento 11 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktį. Atitinkama informacija apie finansavimo arba investavimo operacijos rizikos vertinimą pateikiama Investicijų komitetui pagal „InvestEU“ reglamento 24 straipsnio 4 dalį ir Komisijai ataskaitų teikimo tikslais. Išsamūs reikalavimai nustatomi susitarimuose dėl garantijų, atsižvelgiant į ES (kaip garanto) interesus ir užtikrinant, kad būtų tinkamai saugomas privačios ir (arba) neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumas.

2.5. Finansavimo valiuta

ES garantija įgyvendinantiems partneriams teikiama eurais.

Finansavimas galutiniams gavėjams pagal finansavimo ir investavimo operacijas gali būti teikiamas bet kuria valiuta, kuri valstybėje narėje turi teisėtos mokėjimo priemonės statusą. Be to, toks finansavimas gali prisidėti prie vietos kapitalo rinkų plėtros.

Finansavimas taip pat gali būti teikiamas kitomis valiutomis, kuriomis prekiaujama. Tačiau įgyvendinantieji partneriai ir finansų tarpininkai stengiasi užtikrinti, kad galutiniams gavėjams nekiltų užsienio valiutos kurso rizika. Paprastai finansavimas galutiniams gavėjams gali būti teikiamas kitomis valiutomis nei tos valstybės, kurioje yra įsisteigęs galutinis gavėjas, teisėta mokėjimo priemonė tik jei tam yra svarių ekonominių priežasčių. Tokiais atvejais pageidautina, kad finansavimas būtų teikiamas eurais.

2.6. Paskirstymo pagal politikos liniją principai

Finansiniai produktai sukuriami pagal atitinkamą politikos liniją, vadovaujantis toliau išdėstomais principais:

- a) finansiniai produktai, skirti finansavimo ir investavimo operacijoms remti, kurių pagrindinis tikslas – užtikrinti teigiamą socialinį poveikį arba įgūdžių ugdymą, patenka į socialinių investicijų ir įgūdžių liniją;
- b) finansiniai produktai, skirti portfeliams, kuriuos sudaro tik MVĮ ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės, remti, teikiami per tarpininkus skolos arba nuosavo kapitalo forma, priskiriami MVĮ linijai, išskyrus tuos, kurie patenka į a punkto taikymo sritį. Tiesioginių operacijų atveju finansiniai produktai, skirti portfeliams, kuriuos sudaro tik MVĮ ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės bendroje politikos srityje, nurodytoje „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 1 dalies c punkte, remti, priskiriami MVĮ linijai, o kitoms konkrečioms politikos sritims skirti finansiniai produktai turi būti priskirti tą sritį apimančiai linijai;
- c) finansiniai produktai, skirti mokslinių tyrimų, inovacijų ar skaitmeninimo veiklai remti, priskiriami mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo linijai, išskyrus a ir b punktuose nurodytus produktus;
- d) finansiniai produktai, skirti infrastruktūros operacijoms, susijusiam kilnojamajam turtui, inovatyvių technologijų, kurių rizika daugiausia susijusi su paklausa, diegimui ir konkrečiam sektoriaus rinkos plėtrai remti, priskiriami tvarios infrastruktūros politikos linijai, jei laikomasi šių sąlygų:
  - i) su socialine infrastruktūra ⁽³²⁾ susiję finansiniai produktai turi būti priskiriami socialinių investicijų ir įgūdžių linijai;
  - ii) su infrastruktūra susiję finansiniai produktai, kurių pagrindinė rizika susijusi su technologine plėtra ir inovacijų veikla, turi būti priskirti mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo linijai. Tačiau MVĮ ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės taip pat gali pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją įgyvendinti ir plėtoti finansinius produktus, susijusius su projektais, kuriais siekiama atitinkamą tvarios infrastruktūros politikos tikslų, jei portfeliams netaikomas b punktas.

Pagal „InvestEU“ reglamento 3 straipsnio 1 dalies g punktą kapitalo parama MVĮ gali būti teikiama naudojant bet kurios politikos linijos finansinius produktus.

Jungtiniai finansiniai produktai priklauso dviem ar daugiau linijų pagal atitinkamą garantijų paskirstymo mechanizmą, kaip nustatyta susitarimuose dėl garantijų. Tokių garantijų paskirstymo mechanizmą gali sudaryti kiekvienos *ex ante* apibrėžtos finansavimo arba investavimo operacijos *pro rata* padalijimas tarp atitinkamų politikos linijų arba kitas mechanizmas.

Kiekviena įgyvendinančiojo partnerio pasiūlyta atskira finansavimo arba investavimo operacija priskiriama atitinkamam finansiniam produktui, kurį ji atitinka. Pagal „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 4 dalį finansavimo arba investavimo operacijos, atitinkančios daugiau nei vieno nustatyto finansinio produkto kriterijus, atveju tokia operacija priskiriama finansiniam produktui, kurio pagrindinį tikslą ji atitinka.

Teikdamas konkrečią finansavimo arba investavimo operaciją, įgyvendinantysis partneris pasiūlo atitinkamą finansinį produktą pagal politikos liniją, kuriai priskirta finansavimo arba investavimo operacija.

2.7. Geografinė ir sektorinė diversifikacija

Finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikoma ES garantija, apimtis bet kuriose trijose valstybėse narėse investavimo laikotarpio pabaigoje neturėtų sudaryti daugiau kaip 45 % „InvestEU“ fondo remiamo finansavimo sumos visiems įgyvendinantiems partneriams kartu sudėjus. Tai neapima finansavimo ir investavimo operacijų arba atitinkamų jų dalių, įtrauktų į valstybių narių skyrius.

⁽³²⁾ Socialinė infrastruktūra pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją – tai infrastruktūra, kuria remiamas socialinių paslaugų ir tam tikrų visuotinės svarbos paslaugų (švietimo ir sveikatos) teikimas, kaip apibrėžta Komisijos komunikate dėl visuotinės svarbos socialinių paslaugų ir bendrus interesus tenkinančių paslaugų (COM(2007) 725 galutinis ir COM(2006) 177 galutinis). Konkrečiau, socialinių paslaugų srities socialinė infrastruktūra padeda teikti igalinimo paslaugas, kurios, teikiant individualią paramą, padeda žmonėms įveikti nepalankią socialinę padėtį, užtikrinti įtrauktį į visuomenę ir didinti jų įsidarbinamumą. Tokios rūšies infrastruktūra paprastai diegiama vietos lygmeniu ir apima integruotą paslaugų teikimą ir bendruomenines paslaugas.

Be to, turi būti dedamos visos pastangos siekiant užtikrinti, kad investavimo laikotarpio pabaigoje būtų apręptos įvairios sritys, kuriose gali būti vykdomos operacijos, išvardytos „InvestEU“ reglamento II priede. Visų pirma bus įtrauktos besiformuojančios arba nepakankamai išvystytos rinkos ir bus atsižvelgiama į įgyvendinančiojo partnerio pateiktus finansinius produktus. Finansinis produktas gali apimti bet kurią „InvestEU“ reglamento II priede nustatytą sritį, kurioje gali būti vykdomos finansavimo ir investavimo operacijos.

Siekiant skatinti geografinę diversifikaciją, gali būti kuriamos investicijų platformos, kuriose būtų sujungiamos įgyvendinančiųjų partnerių ir nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ar įstaigų, turinčių ribotą patirtį finansinių priemonių naudojimo srityje, pastangos ir ekspertinės žinios.

Valstybių narių skyriuose į atitinkamus susitarimus dėl įnašo bus įtraukta geografinė taikymo sritis ir konkretus rezervavimas.

2.8. Valstybių narių skyriai politikos linijose

Valstybių narių skyriai gali būti sudaromi taip, kad apimtų vieną ar kelias taikomas politikos linijas arba linijas. Juos sudarys rezervuojami prisidedančių valstybių narių asignavimai, skirti fondų, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, EGADP politikos tikslų įgyvendinimui užtikrinti arba susitarime dėl įnašo nustatytiems tikslams, priklausomai nuo įmokėtos sumos kilmės. Valstybių narių skyriai, be kita ko, gali teikti kapitalo paramą MVĮ pagal „InvestEU“ reglamento 3 straipsnio 1 dalies g punktą.

Pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnį valstybių narių skyrių finansavimo ir investavimo operacijos vykdomos laikantis „InvestEU“ fondo taisyklių ir atitinka šias investavimo gaires bei susitarimą dėl įnašo, įskaitant prisidedančių programų tikslus.

Parama iš kiekvieno valstybės narės skyriaus ⁽³³⁾ gali būti teikiama pagal šiuos 2.3.2.2 skirsnyje nurodytų finansinių produktų scenarijus:

- a) esamas finansinis produktas, sukurtas ES skyriui, taip pat gali būti teikiamas per valstybės narės skyrių. Įnašas rezervuojamas kilmės valstybei (-ėms) narei (-ėms) arba regionui (-ams);
- b) konkretiems kilmės valstybės narės ar regiono poreikiams ir konkretiems galutiniams gavėjams gali būti rengiami specialiai pritaikyti finansiniai produktai. Toks finansinis produktas gali būti naujos rūšies finansinis produktas arba gali labai skirtis nuo esamo finansinio produkto, sukurtas ES skyriui;
- c) finansinis produktas gali papildyti bendrą ES ir valstybių narių skyrių paramą.

Pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnio 2 dalį dvi ar daugiau valstybių narių su Komisija gali sudaryti susitarimą dėl bendro įnašo.

2.9. Iš „InvestEU“ fondo remiamos derinimo operacijos

„InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 5 punkte apibrėžtos ir 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos derinimo operacijos ⁽³⁴⁾ yra parama iš „InvestEU“ fondo. Įgyvendinantysis partneris pateikia Investicijų komitetui tvirtinti finansavimo arba investavimo operacijos, kuri yra tokios derinimo operacijos dalis, pasiūlymą.

Derinimo operacija įgyvendinama pagal „InvestEU“ taisykles. Sektoriaus programoje ⁽³⁵⁾ numatytas derinimo elementas gali būti dotacija arba finansinė priemonė ir turi atitikti sektoriaus programos tinkamumo finansuoti taisykles. Derinimo elementas, kuris yra finansinė priemonė, gali būti derinamas ir rizika pasidalijama su programos „InvestEU“ garantija, kaip išsamiau nurodyta susitarime dėl garantijos. Atitinkama darbo programa ⁽³⁶⁾ bus finansavimo sprendimas dėl sektoriaus

⁽³³⁾ Valstybės narės skyrius galėtų būti finansuojamas iš bet kurio iš šių pasidalijamojo valdymo fondų: ERPF, Sanglaudos fondo, ESF+, EŽŪFKP ir EJRŽF, arba valstybės narės piniginiu įnašu, įskaitant tuos, kurie remiami pagal EGADP.

⁽³⁴⁾ Kaip apibrėžta „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 5 punkte, derinimo operacija nelaikoma finansavimo arba investavimo operacija, kuri yra tokios derinimo operacijos dalis.

⁽³⁵⁾ Šiose investavimo gairėse sektorių programos – Sąjungos programos, kaip apibrėžta „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 5 punkte. Taikant šį 2.9 skirsnį, svarbios tik tos sektorių programos, dėl kurių į teisinį pagrindą įtraukta atitinkama nuostata dėl įgaliojimų suteikimo.

⁽³⁶⁾ Derinimo su EATLPS inovacijų fondu atveju – atitinkamas sprendimas, priimtas pagal delegaliuosius aktus, kurie priimti remiantis Direktyvos 2003/87/EB su pakeitimais, padarytais direktyva (ES) 2018/410, 10a straipsnio 8 dalimi (OL L 76, 2018 3 19, p. 3).

programos derinimo elemento ir jame bus nurodyta jos forma, tikslai, sektoriaus programos biudžeto suma, kuri bus skirta derinimo operacijoms, ir subjektų, dalyvaujančių derinimo operacijoje, sąrašas. Sprendimas dėl sektoriaus programos derinimo elemento nedaro poveikio Investicijų komiteto sprendimui dėl ES garantijos pagal „InvestEU“ reglamentą.

Rengiant ir įgyvendinant derinimo operaciją ypatingas dėmesys skiriamas bendros Sąjungos paramos veiksmingumui ir proporcingumui. Susitarime dėl garantijos bus nurodytas (-i) finansinis (-iai) produktas (-ai), pagal kurį (-iuos) galima teikti derinimo operacijas, ir konkrečios derinimo operacijoms taikomos nuostatos. Jos gali apimti orientacines arba privalomas atitinkamų Sąjungos paramos dalių viršutines ribas. Be to, apibendrinta informacija (arba, jei taip sutarta susitarime dėl garantijos, išsami informacija) apie derinimo operacijas gali būti peržiūreta, kai su Komisija aptariama projektų bazė. Suvestinėje nurodoma, ar derinimo operacijoje naudojamas dotacijų komponentas ar finansinė priemonė pagal kitas Sąjungos programas.

Be projektų bazės peržiūros, įgyvendinantysis partneris pateikia Komisijai konkrečią informaciją apie kiekvienos finansavimo arba investavimo operacijos, kurioje naudojamas derinimas, tinkamumą pagal finansinį produktą, kaip apibrėžta susitarime dėl garantijos. Vienodų netiesioginių finansavimo arba investavimo operacijų atveju susitarime dėl garantijos gali būti apibrėžti konkretūs sandorių su galutiniais gavėjais tinkamumo kriterijai, kurie gali pakeisti tokios konkrečios informacijos poreikį.

2.10. Strateginės investicijos

Kaip nustatyta „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 3 dalyje, finansavimo arba investavimo operacijomis pagal programą „InvestEU“ gali būti prisidedama prie veiklos, kuri Sąjungai yra strategiškai svarbi. Tokia veikla bus laikoma strateginėmis investicijomis, jeigu ji:

- i) yra susijusi su projektais ir galutiniais gavėjais, kurie asocijuojasi su rizika Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui ar viešajai tvarkai, visų pirma investicijos į gynybos ir kosmoso sektorius, taip pat kibernetinį saugumą:
  - gynybos srityje – investicijos į gynybos technologijas ir produktus, nustatytus Europos gynybos fondo metinėje darbo programoje;
  - kosmoso srityje – investicijos į šiuos produktus:
    - atominius laikrodžius (pvz., GALILEO padėties nustatymo sistemas);
    - strateginius paleidimo įrenginius (t. y. Sąjungos valdomoms kosminėms sistemoms skirtas nešančiąsias raketas) ir
    - kosmoso produktus, apibrėžtus sąrašė, dėl kurio Komisija kasmet priima sprendimą ir kuris perduodamas Valdančiajai tarybai;
  - kibernetinio saugumo srityje – investicijos, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama tik kibernetinio saugumo priemonių ir sprendimų kūrimui ir diegimui, be kita ko, kai jie yra skaitmeninių tinklų ir duomenų infrastruktūros diegimo arba atnaujinimo dalis,

arba

- ii) prisideda prie Sąjungos atsparumo jai strategiškai svarbiose srityse, kaip nustatyta 6.1.1.8, 6.2.1.1 ir 6.4.1.1 skirsniuose, išlaikant ir stiprinant strategines vertės grandines ir Sąjungai strategiškai svarbią veiklą, įskaitant bendriems Europos interesams svarbius projektus, šiose srityse: ypatingos svarbos infrastruktūros, transformatyviųjų technologijų, padėtį iš esmės keičiančių inovacijų ir išteklių įmonėms ir vartotojams.

Tiesioginių operacijų atveju įgyvendinantysis partneris užtikrina, kad vykdant strategines investicijas būtų laikomasi tolesnėse pastraipose nustatytų apribojimų. Netiesioginių operacijų atveju įgyvendinantysis partneris pagal susitarimą reikalauja, kad finansų tarpininkas užtikrintų reikalavimų laikymąsi su tais pačiais apribojimais.

Apribojimai taikomi galutiniams gavėjams, kuriems taikomas pirmos pastraipos i punktas, išskyrus atvejus, kai tiesioginės operacijos neviršija 10 000 000 EUR ir sandoriai vykdant netiesiogines operacijas neviršija 10 000 000 EUR.

Šiame skirsnyje nustatytų apribojimų tikslais:

- a) kontrolė – gebėjimas tiesiogiai arba netiesiogiai daryti teisės subjektui lemiamą įtaką per vieną ar kelis tarpinius teisės subjektus;

- b) vykdomoji valdyba – teisės subjekto organas, kuris yra paskirtas pagal nacionalinę teisę ir, kai taikytina, yra atskaitingas vykdomajam direktoriui arba bet kuriam kitam asmeniui, turinčiam palyginamus įgaliojimus priimti sprendimus, kuriam suteikti įgaliojimai nustatyti teisės subjekto strategiją, tikslus ir bendrą kryptį ir kuris prižiūri ir stebi vadovybės sprendimų priėmimą;
- c) trečiosios valstybės subjektas – teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs trečiosios valstybės teritorijoje arba, kai yra įsisteigęs Sąjungos teritorijoje, – jo vykdomoji valdyba yra trečiosios valstybės teritorijoje. Teisės subjekto įsteigimo vieta nustatoma pagal jo registruotos buveinės vietą.

Galutinio gavėjo, kuriam taikomas i punktą, neturi kontroliuoti trečioji valstybė arba trečiosios valstybės subjektai ir jo vykdomoji valdyba turi būti Sąjungoje.

Jei galutinis gavėjas, kuriam taikomas i punktą, dalyvauja strateginėje investicijoje 5G ryšio srityje, priemonės ir rizikos mažinimo planai pagal 5G kibernetinio saugumo priemonių rinkinį⁽³⁷⁾ taip pat taikomi jo tiekėjams. Tokie tiekėjai visų pirma yra telekomunikacijų įrangos bei gamintojų pardavėjai ir kiti trečiųjų šalių tiekėjai, pavyzdžiui, debesijos infrastruktūros paslaugų teikėjai, valdomų paslaugų teikėjai, sistemų integruotojai, saugumo ir techninės priežiūros rangovai ir pardavimo įrangos gamintojai.

Jei galutinis gavėjas, kuriam taikomas i punktą, dalyvauja strateginėje investicijoje gynybos srityje, šis apribojimas taip pat taikomas jo tiekėjams ir subrangovams.

Pirmesnėse trijose pastraipose nustatyti apribojimai, susiję su trečiosios valstybės arba trečiosios valstybės subjekto kontrolės nebuvimu, netaikomi konkrečiai finansavimo ir investavimo operacijai, jei galutinis gavėjas, kuriam taikomas i punktą, gali įrodyti, kad jis yra teisės subjektas, kuriam valstybė narė, kurioje jis yra įsisteigęs, patvirtino garantiją pagal reikalavimus atitinkantiems subjektams taikomus principus, nustatytus atitinkamose Europos gynybos fondo (EGF) reglamento⁽³⁸⁾ nuostatose, arba Komisijos atleidimą nuo prievolės pagal reikalavimus atitinkantiems subjektams taikomus principus, nustatytus atitinkamose Kosmoso reglamento⁽³⁹⁾ nuostatose. Įgyvendinantysis partneris turi pranešti Komisijai apie bet kokią nuo šiamo 2.10 skirsnyje nustatytų apribojimų nukrypti leidžiančią nuostatą.

Galutiniai gavėjai, kuriems taikomas i punktą, išimties tvarka nesuteikia licencijų naudoti arba neperduoda intelektualinės nuosavybės teisių į susijusias ypatingos svarbos technologijas ir technologijas, kurios yra svarbios siekiant apsaugoti esminius Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, tiesiogiai atsirandančius dėl tų strateginių investicijų, trečiosioms valstybėms arba trečiųjų valstybių subjektams, nebent tai patvirtina valstybė narė, kurioje yra įsisteigęs galutinis gavėjas.

Šis apribojimas nebetaikomas praėjus penkeriems metams nuo galutinio finansavimo lėšų išmokėjimo dienos.

3. TVARIŲ INVESTICIJŲ SKATINIMAS

Programa „InvestEU“ yra svarbi Tvarios Europos investicijų plano (Žaliojo kurso investicijų plano)⁽⁴⁰⁾ dalis ir padės įgyvendinti Europos žaliąjį kursą ir Teisingos pertvarkos mechanizmą. Ji taip pat padės stiprinti Sąjungos socialinį aspektą.

„InvestEU“ reglamente nustatyti konkretūs teisiniai reikalavimai, susiję su indėliu siekiant klimato ir aplinkos tikslų, taip pat su finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms teikiama ES garantija, tvarumu. Programos „InvestEU“ kontekste tvarumas reiškia poveikį „InvestEU“ reglamente paminėtiems trims – klimato, aplinkos ir socialiniam – aspektams.

Be to, pagal „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 5 dalį projektai, neatitinkantys klimato tikslų, remiantis tvarumo patikros gairėse nustatytais principais, neatitinka paramos reikalavimų.

⁽³⁷⁾ TIS bendradarbiavimo grupė, „Cybersecurity of 5G networks ES Toolbox of risk mitigating measures“, 01/2020, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64468.

⁽³⁸⁾ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092 (OL L 170, 2021 5 12, p. 149).

⁽³⁹⁾ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

⁽⁴⁰⁾ Komisijos komunikatas „Tvarios Europos investicijų planas. Europos žaliojo kurso investicijų planas“ (COM(2020) 21 final).

Kuriant finansinius produktus pagal programą „InvestEU“ atsižvelgiama į tai, ar jie padeda siekti tvarumo tikslų, be kita ko, didinant žaliųjų obligacijų ir tvarumo obligacijų rinkos mastą; diegti novatoriškus ir tvarius sprendimus žiedinės ekonomikos, bioekonomikos, mėlynosios ekonomikos, maisto ir klimato kaitos srityse; saugoti aplinką ir gamtos turtus (orą, vandenį, gamtą, žemę ir biologinę įvairovę); pertvarkyti energijai imlias pramonės šakas ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, be kita ko, investuojant į skaitmenines technologijas ir žiedines sistemas; sektorius, kuriems reikalinga parama, suderinti su Europos Sąjungos 2030 ir 2050 m. klimato politikos tikslais; atliepti būtinybę mažinti su tuo susijusį neigiamą poveikį, kuris gali neigiamai paveikti pažeidžiamiausius piliečius, įskaitant tuos, kuriems reikia tobulinti įgūdžius ar persikvalifikuoti ir prisitaikyti prie naujų darbo formų, ir regionus, atsiliekančius kuriant tvarias pramonės šakas ir paslaugas; taip pat skatinti lyčių lygybę ir lygybę kitais pagrindais.

Igyvendinantieji partneriai skatinami remti ekonominę veiklą, atitinkančią Reglamento (ES) 2020/852 ⁽⁴¹⁾ kriterijus.

Projektų vykdytojams, finansų tarpininkams arba įgyvendinantiems partneriams gali būti teikiamos specialios konsultacijų paslaugos ⁽⁴²⁾, visų pirma siekiant stiprinti gebėjimus vykdyti tvarumo patikrinimo reikalavimus ir sukurti projektų, kuriais siekiama pirmiau nurodytų tikslų, bazę.

3.1. Klimato ir aplinkos stebėjimas ir ataskaitų teikimas

Kaip pažymėta „InvestEU“ reglamento 10 konstatuojamojoje dalyje, bendra finansavimo ir investavimo operacijų suma klimato tikslams pasiekti turėtų sudaryti bent 30 % bendro programos „InvestEU“ finansinio paketo. Be to, „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 8 dalyje ES skyriui nustatytas konkretus tikslas – bent 60 % bendros finansavimo ir investavimo operacijų sumos skirti su klimatu ir aplinka susijusiems tikslams pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją. Taip pat tikimasi, kad finansavimo ir investavimo operacijomis bus prisidedama prie bendrų Sąjungos biologinės įvairovės tikslų įgyvendinimo.

Klimato ir aplinkos apsaugos tikslai taikomi „InvestEU“ fondo tiek ES, tiek valstybių narių skyriui. Tačiau ES ir valstybių narių skyriuose tikslų įgyvendinimas ⁽⁴³⁾ apskaičiuojamas ir stebimas atskirai.

Igyvendinantieji partneriai įvertina finansavimo ir investavimo operacijų, kurias jie pateikia Investicijų komitetui, indėlį siekiant klimato ir aplinkos politikos tikslų, vadovaudamiesi „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 7 dalyje nurodytomis Komisijos klimato ir aplinkos stebėjimo gairėmis. „InvestEU“ fondo remiamas klimato ir aplinkos stebėjimas bus grindžiamas nuoseklia visų įgyvendinančiųjų partnerių atitinkamos informacijos rinkimo, žymėjimo ir apibendrinimo sistema, kartu užtikrinant suderinamumą su platesne klimato stebėjimo metodika, taikoma visoms atitinkamoms iš Sąjungos biudžeto finansuojamoms programoms. Šioje sistemoje turės būti tinkamai naudojami kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonominė veikla yra tvari pagal Reglamentą dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo ⁽⁴⁴⁾.

Kad būtų galima stebėti, kaip siekiama 30 % klimato tikslo ir 60 % bendro klimato ir (arba) aplinkos politikos tikslo pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją, teikdami pasiūlymą Komisijai įgyvendinantieji partneriai, vadovaudamiesi Komisijos pateiktomis gairėmis, pateikia informaciją, kurios reikia, kad būtų galima stebėti, kaip siekiama šių tikslų. Ta pati informacija taip pat bus pateikiama Investicijų komitetui teikiant prašymą dėl „InvestEU“ fondo paramos.

Susitarimuose dėl garantijų bus reikalaujama, kad įgyvendinantieji partneriai kasmet pateiktų Komisijai apibendrintą ataskaitą dėl operacijų, kuriomis prisidedama prie klimato ir aplinkos politikos tikslų, ir, jei taikoma, atskirai pagal įnašą skiriančią fondą, kuriam taikomas pasidalijamasis valdymas valstybės narės skyriuje. Į tokias ataskaitas prireikus bus įtraukiami atitinkami rodikliai.

⁽⁴¹⁾ Reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13), ir susiję deleguotieji aktai.

⁽⁴²⁾ Konsultacinė parama įgyvendinantiems partneriams papildys techninę paramą, teikiamą pagal techninės paramos priemonę.

⁽⁴³⁾ 30 % – klimatui ir 60 % – klimatui ir aplinkai pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją.

⁽⁴⁴⁾ Reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

3.2. Tvarumo patikrinimas

Pagal „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 5 dalį įgyvendinantysis partneris tikrina finansavimo ir investavimo operacijas, kad nustatytų, ar jomis remiami tam tikrą dydį viršijantys projektai ⁽⁴⁵⁾ ir, jei taip, ar jos turi reikšmingą poveikį aplinkai, klimatui arba visuomenei. Jeigu taip, projektams taikomas tvarumo patikrinimas pagal gaires, kurias Komisija parengė glaudžiai bendradarbiaudama su galimais įgyvendinančiais partneriais. Tais atvejais, kai įgyvendinantysis partneris nusprendžia, kad tvarumo patikrinimo atlikti nereikia, jis turi tai pagrįsti Investicijų komitetui.

Įgyvendinantysis partneris bus atsakingas už tvarumo patikrinimo atlikimą pagal projektų rengėjų pateiktą informaciją ir Komisijos gaires. Teikdami prašymą dėl programos „InvestEU“ paramos, įgyvendinantieji partneriai pateikia tvarumo patikrinimo santrauką, jei taikoma. Tinkamai atsižvelgus į taisykles ir praktiką, susijusias su konfidencialia ir neskelbtina komercine informacija, įskaitant intelektinę nuosavybę, tvarumo patikrinimo santrauka skelbiama viešai po to, kai Investicijų komitetas patvirtina ES garantijos naudojimą konkrečiai operacijai.

Komisijos gairės bus parengtos laikantis kitoms Sąjungos programoms parengtų gairių ir remiantis galiojančiais teisės aktais ⁽⁴⁶⁾, esamomis gairėmis, priemonėmis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant užtikrinti atsparumą klimato kaitai ir įvertinti išorinį poveikį aplinkai ⁽⁴⁷⁾, taip pat tinkamai atsižvelgiant į kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonominė veikla yra aplinkos atžvilgiu tvari, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2020/852, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą. Patikrinimas taip pat padeda įsitikinti, ar programos „InvestEU“ investavimo operacijomis turėtų būti siekiama pašalinti nelygybę arba bent jau neprisidėti prie esamos nelygybės išsaugojimo ar didinimo.

3.3. Teisingos pertvarkos sistema pagal programą „InvestEU“

Pagal Tvarios Europos investicijų planą (Europos žaliojo kurso investicijų planą) programa „InvestEU“ padės įgyvendinti Teisingos pertvarkos mechanizmą pasitelkus specialią „InvestEU“ teisingos pertvarkos sistemą (toliau – „InvestEU“ TPS), įgyvendinamą naudojantis programos „InvestEU“ finansiniais produktais. „InvestEU“ TPS remiamos investicijos, kuriomis sprendžiamos socialinės, ekonominės ar aplinkosauginės problemos, kylančios dėl pertvarkos proceso, kuriuo siekiama Sąjungos 2030 m. klimato tikslo ir tikslo iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui. Kad galėtų pasinaudoti „InvestEU“ TPS, valstybės narės atitinkamame teritoriniame teisingos pertvarkos plane nurodo sektorius ir sritis, kuriuos numatoma remti pagal Teisingos pertvarkos fondo reglamento (toliau – TPF reglamentas) ⁽⁴⁸⁾ atitinkamose nuostatose pateikiamus teritoriniams teisingos pertvarkos planams taikomus principus.

Pagal „InvestEU“ TPS remiamos ekonomiškai perspektyvios privačiojo ir viešojo sektorių subjektų investicijos, suderintos su teisingos pertvarkos tikslais. Projektų arba galutinių gavėjų vieta turi būti teritorijose, kurioms taikomas pagal TPF reglamentą patvirtintas teritorinis teisingos pertvarkos planas. Be to, gali būti remiami projektai arba galutiniai gavėjai, kurių vieta nėra šiose teritorijose, bet kurie prisideda prie jų vystymosi poreikių tenkinimo, jeigu tokių projektų finansavimas yra labai svarbus teritorijų, turinčių teritorinį teisingos pertvarkos planą, pertvarkai. Pavyzdžiui, gali būti įtraukti infrastruktūros projektai, kuriais gerinamas teisingos pertvarkos regionų junglumas.

„InvestEU“ TPS remiamos investicijos laikantis „InvestEU“ reglamente ir šiose investavimo gairėse nustatytų tikslų („InvestEU“ reglamento 3 straipsnio) ir investavimo prioritetų („InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 1 dalies ir II priedo).

⁽⁴⁵⁾ Konkrečios taikytinos ribos bus apibrėžtos tvarumo gairėse, kurias Komisija paskelbs pagal „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 6 dalį.

⁽⁴⁶⁾ Pavyzdžiui: Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1) su pakeitimais, padarytais Direktyva 2014/52/ES (OL L 124, 2014 4 25, p. 1); Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7); Direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1); Direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

⁽⁴⁷⁾ „Climate change and major projects. Outline of the climate change related requirements and guidance for major projects in the 2014–2020 programming period: ensuring resilience to the adverse impact of climate change and reducing the emission of greenhouse gases“ („Klimato kaita ir pagrindiniai projektai. Pagrindiniai su klimato kaita susiję reikalavimai ir gairės, taikytini didelės apimties projektams 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu: atsparumo neigiamam klimato kaitos poveikiui užtikrinimas ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas“), Europos Komisija (2016 08 25), https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/major_projects_en.pdf; taip pat „Integrating Climate Change Information and Adaptation in Project Development: Emerging Experience from Practitioners“ („Klimato kaitos informacijos ir prisitaikymo prie jos integravimas į projektų rengimą. Besiformuojanti praktikuojančių specialistų patirtis“), Europos Sąjungos finansų įstaigų prisitaikymo prie klimato kaitos darbo grupė (EUFIWACC) (2016 m. gegužės mėn.), https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/integrating_climate_change_en.pdf.

⁽⁴⁸⁾ Reglamentas, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas, dar nepaskelbtas. Laukiama, kol aktas bus pasirašytas.

„InvestEU“ TPS gali būti įgyvendinama naudojant bet kurią programos „InvestEU“ finansinį produktą pagal keturias politikos linijas. Dėl teisingos pertvarkos teritorijų ypatumų (pvz., ekonominių skirtumų, darbo rinkos struktūros, gebėjimo įsisavinti lėšas ir kt.) ir COVID-19 pandemijos poveikio ekonomikos perspektyvoms galima tikėtis didesnės finansavimo paklausos naudojant kai kuriuos finansinius produktus ir ribotos paklausos arba jos nebuvimo naudojant kitus. Atsižvelgiant į šiuos veiksnius, įgyvendinantiems partneriams ir finansų tarpininkams gali būti siūlomos specialios paskatos. Pagrįstais atvejais tos paskatos gali būti palankesnės ES ir įgyvendinančiojo partnerio investicijų portfeliams taikomi rizikos pasidalijimo susitarimai, mažesnis atlyginimas už ES garantiją arba dalinis finansavimo ir investavimo operacijų administracinių išlaidų padengimas, prisidedant prie „InvestEU“ reglamento 13 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos „InvestEU“ TPS, arba kitos formos paskatos naudojant vieną ar kelis finansinius produktus, dėl kurių susitarta susitarime dėl garantijos. Siekiant remti perspektyvios projektų bazės kūrimą, prireikus, atitinkamiems projektų vykdytojams arba finansų tarpininkams gali būti teikiama speciali konsultacinė parama.

Bet koks atlyginimo už ES garantiją sumažinimas yra visapusiškai naudingas galutiniams gavėjams.

Įgyvendinančiųjų partnerių įnašas siekiant investavimo į „InvestEU“ TPS tikslų gali skirtis priklausomai nuo atitinkamo finansinio produkto pobūdžio.

Įgyvendinantieji partneriai stebi finansavimo ir investavimo operacijas arba atitinkamas jų sudedamąsias dalis, kuriomis pagal „InvestEU“ TPS remiami projektai arba galutiniai gavėjai, ir apie jas praneša. Priėmus atitinkamą teritorinį teisingos pertvarkos planą tokios operacijos arba jų atitinkami komponentai laikomi investicijomis, sutelktomis pagal „InvestEU“ TPS, net jei jos buvo patvirtintos prieš priimančią planą, su sąlyga, kad įgyvendinantysis partneris patikrina, ar jos atitinka atitinkamo teritorinio teisingos pertvarkos plano tikslus.

Finansavimas pagal „InvestEU“ TPS nederinamas su paskolų viešajam sektoriui priemone⁽⁴⁹⁾ (3 ramstis), išskyrus konsultacinę paramą.

4. ES GARANTIJOS NAUDOJIMAS

ES garantija gali būti taikoma įvairiems finansavimo arba investavimo operacijų naudojant skirtingus finansinius produktus rizikos segmentams arba finansavimo ir investavimo operacijų portfeliams naudojant finansinius produktus. Išsami informacija apie ES garantijos naudojimą nustatoma susitarime dėl garantijos.

ES garantija gali būti *pari passu* įgyvendinančiojo partnerio prisiimtai rizikos pozicijai arba gali apimti mažesnio prioriteto segmentą, pavyzdžiui, pirmojo nuostolio dalį arba tarpinio pobūdžio segmentą. Daugiau nei vieną politikos liniją apimančių susitarimų dėl garantijų atveju su finansiniais produktais susijusius nuostolius galima paskirstyti vienoje ar keliose politikos linijose, atsižvelgiant į susitarime dėl garantijos apibrėžtą rizikos pasidalijimo struktūrą.

Įgyvendinančiojo partnerio dalis pirmojo nuostolio dalyje įskaičiuojama į įgyvendinančiojo partnerio finansinį įnašą, apibrėžtą „InvestEU“ reglamento 2 straipsnio 7 punkte. Rizikos pasidalijimas kitomis formomis, pavyzdžiui, įgyvendinančiojo partnerio dalis tarpinio pobūdžio segmente, gali būti įskaitomas į įgyvendinančiojo partnerio finansinį įnašą, laikantis susitarimuose dėl garantijų nustatytų sąlygų ir apskaičiavimo metodikos.

Susitarime dėl garantijos nustatoma finansinio produkto naudojimo trukmė ir jo nutraukimo sąlygos. Kai tinkama, finansavimo arba investavimo operacijos lygmeniu naudojant finansinį produktą gali būti numatyta galimybė nutraukti investicijas arba perleisti pozicijas nepasibaigus pagrindinių investicijų trukmės laikotarpiui, jei galima užtikrinti, kad būtų pasiekti politikos tikslai, kartu atsižvelgiant į Sąjungos ir įgyvendinančiojo partnerio finansinius interesus.

Nepažeidžiant šiame 4 skirsnyje nustatytų principų, kurie taikomi *mutatis mutandis*, mažesnio prioriteto arba tarpinio pobūdžio segmento dydis taip pat gali būti nustatomas taikant pervedimo normas, kuri bus nurodyta susitarime dėl garantijos, mechanizmą. Tai reiškia, kad kiekvienai finansavimo arba investavimo operacijai bus taikoma atskira pervedimo norma, siekiant tai operacijai nustatyti įgyvendinančiojo partnerio ir ES garantijos įnašo į tokį mažesnio prioriteto arba tarpinio pobūdžio segmentą lygį.

⁽⁴⁹⁾ Reglamentas dėl viešojo sektoriaus paskolų priemonės pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą dar nepaskelbtas. Laukiama Parlamento pozicijos, priimtos per pirmąjį svarstymą.

Išskyrus atvejus, kai šiose investavimo gairėse pagal atitinkamą politikos linijos skirsnį nurodyta kitaip, ES garantijos naudojimui taikomi šie principai. Valstybės narės skyriaus pirmojo nuostolio dalies arba tarpinio pobūdžio segmento dydis gali skirtis nuo šiame 4 skirsnyje nustatytų principų, kaip nurodyta atitinkamame Komisijos ir valstybės narės pasirašytame susitarime dėl įnašo.

4.1. Bendrieji finansiniai produktai

4.1.1. ES garantijos naudojimas skolos tipo operacijoms

Iš esmės, atsižvelgiant į 4.1.1.1–4.1.1.3 skirsnių nuostatus, portfelių, kuriais remiamos skolos tipo operacijos naudojant finansinius produktus, atveju, kai ES garantija taikoma pirmojo nuostolio daliai, įgyvendinantysis partneris prisiima bent 5 % pirmojo nuostolio dalies.

4.1.1.1. Taikymas atskiroms operacijoms

Šis 4.1.1.1 skirsnis taikomas tik tiesioginėms operacijoms.

ES garantija gali būti naudojama atskirai operacijai *pari passu* pagrindu iš dalies padengti. Šiuo atveju ES garantija atskirai operacijai negali viršyti 50 % įgyvendinančiojo partnerio suteikto finansavimo. Siekiant suderinti interesus, įgyvendinantysis partneris atskiroje operacijoje privalo išlaikyti ne mažesnę kaip 20 % *pari passu* dalį.

ES garantija taip pat gali būti kitų formų, įskaitant subordinuotąją poziciją atskiros operacijos atžvilgiu. Šiuo atveju ES garantija atskirai operacijai negali viršyti 25 % įgyvendinančiojo partnerio suteiktos bendros finansavimo sumos⁽⁵⁰⁾. Įgyvendinantysis partneris prisiima bent 5 % subordinuotosios pozicijos dalies.

4.1.1.2. Taikymas operacijų portfeliams, išskyrus nurodytuosius 4.1.1.3 skirsnyje

ES garantija taip pat gali būti taikoma pirmojo nuostolio arba tarpinio pobūdžio segmento daliai, susijusiai su įgyvendinančiojo partnerio finansuojamomis finansavimo ir investavimo operacijomis. Kai ES garantija taikoma pirmojo nuostolio daliai, įgyvendinantysis partneris prisiima bent 5 % pirmojo nuostolio dalies.

Pirmojo nuostolio dalies dydis priklausys nuo tikėtino garantuojamo portfelio operacijų rizikos pobūdžio. Jis negali viršyti 30 % įgyvendinančiojo partnerio naudojant finansinį produktą suteikto bendro finansavimo sumos. Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją pirmojo nuostolio dalies dydis gali būti padidintas atsižvelgiant į atitinkamą bendros finansavimo sumos dalį.

4.1.1.3. Taikymas apribotų ir neapribotų garantijų portfeliams

Kalbant apie skolos finansavimą – tiek apribotų garantijų, tiek neapribotų garantijų forma – per tarpininkus, kai finansų tarpininkų atlyginimo nepakanka, kad būtų tinkamai atlyginta įgyvendinančiojo partnerio suteikto finansavimo rizika, ES garantija gali sudaryti iki 100 % pirmojo nuostolio dalies, nustatytos pagal tikėtinų nuostolių dydį. Tokio skolos finansavimo, teikiamo apribotų garantijų forma per tarpininkus, atveju gali būti nustatyta, kad pirmojo nuostolio dalies, kuriai taikoma ES garantija, dydis yra iki 100 % įgyvendinančiojo partnerio suteikto finansavimo.

Tinkamai pagrįstais atvejais įgyvendinančiojo partnerio suteiktų neapribotų garantijų atveju ES garantija gali padengti nuostolius, viršijančius tikėtinus nuostolius. Tokiais atvejais ES garantija padengiama nenumatytų nuostolių dalis įkainojama taip, kaip nurodyta susitarime dėl garantijos.

Išimtiniais didelės politinės vertės atvejais dėl įgyvendinančiojo partnerio suteiktų apribotų garantijų gali būti nustatyta, kad pirmojo nuostolio dalies, kuriai taikoma ES garantija, dydis viršija tikėtiną nuostolį. Tokiais atvejais ES garantija padengiama nenumatytų nuostolių dalis įkainojama taip, kaip nurodyta susitarime dėl garantijos.

⁽⁵⁰⁾ Kai finansavimo arba investavimo operacija, kurią vykdančias partneris suteikia garantiją trečiosios šalies finansuotojui, 25 % riba taikoma trečiosios šalies finansuotojo teikiamam finansavimui.

4.1.2. ES garantijos naudojimas nuosavo kapitalo tipo operacijoms

Iš esmės, portfelių, kuriais remiamos nuosavo kapitalo tipo operacijos, atveju įgyvendinantieji partneriai į kiekvieną finansavimo arba investavimo operaciją savo rizika *pari passu* pagrindu turi investuoti dalį, kuri užtikrina pakankamą interesų suderinimą, kaip apibrėžta *ex ante* pagal kiekvieną finansinį produktą. Finansavimo dalis, kuriai taikoma ES garantija, iš viso sudaro iki 70 % viso įgyvendinančiojo partnerio suteikto nuosavo kapitalo tipo finansavimo *pari passu* pagrindu pagal skirtingus finansinius produktus, o finansavimas savo rizika sudaro ne mažiau kaip 5 % viso įgyvendinančiojo partnerio vykdant bet kokią finansavimo arba investavimo operaciją suteikto nuosavo kapitalo tipo finansavimo.

Tinkamai pagrįstais atvejais įgyvendinančiųjų partnerių ir Komisijos rizikos pasidalijimo susitarimai gali būti ne *pari passu* pagrindu. Pavyzdžiui, ES garantiją gali būti leidžiama naudoti sobordinuotai viešosioms gėrybėms, turinčioms sisteminių rinkos nepakankamumo problemų, arba, kai netinkamai įvertinamas išorinis poveikis, pavyzdžiui, pirmosioms tokios rūšies operacijoms arba naujų rinkų kūrimui.

Tik išimtiniais atvejais, įskaitant tuos atvejus, kai yra didelė rizikos koncentracija, ES garantija gali padengti iki 100 % pirmojo nuostolio dalies (kuri negali viršyti 50 % viso įgyvendinančiojo partnerio pagal tokį portfelį teikiamo finansavimo). Visais atvejais įgyvendinančiojo partnerio ir Komisijos pajamų pasidalijimas turi būti proporcingas jų rizikos pozicijai.

4.2. Teminiai finansiniai produktai

4.2.1. ES garantijos naudojimas skolos tipo operacijoms

ES garantija gali būti taikoma pirmojo nuostolio daliai, susijusiai su įgyvendinančiojo partnerio finansuojamomis atitinkamo portfelio skolos tipo operacijomis. Atsižvelgiant į tokių finansinių produktų savybes, pirmojo nuostolio dalies dydis gali viršyti 50 % įgyvendinančiųjų partnerių teikiamo tikslinio finansavimo. Kad būtų užtikrintas interesų suderinimas, įgyvendinantysis partneris prisiima bent 5 % pirmojo nuostolio dalies. Tinkamai pagrįstais atvejais interesų suderinimas gali būti užtikrintas kitomis atitinkamame susitarime dėl garantijos nurodytomis finansinėmis priemonėmis.

Tinkamai pagrįstais atvejais įgyvendinančiųjų partnerių įnašas į nuostolių padengimą, užtikrinamą pirmojo nuostolio dalimi, gali būti teikiamas palaipsniui, kai sueina portfelio terminas ir jo rizika sumažėja. Šis įnašas gali būti teikiamas iš pajamų, gautų iš portfelio, kuriam suteikta garantija, ar kito (-ų) portfelio (-ų) arba per kitus tinkamus ir novatoriškus mechanizmus.

4.2.2. ES garantijos naudojimas nuosavo kapitalo tipo operacijoms

ES garantija gali būti taikoma pirmojo nuostolio daliai, susijusiai su įgyvendinančiojo partnerio finansuojamomis atitinkamo portfelio nuosavo kapitalo tipo operacijomis. Pirmojo nuostolio dalies dydis gali viršyti 50 % įgyvendinančiojo partnerio finansuojamų atitinkamo portfelio operacijų. Kad būtų užtikrintas interesų suderinimas, įgyvendinantysis partneris prisiima bent 5 % pirmojo nuostolio dalies. Tinkamai pagrįstais atvejais interesų suderinimas gali būti užtikrintas kitomis atitinkamame susitarime dėl garantijos nurodytomis finansinėmis priemonėmis.

Tinkamai pagrįstais atvejais įgyvendinančiųjų partnerių įnašas į nuostolių padengimą, užtikrinamą pirmojo nuostolio dalimi, gali būti teikiamas palaipsniui, kai sueina portfelio terminas ir jo rizika sumažėja. Šis įnašas gali būti teikiamas iš pajamų, gautų iš portfelio, kuriam suteikta garantija, ar kito (-ų) portfelio (-ų) arba per kitus tinkamus ir novatoriškus mechanizmus.

5. ĮGYVENDINANČIOJO PARTNERIO TEIKIAMAS FINANSAVIMAS

Išskyrus atvejus, kai šiose investavimo gairėse pagal atitinkamą politikos linijos skirsnį nurodyta kitaip, įgyvendinančiojo partnerio teikiamam finansavimui taikomi toliau nurodyti principai.

5.1. Bendrieji finansiniai produktai

5.1.1. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas

5.1.1.1. Bendrasis skolos finansavimas

Įgyvendinantis partneris gali tiesiogiai teikti finansavimą galutiniams gavėjams, t. y. tiesioginių paskolų forma ar kitomis tiesioginio skolos finansavimo formomis, arba per finansų tarpininkus.

5.1.1.2. Apribotos ir neapribotos garantijos

Finansavimo ir investavimo operacijoms, vykdomoms pagal ES skyrių, taikomos šios sąlygos:

- a) įgyvendinantiems partneriams gali būti pasiūlyta ES garantija, kad jie suteiktų apribotą arba neapribotą garantiją naujai sudarytų finansavimo sandorių, kuriuos inicijuoja finansų tarpininkas, portfeliui. Į šiuos portfelius neturi būti įtraukti sandoriai su galutiniais gavėjais, kuriems taikomos kolektyvinės nemokumo procedūros arba kurie atitinka jų nacionalinės teisės kriterijus, pagal kuriuos jų kreditorių prašymu jiems būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra;
- b) apribotos portfelio garantijos atveju viršutinės ribos norma nustatoma pagal naujojo portfelio tikėtinų nuostolių dydį ir nustatoma atskirai kiekvienam portfelio sutarimui dėl garantijos, pasirašytam su finansų tarpininku⁽⁵¹⁾. Tikėtini nuostoliai nustatomi ir dokumentuojami remiantis istoriniais duomenimis ir perspektyviniais įvertinimais. Jei atitinkamų duomenų nėra, viršutinės ribos norma nustatoma iš anksto susitarus ir nurodoma Komisijos ir įgyvendinančiojo partnerio susitarime dėl garantijos. Didžiausia leistina viršutinės ribos norma yra 25 % Socialinių investicijų ir įgūdžių linijos didžiausia leistina viršutinės ribos norma gali būti didesnė;
- c) tinkamai pagrįstais atvejais garantija, neviršijanti tikėtinų nuostolių dydžio, gali būti suteikta nemokamai (teikiant tiek apribotas, tiek neapribotas garantijas), o prisiimamą riziką, viršijančią tikėtinus nuostolius, turi įkainoti įgyvendinantis partneris, kaip gali būti nustatyta Komisijos ir įgyvendinančiojo partnerio susitarime dėl garantijos. Abiem atvejais atlyginimo už ES garantiją sumažinimas yra visapusiškai naudingas galutiniams gavėjams;
- d) į naują portfelį įtrauktų atskirų finansavimo sandorių garantijos norma paprastai yra 50 %, tačiau ši procentinė dalis gali būti padidinta konkrečios politikos vertės sandoriams;
- e) finansų tarpininkas įpareigojamas išlaikyti bent 20 % pozicijos, siejant ją su kiekvienu finansavimo sandoriu, kuris yra *pari passu* prioriteto kaip įgyvendinančiojo partnerio suteikta garantija. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisijos ir įgyvendinančiojo partnerio susitarime dėl garantijos gali būti nurodyta mažesnė procentinė dalis, jei ji suderinama su valstybės pagalbos taisyklėmis arba, kai taikoma, jas atitinka. Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją minimali pozicija tinkamai pagrįstais atvejais gali būti sumažinta iki 5 %;
- f) kalbant apie nuostolių susigrąžinimą, įgyvendinančiojo partnerio suteikta garantija yra *pari passu* finansų tarpininko suteiktai garantijai. Aprobota garantijų atveju, jeigu nuostolių suma viršija garantijos viršutinės ribos sumą, atitinkama susigrąžintų nuostolių suma pirmiausia gali būti priskirta didesnio prioriteto pozicijoms; kitu atveju gali būti taikoma *ex ante* apskaičiuota susigrąžinimo norma;
- g) minimalus finansavimo sandorių, kuriuos galima įtraukti į portfelius, terminas yra 12 mėnesių, išskyrus socialinių investicijų ir įgūdžių liniją, kurioje jis gali būti trumpesnis.

5.1.2. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas

Įgyvendinantieji partneriai gali teikti nuosavo kapitalo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimą galutiniams gavėjams tiesiogiai⁽⁵²⁾ arba per finansų tarpininkus, pavyzdžiui, specialius fondus ir investavimo priemones, įskaitant bendrojo investavimo priemones. Tarpininkų fondai arba investavimo priemonės paprastai skirti mažosioms galutinių gavėjų dalyvavimo įnašo dalims.

⁽⁵¹⁾ Išimties tvarka tinkamai pagrįstais atvejais viršutinės ribos norma gali būti didesnė už tikėtinus nuostolius MVĮ linijos valstybės narės skyriuje.

⁽⁵²⁾ Tiesioginis nuosavo kapitalo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimas pagal MVĮ linijos ES skyrių nėra leidžiamas.

Finansų tarpininkams pagal ES skyrių teikiamoms investicijoms taikomos visos toliau nurodomos sąlygos, kaip išsamiau nustatyta susitarimuose dėl garantijų su įgyvendinančiaisiais partneriais, ir, siekiant išvengti abejonių, jos taikomos įgyvendinančiojo partnerio pagal programą „InvestEU“ teikiamam finansavimui (finansavimo arba investavimo operacijai), įskaitant tas dalis, kurioms taikoma ES garantija ir įgyvendinančiojo partnerio finansinis įnašas:

- a) finansų tarpininkas, gaunantis investiciją pagal programą „InvestEU“ (finansavimo arba investavimo operacija), pagal savo investavimo strategiją išpareigoja investuoti į galutinius gavėjus, atitinkančius reikalavimus pagal „InvestEU“ reglamentą, sumą, lygią bent didesnei iš šių sumų:
  - i) 50 % visų tarpininko investuotų sumų ir
  - ii) du kartus didesnei nei investicijų tikslais pagal ES remiamą investiciją panaudotai sumai, neviršijant 80 % visų tarpininko investuotų sumų;
- b) įgyvendinančiųjų partnerių investicijos į fondus paprastai sudaro ne daugiau kaip 25 % fondo dydžio. Didelės politinės pridėtinės vertės atvejais gali būti leidžiamos investicijos, sudarančios iki 50 % fondo dydžio, išskyrus investicijas pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją arba išimtiniais technologijų perdavimo fondų pagal kitas politikos linijas atvejais, kai jos gali sudaryti iki 75 % fondo dydžio. Fondų fondo atveju šios ribos taikomos fondų, į kuriuos investuojama, lygmeniu;
- c) trijų ar daugiau įgyvendinančiųjų partnerių investicijos į fondus, skirtus žaliosioms ir skaitmeninėms Europos lygmens investicijoms, gali siekti iki 75 % fondo dydžio;
- d) bendro investavimo priemonėms ir schemoms susitarimuose dėl garantijų su įgyvendinančiaisiais partneriais bus nustatytos konkrečios taisyklės;
- e) įgyvendinančiųjų partnerių investicijos pagal programą „InvestEU“ vykdomos *pari passu* pagrindu su kitais viešais ir privačiais investuotojais ir laikantis rinkos sąlygų. Atitiktis rinkos sąlygoms reiškia, kad ne mažiau kaip 30 % visų investicijų į fondą arba fondo pagrindinius projektus turi atlikti privatūs investuotojai, esantys panašioje padėtyje kaip ir likę investuotojai ir *pari passu* pagrindu ⁽⁵³⁾. Šios pastraipos reikalavimai negali būti taikomi investicijoms į konkrečias politikos sritis, kurios yra svarbios ES, kaip išsamiau nurodyta atitinkamame susitarime dėl garantijos su įgyvendinančiuoju partneriu;
- f) įgyvendinančiųjų partnerių investicijos į fondus pagal programą „InvestEU“ paprastai daromos pirmą kartą sudarius fondą; investicijos vėlesniais fondo sudarymo etapais yra įmanomos tik tinkamai pagrįstais atvejais;
- g) finansavimo ir investavimo operacijos turi būti ilgalaikės ir paprastai trunka nuo 5 iki 20 metų;
- h) investicijos į galutinius gavėjus, kurie atitinka reikalavimus pagal atitinkamą finansinį produktą, yra teikiamos kaip pirminės investicijos ⁽⁵⁴⁾. Antrinės investicijos taip pat gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus, kai tai tinkamai pagrįsta, kaip nurodyta susitarime dėl garantijos.

5.2. Teminiai finansiniai produktai

5.2.1. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas

Įgyvendinantysis partneris gali teikti finansavimą galutiniams gavėjams tiesioginių paskolų forma ar kitomis tiesioginio skolos finansavimo formomis arba per finansų tarpininkus, finansavimą nukreipdamas į atitinkamą didesnės Sąjungos pridėtinės vertės politikos sritį.

5.2.2. Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas

Įgyvendinantieji partneriai gali teikti nuosavo kapitalo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimą galutiniams gavėjams tiesiogiai ⁽⁵⁵⁾ arba per tam skirtus fondus ir investavimo priemones. Tinkamai pagrįstais atvejais investicijos į fondus ar kitas investavimo priemones ir platformas, remiamas ES garantija, taip pat gali būti subordinuotos, palyginti su kitais investuotojais.

⁽⁵³⁾ MVĮ linijos atveju fondų lygmeniu reikalaujama ne mažiau kaip 30 % privačių investuotojų finansavimo. Bendro investavimo priemonių atveju privatus įnašas taip pat gali būti teikiamas investicijos į kiekvieną galutinį gavėją lygmeniu.

⁽⁵⁴⁾ Pirminė investicija – tiesioginė arba netiesioginė investicija (įskaitant skolos forma) į galutinį gavėją, dėl kurios tiesiogiai arba netiesiogiai galutiniam gavėjui teikiamas finansavimas.

⁽⁵⁵⁾ Tiesioginis nuosavo kapitalo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimas pagal MVĮ linijos ES skyrių nėra leidžiamas.

6. POLITIKOS LINIJOS

6.1. Tvarios infrastruktūros politikos linija

6.1.1. Intervencijos politikos sritys

Pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją siekiama remti tvarios infrastruktūros finansavimo ir investavimo į ją operacijas „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytose srityse. Nedarant poveikio nuostatų dėl nefinansuojamos veiklos (šių investavimo gairių 2.3.3 skirsnis) ir „InvestEU“ fondo lėšų paskirstymo principų, išdėstytų 2.6 skirsnyje, taikymui, bet kuri su tvaria infrastruktūra susijusi sritis, nurodyta „InvestEU“ reglamento II priede, atitinka reikalavimus paramai pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją gauti. Ta parama daugiausia susijusi su „InvestEU“ reglamento II priedo 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11 punktais, 13 punkto d papunkčiu, 14 ir 15 punktais; kai kurie iš jų bendrais bruožais aprašyti 6.1.1.1–6.1.1.8 skirsniuose. Sričių, kuriose gali būti vykdomos operacijos, pirmenybė gali būti nustatoma pagal 2.3.2.1 skirsnį.

Igyvendinančiųjų partnerių teikiamu finansavimu siekiama užtikrinti pakankamą diversifikavimą tarp sektorių, atsižvelgiant į igyvendinančiojo partnerio naudojamus finansinius produktus ir kartu laikantis bendro tikslo, kad 60 % investicijų būtų skirta Sąjungos tikslams klimato ir aplinkos srityse pasiekti.

Pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją taip pat gali būti skiriama parama pagal sektorių programas (2.9 skirsnis apie derinimą). Be to, parama investicijoms pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją gali būti derinama su parama iš fondų, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, arba iš EGADP.

Numatoma, kad parama pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją suteiks pridėtinės vertės, nes bus sudaryta galimybė gauti finansavimą tais atvejais, kai siekiama:

- a) Europos mastu apibrėžtų politikos tikslų, susijusių su tvariu vystymusi. Pavyzdžiui, tai susiję su skatinimu vienu metu siekti ekonominių, aplinkos ir socialinių tikslų, pvz., laikytis aplinkos apsaugos, socialinių ir valdymo (ASV) principų ⁽⁵⁶⁾;
- b) remti infrastruktūros, kaip turto klasės, vystymą skatinant nuoseklų aukštų tvarumo standartų (įskaitant prieinamumą ⁽⁵⁷⁾) taikymą, skaidrumą ir palyginamumą projektų rengimo, finansavimo metodų ir produktų, stebėsenos ir duomenų srityse;
- c) skatinti projektus, darančius makroregioninį ir (arba) tarpvalstybinį poveikį, kai sąnaudos ir nauda paskirstomos kelioms valstybėms narėms arba kai sąnaudos patiriamos nacionaliniu ar vietos lygmeniu, o nauda gaunama tarpvalstybiniu arba Sąjungos mastu;
- d) remti projektus, kuriais internalizuojamos aplinkosauginės ir socialinės bei ekonominės sąnaudos ir nauda, susijusi su ES politikos prioritetais. Tai galėtų būti susiję su indėliu į perėimą prie kitų transporto rūšių ir tvarių degalų naudojimu transporto sektoriuje, indėliu į medžiagų ir energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiąją energiją, oro ar vandens kokybės gerinimą, aplinkos apsaugą, ilgalaikį biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo skatinimą, tvaria infrastruktūra ir gamta pagrįstus sprendimus, paramą bioekonomikai, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, kultūros paveldo valdymą, turizmą, pastatų energinį naudingumą ir t. t. Tai taip pat apimtų sprendimų, susijusių su transporto sektoriaus kilnojamojo turto atnaujinimu ir modernizavimu, rėmimą;
- e) skatinti transeuropinių tinklų infrastruktūrą, įrangą ir naujoviškas technologijas, kurios naudojamos, pavyzdžiui, kaip viešoji gėrybė energetikos ir transporto sistemoje ir t. t. Tokie projektai taip pat gali būti labai svarbūs siekiant užtikrinti didesnes investicijas į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, energijos vartojimo efektyvumą ir apkrovos atsaką, sveikatos priežiūrą (pvz., e. sveikatos ir priežiūros sprendimus), viešąjį administravimą, pavyzdžiui, e. viešąsias paslaugas, taip pat alternatyviais degalais grindžiamą ir sąveikųjį, susietąjį ir automatizuotą judumą;

⁽⁵⁶⁾ Žr., pavyzdžiui, Komisijos komunikatą dėl tvaraus augimo finansavimo (COM(2018) 97 *final*) ir Aukšto lygio ekspertų grupės tvarių finansų klausimais pastabas, pateiktas 2018 m. sausio 31 d. paskelbtoje galutinėje ataskaitoje, paskelbtoje internete adresu <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf>.

⁽⁵⁷⁾ Pagal Europos prieinamumo akto (2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų) prieinamumo reikalavimus (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

- f) skatinti tvarų skaitmeninį junglumą ir duomenų platformas bei infrastruktūrą visoje Sąjungoje ir projektus, kuriais remiami įvairūs su ryšiais ir informacinėmis technologijomis susiję produktai ir paslaugos, prireikūs skatinant ES ir tarptautinį junglumą, kai tvarumas apima dėmesį infrastruktūros ir įrangos žiedžiškumui;
- g) skatinti tvarios kosmoso infrastruktūros, kuri sudaro sąlygas teikti kosmoso paslaugas ir kosmoso technologijomis grindžiamas prietaikas, kūrimą ir veikimą (orbitoje ir žemėje);
- h) skatinti projektus, kurių nauda priklauso nuo kitų investicijų į vertės ar tiekimo grandinę ar tinklą ir (arba) kurie susiję su didele pradininkams tenkančia rizika;
- i) skatinti tarpvalstybinės infrastruktūros ir paslaugų, įskaitant skaitmenines platformas ir paslaugas, sąveikumą;
- j) visoje Sąjungoje skatinti mokslinių tyrimų infrastruktūros, įskaitant e. infrastruktūrą, diegimą ir sąveiką su ja. Daugiausia dėmesio turi būti skiriama įrenginių, išteklių ir paslaugų, kuriuos naudoja bendruomenės inovacijoms skatinti, rinkos plėtrai;
- k) spręsti veiksmingo vidaus rinkos veikimo klausimą skatinant rinką grindžiamas investicijas pagal įvairias reguliavimo sistemas ⁽⁵⁸⁾;
- l) pasiekti kritinę masę, taip pat grupes ir bendrus projektus, siekiant pritraukti privačius investuotojus.

Parama 6.1.1.1–6.1.1.8 skirsniuose aprašytoms politikos sritims gali būti papildyta paramos priemonėmis, kuriomis siekiama padėti valdžios institucijoms ir projektų vykdytojams ugdyti gebėjimus nustatyti investavimo strategijas, derinti finansavimą, planuoti ir grupuoti projektus.

6.1.1.1. Energetikos sektoriaus vystymas

Parama švarios ir **tvarios atsinaujinančiosios energijos** gamybai, tiekimui ar naudojimui daugiausia skiriama projektams, kurių tvari rizika ir kapitalo intensyvumas yra dideli ir kurie sudaro sąlygas toliau integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius į visus sektorius (energijos gamybos, šildymo ir vėsinimo, transporto), taip pat kitiems netaršiams ir mažataršiams energijos ištekliams ir sprendimams. Tai gali preliminariai apimti tarpvalstybinio arba jūrinio pobūdžio atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus (taip pat žr. 6.1.1.7 skirsnį), projektus, kuriais siekiama mažinti pastatų priklausomybę nuo iškastinio kuro, naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius pramoniniuose procesuose, gaminti ir tiekti (komerciniu mastu) mažo anglies dioksido kiekio dujas (tokias kaip mažo anglies dioksido kiekio švarus vandenilis ar biometanas, kaip numatyta vandenilio strategijoje ⁽⁵⁹⁾), pažangiųjų biodegalų, biomasės ir kitų tvarių alternatyviųjų degalų projektus ir kaupimą vietoje. Parama taip pat turėtų būti teikiama vietos lygmeniu vykdomiems atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektams, pavyzdžiui, energetikos bendruomenių vadovaujamiems projektams, dažnai neatsiejamiems nuo energijos vartojimo efektyvumo didinimo. Parama energetikos sektoriui, kai tinka, gali būti panaudota siekiant Direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ('RED II' ⁽⁶⁰⁾) ir Reglamento (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo (Valdymo reglamento ⁽⁶¹⁾) tikslų, taip pat padėti atkreipti dėmesį į energijos vartojimo efektyvumo aspektą priimančioms sprendimams dėl investicijų, be kita ko, taikant Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą ⁽⁶²⁾.

⁽⁵⁸⁾ Valstybės narės turi daug įvairių reguliavimo sistemų, kuriomis remiama tvari energetikos infrastruktūra, ir dėl jų kyla daug politikos, rinkos struktūros ir reguliavimo rizikos, o tai turi įtakos investicijų kapitalo sąnaudoms.

⁽⁵⁹⁾ Komisijos komunikatas „Neutralaus poveikio klimatui Europos vandenilio strategija“ (COM(2020) 301 final).

⁽⁶⁰⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

⁽⁶¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

⁽⁶²⁾ Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmas nustatytas Valdymo reglamento 33 straipsnyje.

Parama **energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo** srityje apims projektus, atitinkančius Sąjungos įsipareigojimus, priimtus pagal Darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą, ir Direktyvoje 2012/27/ES⁽⁶³⁾ nustatytus tikslus (mažinti energijos poreikį taikant energijos taupymo priemones ir valdant paklausą, taikyti žiedinės ekonomikos principus, remti centralizuotą šilumos tiekimą ir energijos gamybą bendros šilumos ir elektros energijos gamybos projektuose, kuriais mažinamas energijos suvartojimas ir užkertamas kelias šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų teršalų išmetimui). Parama apims projektus, atitinkančius strategiją „Renovacijos banga“⁽⁶⁴⁾, visų pirma tris jos prioritetines sritis: energijos nepritekliaus ir prasciausio energinio naudingumo pastatų problemų sprendimą; viešųjų pastatų, pavyzdžiui, administracinių, švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų patalpų, renovavimą ir šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą. Turėtų būti remiami projektai, kuriais modernizuojamos pastatų šildymo ir vėsinimo sistemos, nes jie yra labai svarbūs mažinant ES pastatų ūkio priklausomybę nuo iškastinio kuro. Siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro taip pat labai svarbu išnaudoti vietos atsinaujinančiosios energijos potencialą. Tai apims **esamų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtas renovacijas**, kuriomis siekiama padidinti jų energetinį naudingumą, nustatytą taikant vieną ar daugiau kriterijų, išdėstytų Direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energetinio naudingumo⁽⁶⁵⁾ 10 straipsnio 6 dalyje, pvz., efektyvumo padidėjimą, pasiektą tokia renovacija, palyginant prieš renovaciją ir po jos išduotus energinio naudingumo sertifikatus, ir **labai efektyviai energiją naudojančių naujų pastatų** statybą **tik kai viršijami nacionaliniai energijos beveik nevartojančių pastatų standartai** (atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytą terminą, kada visi nauji pastatai ES turi būti energijos beveik nevartojančios – nuo 2020 m. gruodžio 31 d.), įskaitant pastatų modernizavimą taikant pažangiojo parengtumo technologijas ir jas integruojant į susietą energetikos, energijos kaupimo, skaitmeninių tinklų ir transporto sistemą, be kita ko, panaudojant infrastruktūrą elektromobilumui didinti, kaip numatyta Direktyvoje 2010/31/ES⁽⁶⁶⁾. Parama taip pat apims projektus, susijusius su pastatų energiniu naudingumu per visą jų gyvavimo ciklą, taip pat projektus, kuriuose taikoma Europos tvarių pastatų rodiklių sistema „Level(s)“⁽⁶⁷⁾. Šia parama taip pat bus siekiama mažinti įmonių energijos vartojimo intensyvumą didinant procesų efektyvumą arba gaminant produktus, kurių anglies dioksido išmetimo rodiklis yra mažesnis, taip pat kuriant novatoriškas netaršias ir mažataršes šilumos tiekimo sistemas ir vykdant bendrą elektros energijos ir šilumos gamybą.

Vystant, tobulinant ir **modernizuojant tvarią energetikos infrastruktūrą** siekiama aukštesnio perdavimo ir paskirstymo lygio. Tai taip pat apims paramą bendro intereso projektams (BIP), kaip nustatyta Reglamente dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių⁽⁶⁸⁾, energetikos tinklų skaitmeninimą ir modernizavimą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos didesniai atsinaujinančiųjų energijos išteklių įsisavinimui, taip pat projektus, susijusius su paklausos lankstumu ir elektros energijos kaupimu.

„InvestEU“ parama taip pat bus skatinamas mažataršių technologijų diegimas: projektai, apimančys **anglies dioksido surinkimo, transportavimo, saugojimo ir (arba) naudojimo** technologijas ir infrastruktūrą, susijusią su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, šilumos ir vėsumos, mažo anglies dioksido kiekio dujų (pvz., vandenilio) gamyba arba pramonės procesais, taip pat bioenergijos gamyklas ir gamybos įrenginius, padedančius vykdyti energetikos pertvarką, arba anglies dioksido absorbciją.

6.1.1.2. Tvarių transporto infrastruktūrų, įrangos ir naujoviškų technologijų vystymas

Parama tvarių transporto infrastruktūrų, įrangos ir naujoviškų technologijų vystymui bus nukreipta į tvarių ir saugių transporto infrastruktūrų, antžeminių dalių, judumo sprendimų ir įrangos, taip pat naujoviškų technologijų vystymą, laikantis Sąjungos transporto prioritetų, darnaus ir išmanaus judumo strategijos⁽⁶⁹⁾ ir pagal Paryžiaus susitarimą priimtų įsipareigojimų. Tai apims projektus, kuriais remiamas **transeuropinio transporto tinklo (TEN-T)** infrastruktūros vystymas, visų transporto rūšių esamos infrastruktūros ir jungčių lygmenų komponentų, įskaitant miestų transporto mazgus, jūrų ir vidaus vandenų uostus, oro uostus, daugiarašio transporto terminalus ir jų prijungimą prie pagrindinių tinklų ir telematikos priemonių, nustatytų TEN-T reglamente⁽⁷⁰⁾, rekonstravimas ir modernizavimas;

⁽⁶³⁾ Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁽⁶⁴⁾ Komisijos komunikatas „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“ (COM(2020)662 final).

⁽⁶⁵⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

⁽⁶⁶⁾ OL L 153, 2010 6 18, p. 13.

⁽⁶⁷⁾ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en

⁽⁶⁸⁾ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

⁽⁶⁹⁾ Komisijos komunikatas „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ (COM(2020) 789 final).

⁽⁷⁰⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES (OL L 348, 2013 12 20, p. 1).

Parama pirmiausia bus skiriama pagrindinio tinklo koridorių darbo planuose nurodytiems TEN-T pagrindinio tinklo projektams, kuriais sprendžiamos trūkstančių jungčių, transporto spūsčių ar tarpvalstybinių jungčių problemos. Kai tinkama, ji apims: esamos geležinkelių, kelių, vandens ir aviacijos infrastruktūros rekonstravimą ir modernizavimą, saugumo didinimą taikant tinkamas saugumo valdymo procedūras, ir aplinkosauginio veiksmingumo didinimą, įskaitant skaitmeninių transporto valdymo sistemų, pvz., ITS ⁽¹⁾, RIS ⁽²⁾, ERTMS ⁽³⁾, SESAR, įskaitant transporto priemonėse montuojamą įrangą, diegimą, ir skaitmeninę transporto infrastruktūrą, skirtą sąveikiam keitimuisi duomenimis ir ataskaitų apie įvairias transporto rūšis ir sektorius teikimui. Ji taip pat apims naujų transporto technologijų ir paslaugų, pvz., susijusių su susietuoju ir autonominiu transportu, integruotuoju bilietų pardavimu ir mažiau taršiomis vidaus ir jūrų transporto priemonėmis, įskaitant naftos išsiliejimo iš laivų prevenciją, kūrimą ir diegimą. Ji taip pat apims paramą TEN-T tinklo pritaikymui karinio mobilumo poreikiams, jei tokia infrastruktūra atitiks tiek civilius, tiek karinius poreikius (dvejopas naudojimas).

Parama taip pat bus skiriama **TEN-T infrastruktūros projektams, kuriais užtikrinamas bent dviejų skirtingų rūšių transporto naudojimas**, visų pirma daugiaryšio krovinių transporto terminalams ir logistikos platformoms, taip pat keleivinio transporto mazgams. Parama taip pat bus skiriama daugiaryšio transporto jungtims ir galutinės paskirties atkarpoms, kad krovinių ir keleivių eismas būtų nukreiptas į tvaresnes transporto rūšis, kaip antai geležinkelių transportą, viešąjį ir (arba) kolektyvinį transportą, vidaus vandenų laivybą ar trumpųjų nuotolių laivybą.

Parama gali būti teikiama **išmanaus ir tvaraus judumo mieste projektams**, visų pirma daugiaryšio keleivinio transporto mazgams, aktyvioms transporto rūšims, vidaus vandenų keliams ir inovatyviems judumo sprendimams, skaitmeninei transporto infrastruktūrai, skirtai sklandžiam ir veiksmingam skirtingų keliavimo rūšių sujungimui, aktyvaus ir netaršaus judumo infrastruktūrai. Įgyvendinant projektus, kuriais siekiama skatinti perėjimą prie tvarių transporto rūšių, daugiausia dėmesio turi būti skiriama naudotojų saugumui ir nediskriminacinio prieinamumo, įskaitant riboto judumo keleivius, didinimui. Projektais taip pat bus siekiama didinti kelių eismo saugumą, atsižvelgiant į Sąjungos tikslą, kad iki 2050 m. Europos keliuose nebebūtų žūčių ir sunkių sužalojimų, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems eismo dalyviams, pavyzdžiui, dviratinkams ir pėstiesiems.

Atnaujinant ir modernizuojant transporto sektoriaus kilnojamąjį turtą pirmenybė turi būti teikiama nediskriminaciniam riedmenų ir laivų, skirtų naudoti geležinkelių, vidaus vandenų ir jūrų transportui, pirkimo projektams. Geležinkelių ir vidaus vandenų laivybos srityje taip pat bus investuojama į esamus riedmenis ir laivus, pvz., į skaitmeninę UIP įrangą, triukšmo mažinimą, ERTMS įrangos ir skaitmeninių automatinių sankabų įrengimą. Tai taip pat apims projektus aviacijos, laivybos, jūrų ir vidaus vandenų kelių srityse, sektoriuose, kuriuose atsižvelgiama į žiedinės ekonomikos principus ir siekiama pereiti prie tvarių alternatyviųjų degalų, mažinti bet kokios rūšies taršą ir padėti pramonei įgyvendinti būsimus išsipareigojimus, susijusius su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimu, įskaitant paramą netaršioms laivams ir senų orlaivių bei laivų pakeitimą naujos kartos orlaiviais bei laivais, taip gerokai sumažinant išmetamųjų teršalų kiekį, vertinant pagal per visą gyvavimo ciklą išmetamųjų teršalų kiekį. Be to, paramos reikalavimus atitinka laivai bei netaršios ir mažataršės kelių transporto priemonės (žr. dalį dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros).

Parama **geležinkelių infrastruktūrai, kitiems geležinkelių projektams, vidaus vandenų infrastruktūrai, masinio tranzito projektams ir jūrų uostams bei jūrų greitkeliams** gali būti skiriama investicijoms, kuriomis užkertamas kelias šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir toksiškų teršalų išmetimui arba mažinamas jų kiekis arba triukšmo lygis. Tos investicijos taip pat gali būti skirtos uosto priėmimo įrenginiams ir kitoms priemonėms, leidžiančioms taikyti aplinkos apsaugos priemones, taip pat investicijoms į bendrą tvarią infrastruktūrą, įskaitant nedidelio masto alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimą ir kitus sprendimus, kuriais mažinamas bendras uostų anglies pėdsakas. Gali būti remiamos investicijos į ekologišką oro uosto infrastruktūrą ir susijusias paslaugas (pvz., antžemines paslaugas, antžeminio eismo operacijas, orlaivius ant žemės), kuriomis užkertamas kelias teršalų išmetimui arba mažinamas jų kiekis arba triukšmo lygis.

Parama gali būti teikiama elektros, vandenilio ir suskystintųjų arba suslėgtųjų gamtinių dujų, sumaišytų su dideliu kiekiu biometano (> 50 %), **įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūros**, skirtos visų rūšių transportui, diegimui, mažataršių ir netaršių kelių transporto priemonių parkų kūrimui ir išmaniajam junglumui bei sąveikioms paslaugoms skirtų platformų diegimui. Atnaujinant kelių transporto priemonių parkus, jie taip pat turėtų atitikti taikomus aukštus saugos standartus. Šios transporto priemonės turėtų būti modernizuojamos taip, kad jos atitiktų nulinio variklio teršalų išmetimo standartą. Parama gali būti teikiama tvariais alternatyviais degalais (įskaitant SGD) varomų netaršių ir mažataršių laivų ir laivynų ir iš tvarių energijos šaltinių gaunama energija varomų orlaivių naudojimui. Modernizavus laivus jūrų ir vidaus vandenų laivyboje bus galima naudoti tvarius alternatyvius degalus ar elektros energiją. Prioritetas bus teikiamas tokioms susijusioms investicijoms: i) viešai prieinama degalų papildymo ir įkrovimo infrastruktūros diegimui, atsižvelgiant į žiedinės ekonomikos principus; ii) degalų papildymo ir įkrovimo infrastruktūrai, skirtai valdžios institucijų arba operatorių transporto parkų naudojimui viešųjų paslaugų išsipareigojimams pagal viešųjų paslaugų sutartį vykdyti, ir iii) tvariais alternatyviais degalais varomų lengvųjų ir sunkiųjų netaršių ir mažataršių transporto priemonių, netaršių ir mažataršių laivų ir laivynų, arba iš tvarių energijos šaltinių gaunama energija varomų mažataršių orlaivių naudojimui viešųjų paslaugų teikimui bei privačiuose transporto priemonių parkuose. Kelių infrastruktūra turi būti prieinama visuomenei be jokių apribojimų ir joje bus numatyta galimybė lengvai atlikti *ad hoc* mokėjimus (pvz., mokėjimus banko kortelėmis), kad

⁽¹⁾ Intelektinė transporto sistema.

⁽²⁾ Upių informacijos paslaugos.

⁽³⁾ Europos geležinkelių eismo valdymo sistema.

transporto priemonių naudotojai galėtų pakrauti automobilio bateriją ar įsipilti degalų nesudarydami paslaugų sutarties su atitinkamu operatoriumi. Be to, turimi statiniai ir dinaminiai duomenys bus prieinami per bendrus arba nacionalinius prieigos punktus. Šie viešo prieinamumo reikalavimai nebus taikomi privačiai valdomų arba eksploatuojamų depų, aptarnaujančių transporto priemonių parką, įkrovimo arba degalinių infrastruktūrai. Įgyvendinant ES transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politiką (pvz., „ReFuelEU Aviation“, „FuelEU Maritime“) gali būti remiamas tvarių alternatyviųjų degalų, skirtų aviacijai, sausumos ir vandens transportui, kūrimas, gamyba ir tiekimo infrastruktūra.

Parama gali būti teikiama **kitiems pažangaus ir tvaraus judumo projektams** miesto ir kaimo vietovėse, kuriais siekiama didinti kelių eismo saugumą, prieinamumą, mažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir triukšmą, kurti ir diegti naujas transporto technologijas ir paslaugas, kaip antai susijusias su susietosiomis ir autonominėmis transporto rūšimis arba integruotu bilietų pardavimu.

„InvestEU“ fondo parama gali būti skiriama priemonėms, kuriomis siekiama atnaujinti, pasiekti ar išlaikyti atitiktį standartams, įskaitant aplinkos apsaugos ir saugos standartus, ir projektams, kuriais siekiama **išlaikyti arba atnaujinti esamą transporto infrastruktūrą**, atstatyti esamą transporto infrastruktūrą arba saugias stovėjimo aikšteles ir susijusius objektus.

6.1.1.3. Aplinka ir ištekliai

„InvestEU“ fondas turėtų sutelkti investicijas, susijusias su gamtiniu kapitalu ir žiedine ekonomika⁽⁷⁴⁾. Šiuo atžvilgiu, be investicijų į tradicinę infrastruktūros sritį, išvardytas 6.1.1.3 skirsnyje, žalinimo, investicijos apima, pavyzdžiui, mobilumo projektus, susijusius su oro tarša ir triukšmu, gamta, energijos suvartojimu ir avarijomis.

Parama, skirta **vandens, įskaitant geriamąjį vandenį, tiekimui ir sanitarijai, apsaugai nuo potvynių, tinklų efektyvumui, nuotėkių mažinimui, nuotekų surinkimo ir valymo infrastruktūrai, pakrančių infrastruktūrai ir kitai su vandeniu susijusiai žaliajai infrastruktūrai**, apims investicinius projektus ir susijusias paslaugas, kuriais remiamas Sąjungos aplinkos apsaugos politikos, susijusios su sausumos ir jūrų vandens ištekliais ir su ekosistemos paslaugomis, nurodytomis, pavyzdžiui, direktyvose 2008/56/EB⁽⁷⁵⁾, 2000/60/EB⁽⁷⁶⁾ ir 2007/60/EB⁽⁷⁷⁾, Tarybos direktyvose 98/83/EB⁽⁷⁸⁾, 91/271/EEB⁽⁷⁹⁾ ir 91/676/EEB⁽⁸⁰⁾, Reglamente (ES) 2019/1009⁽⁸¹⁾ ir Reglamente (EB) Nr. 1107/2009⁽⁸²⁾, įgyvendinimas. Ypač svarbu: i) visiems Sąjungos piliečiams užtikrinti prieigą prie vandens tiekimo ir sanitarijos paslaugų užbaigiant ir prižiūrint geriamojo vandens ir nuotekų valymo infrastruktūrą, kuri atitiktų energijos vartojimo efektyvumo ir nuotėkio prevencijos kriterijus, ir ii) užtikrinti, kad būtų laikomasi Vandens pagrindų direktyvos (2000/60/EB) ir Potvynių direktyvos (2007/60/EB), įskaitant priemones, numatytas upių baseinų valdymo planuose ir potvynių rizikos valdymo planuose, visų pirma investicijas, kuriomis užtikrinama gera upių ekologinė būklė, renovuojamos arba modernizuojamos esamos hidroelektrinės, siekiant didinti vandens vartojimo efektyvumą ir mažinti ekologinius padarinius, mažinama pasklodoji tarša iš žemės ūkio, akvakultūros ir pramoninių šaltinių, ieškoma vandens naudojimo efektyvumo didinimo sprendimų, pakartotinio vandens panaudojimo visuose sektoriuose ir gamta pagrįstų potvynių rizikos mažinimo sprendimų.

⁽⁷⁴⁾ Komisijos komunikatas „Proga Europai atsigausti ir paruošti dirvą naujai kartai“ (COM(2020) 456 final).

⁽⁷⁵⁾ Direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

⁽⁷⁶⁾ Direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (Vandens pagrindų direktyva) (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

⁽⁷⁷⁾ Direktyva 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo (Potvynių direktyva) (OL L 288, 2007 11 6, p. 27).

⁽⁷⁸⁾ 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (Geriamojo vandens direktyva) (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

⁽⁷⁹⁾ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotėkų valymo (Miesto nuotėkų valymo direktyva) (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

⁽⁸⁰⁾ 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (Nitratų direktyva) (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

⁽⁸¹⁾ Reglamentas (ES) 2019/1009, kuriuo nustatomos ES trešiamųjų produktų tiekimo rinkai taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1069/2009 ir (EB) Nr. 1107/2009 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2003/2003 (Trąšų reglamentas) (OL L 170, 2019 6 25, p. 1).

⁽⁸²⁾ Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (Augalų apsaugos produktų reglamentas) (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

Parama **atliekų tvarkymo infrastruktūrai**, t. y. infrastruktūrai, kuri yra būtina siekiant remti perėjimą prie labiau žiedinės ekonomikos valstybėse narėse, visų pirma tvarkyti atliekas kuo aukštesniu ES atliekų tvarkymo hierarchijos, kurios viršūnėje – atliekų prevencija, lygmeniu. Nepažeidžiant „InvestEU“ reglamento V priede nustatytų nefinansavimo kriterijų, investiciniai projektai turėtų apimti atliekų tvarkymo planų ir atliekų prevencijos programų (grindžiamų iš dalies pakeista Atliekų pagrindų direktyva 2008/98/EB⁽⁸³⁾) įgyvendinimą, pakartotinio panaudojimo ir remonto tinklų kūrimą ir remimą, funkcinų atliekų atskyrimo ir surinkimo sistemų kūrimą ir atliekų perdirbimo įrenginius (įskaitant komunalinių biologinių atliekų ir tekstilės gaminių atskirą surinkimą).

Investicijos į **ekosistemų ir jų paslaugų stiprinimą ir atkūrimą**, daugiausia dėmesio skiriant projektams, kuriais skatinama išsaugoti, atkurti, valdyti ir stiprinti gamtinį kapitalą siekiant biologinės įvairovės ir prisitaikymo prie klimato kaitos naudos, be kita ko, įgyvendinant žaliosios ir mėlynosios infrastruktūros projektus. Tai apims ekosistemomis grindžiamus problemų sprendimus, pavyzdžiui, susijusius su oro ir klimato sistemomis, jūra, žeme, dirvožemiu, miškininkyste, žemės ūkiu, vandeniu ir atliekomis, transportu ir energetika. Parama taip pat apims priemones, kuriomis siekiama biologinės įvairovės⁽⁸⁴⁾ ir strategijos „Nuo ūkio iki stalo“⁽⁸⁵⁾ tikslų gerinant maisto gamybos vertės grandines (kai jos nepatenka į MVĮ linijos taikymo sritį). Ypač skatinami tarpvalstybiniai projektai, taip pat projektai, kuriais puoselėjamas **tvarus kultūros paveldas**. Parama taip pat gali apimti **pramoninių teritorijų** (įskaitant užterštas teritorijas) **atkūrimą** ir restauravimą siekiant jas tvariai naudoti.

Parama **tvariai plėtrai miestų, kaimų, pakrančių, atviros jūros teritorijose ir platesnei bioekonomikai** turėtų apimti infrastruktūros projektus, kurie nėra įtraukti į kitas sritis ir yra orientuoti į geografinę vietovę, įskaitant investicijas į su gamtą susijusius ir gamta pagrįstus sprendimus, kuriais siekiama užkirsti kelią šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimui, toksiškiems teršalams, triukšmui ir kitokiam poveikiui arba gamtinio kapitalo priklausomybei arba juos kontroliuoti, kartu skatinant perėjimą prie žiedinės ekonomikos. Tai apims infrastruktūros projektus, kuriais siekiama skatinti įtraukius ir prieinamus pažangiuosius miestus ir jų tinklus, regionus ir sektorius. Tai taip pat apims projektus, kuriais siekiama skatinti bioekonomiką investuojant į biopramonės sektorius, jūrų ir sausumos sprendimus, kurie pakeistų energijai imlias arba iškastines medžiagas, akvakultūrą ir mėlynąsias bei žaliąsias biotechnologijas. Parama taip pat gali būti susijusi su jūromis ir vandenynais per mėlynosios ekonomikos sritį ir jos finansavimo principus, visų pirma per jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir žiedinę ekonomiką.

Parama **kovos su klimato kaita veiksams, prisitaikymui prie klimato kaitos ir jos švelninimui, įskaitant gaivalinių nelaimių rizikos mažinimą**, apims infrastruktūros projektus, kuriais siekiama prisitaikyti prie klimato kaitos ir didinti atsparumą dabartiniam ir būsimam klimatui. Tai, be kita ko, apims žemumų ir pakrančių teritorijų apsaugą ir kitas priemones, susijusias su jūros lygio kilimu, potvynių prevencija, geresniu ir tvariu vandens tiekimu ir sausrų prevencija bei infrastruktūros pritaikymu prie ekstremalios temperatūros. Tai taip pat gali apimti naujoviškas technologijas, kuriomis padedama siekti Sąjungos atsparumo klimato kaitai arba socialinio tvarumo tikslų arba ir vieno, ir kito, ir kurios atitinka Sąjungos aplinkos apsaugos arba socialinio tvarumo standartus.

Parama **projektams ir įmonėms, įgyvendinančioms žiedinės ekonomikos sistemas, įskaitant tvarų žaliavų naudojimą**, laikantis Žiedinės ekonomikos veiksmų plano⁽⁸⁶⁾ tikslų. Ta parama, be kita ko, apims projektus, kuriais efektyvus išteklių naudojimo aspektai įtraukiami į gamybos ir produktų gyvavimo ciklą, ir visas strategijas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad produktų, turto ir materialiuųjų išteklių vertė ir gyvavimo trukmė būtų kuo ilgesnė, taip pat infrastruktūrą ir paslaugas, kuriomis skatinama pramonės simbiozė ir dalijimasis turtu tarp pramonės įmonių visuose sektoriuose ir miesto bei kaimo bendruomenėse. Tai taip pat apima žiedinių verslo modelių, skatinančių dematerializavimą, pridėtinų paslaugų teikimą ir intensyvesnę bei veiksmingesnę produktų ir išteklių naudojimą, taikymą, internalizuojant arba eliminuojant neigiamą išorinį poveikį. Investiciniai projektai taip pat turėtų apimti veiksmus, aprėpiančius visą antrinių žaliavų vertės grandinę, įskaitant uždarojo ciklo sistemas, senų nuodingųjų ir probleminių cheminių medžiagų pašalinimą nuo žaliavų perdirbimo iki grąžinamojo perdirbimo etapo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas sektoriams, kuriuose sunaudojama daugiausia išteklių ir kuriuose žiediškumo potencialas yra didelis, t. y. elektronikos ir informacinių ir ryšių technologijų (IRT), baterijų ir transporto priemonių, pakuočių, plastiko, tekstilės, statybos ir pastatų, maisto, vandens ir maistinių medžiagų.

⁽⁸³⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų (OL L 312, 2008 11 22, p. 3) su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/851 (OL L 150, 2018 6 14, p. 109).

⁽⁸⁴⁾ Komisijos komunikatas „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020) 380 final).

⁽⁸⁵⁾ Komisijos komunikatas „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020) 381 final).

⁽⁸⁶⁾ Komisijos komunikatas „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020) 98 final).

Parama veiksams, kuriais remiamas energijai imlių pramonės šakų **priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas** ir esminis išmetamų teršalų kiekio sumažinimas, įskaitant uždarojo ciklo sistemas ir novatoriškų mažo anglies dioksido kiekio technologijų, įskaitant energijos saugojimą, anglies dioksido surinkimą, transportavimą, saugojimą ir (arba) naudojimą, diegimą, taip pat veiksams, kuriais skatinamas energijos gamybos ir paskirstymo grandinės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas laipsniškai atsisakant anglių ir naftos naudojimo ir laipsniškas gamtinių dujų pakeitimas mažo anglies dioksido kiekio dujomis. Ja taip pat skatinamos uždarojo ciklo žiedinės sistemos perdurbant medžiagas, kurioms perdurti sunaudojama daug energijos, pvz., plieną, aliuminį, plastiką ir cementą, siekiant pašalinti priemaišas, dėl kurių mažėja perdurtųjų medžiagų vertė.

6.1.1.4. Tvarios ir saugios skaitmeninio junglumo infrastruktūros vystymas

Parama tvarios ir saugios **skaitmeninio junglumo infrastruktūros** vystymui turi būti sutelkta į projektus, kuriais remiami įvairūs su ryšiais ir informacinėmis technologijomis susiję produktai ir paslaugos. Ta parama gali apimti, pavyzdžiui, projektus, kuriais remiamas visuotinis (t. y. apimantis kaimo vietas ir periferinius regionus) infrastruktūros diegimas, itin didelio pralaidumo skaitmeninių tinklų diegimas, be kita ko, diegiant laidinio ir belaidžio ryšio sistemas, įskaitant šviesolaidžio ir 5G ryšio sistemas, ir investicijas, kurių reikia Sąjungos strateginiams skaitmeninio junglumo tikslams pasiekti, kaip apibrėžta Komunikate „Junglumas – bendrosios skaitmeninės rinkos pagrindas“⁽⁸⁷⁾.

Ji taip pat bus skirta projektams, kuriais siekiama didinti Sąjungos tinklų (pvz., kvantinės komunikacijos tinklų, tarpregioninio ir tarptautinio junglumo, be kita ko, naudojant sausumos ir povandeninius kabelius, palydovines sistemas, duomenų centrus ir viešosios apsaugos bei pagalbos nelaimės atveju tinklus) pajėgumus ir atsparumą, taip pat remti pagrindinių viešųjų paslaugų skaitmeninę transformaciją.

Taip pat bus siekiama diegti tvarias didelio pralaidumo susietąsias debesijos infrastruktūras ES (kaip antai programiškai valdomos infrastruktūros, skirtos apkrovai subalansuoti tarp nuotolinių kompiuterinių išteklių, diegimas ir žaliąjo junglumo tinklai debesijos infrastruktūroms sujungti), taip pat puoselėti geriausias savo klasėje efektyviai energiją vartojančius Europos duomenų centrus, remiamus modifikuojant tiek didelių, tiek mažų įmonių duomenų centrus (pvz., naujos aušinimo sistemos ir energijos valdymo sprendimai).

Skaitmeninio junglumo infrastruktūros, pavyzdžiui, tos, kuriomis siekiama optimizuoti transporto ir energetikos infrastruktūrą, energijos vartojimą pastatuose, mažinti atliekas bei taršą ir optimizuoti gamtos išteklių naudojimą pasitelkiant skaitmeninius sprendimus, taip pat bus tinkami investavimo objektai.

Tokiu būdu parama turėtų būti orientuota į projektus, kuriais siekiama sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį arba jo išvengti, ir diegti infrastruktūrą, kuri būtų savo pobūdžiu patvari, tinkama taisyti, atnaujinti ir perdurti pagal Europos žaliąjį kursą.

6.1.1.5. Tvarios kosmoso infrastruktūros vystymas

Parama darniam naujos ir esamos orbitinės ir antžeminės infrastruktūros vystymui ir modernizavimui. Tai sudarys sąlygas žalinti kosmoso pramonę (paleidimo įrenginius ir erdvėlaivius, pvz., palydovus, ir susijusius antžeminius segmentus). Tai apima ekologiškesnių erdvėlaivių, paleidimo sistemų ir susijusių įrenginių gamybą, surinkimą, bandymą, eksploatavimą, techninę priežiūrą ir paleidimą. Tai taip pat apima švaresnį kosmoso naudojimą pašalinant erdvėlaivius iš orbitos ir nutraukiant jų eksploatavimą.

Parama Sąjungos kosmoso programos komponentams ir susijusioms paslaugoms, taip pat parama Europos kosmoso strategijos⁽⁸⁸⁾ tikslams – siekti kuo didesnės naudos Sąjungos visuomenei ir ekonomikai. Tai sudarys sąlygas plėtoti specializuotas paslaugas ir panaudojimo būdus, atitinkančius esamus ir atsirandančius naudotojų poreikius, be kita ko, prioritetinėse klimato kaitos, darnaus vystymosi, junglumo ir saugumo srityse.

6.1.1.6. Tvarios turizmo infrastruktūros vystymas

Parama tvarios turizmo infrastruktūros ir paslaugų vystymui turi padėti stiprinti ilgalaikį sektoriaus konkurencingumą remiant projektus, kuriais skatinamas perėjimas prie tvaraus, novatoriško ir skaitmeninio turizmo.

⁽⁸⁷⁾ Komisijos komunikatas „Junglumas – bendrosios skaitmeninės rinkos pagrindas. Kelias į Europos gigabitinę visuomenę“ (COM(2016) 587 final).

⁽⁸⁸⁾ Komisijos komunikatas „Europos kosmoso strategija“ (COM(2016) 705 final).

6.1.1.7. Jūrinės energetikos vystymas siekiant sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro

Parama šiose srityse turi prisidėti prie elektros energijos gamybos jūroje, kad būtų patenkinta energijos paklausa ateityje. Ja taip pat turi būti sumažinti daugialypiai ES žemės išteklių poreikiai, didinant vandens ir jūrų išteklių produktyvumą, kaip antai auginant ir naudojant dumblius ir kitus naujus baltymų šaltinius, kurie gali sumažinti žemės ūkio paskirties žemei daromą spaudimą.

Parama turi būti sutelkta į:

- a) plūdriųjų vėjo elektrinių parkų plėtrą;
- b) uostų pertvarkymą iš transporto mazgų į jūrų pramonės sektorių aptarnaujančius mazgus;
- c) jėgainių tinklo jūroje kabelių tiesimą, ypatingą dėmesį skiriant kintamosios srovės jungtims iš turbinų į mazgus, kuriuose po to naudojamos nuolatinės srovės jungiamosios linijos į krantą;
- d) bangų ir potvynių energijos įrenginius;
- e) akvakultūrą jūroje.

6.1.1.8. Strateginės investicijos į ypatingos svarbos infrastruktūrą

Strateginės investicijos pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją gali būti nukreiptos į projektus, kuriais prisidedama prie ypatingos svarbos infrastruktūros objektų dalių – fizinių ar virtualiųjų – arba tiekimo grandinių stabilumo, eksploataavimo saugumo ir atsparumo, arba tiesiogiai į ypatingai svarbius infrastruktūros elementus, visų pirma turint omenyje Sąjungos žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

Remiami veiksmai taip pat gali būti skirti įmonėms, įskaitant MVI, gaminančioms prekes ir teikiančioms paslaugas, būtinas bet kurių iš 6.1.1.8 skirsnyje išvardytų prioritetinių ypatingos svarbos infrastruktūrų eksploatavimui ir priežiūrai.

Su **ypatingos svarbos infrastruktūros objektais** susiję investavimo veiksmai gali būti nukreipti į valstybių narių pagal Tarybos direktyvos 2008/114/EB ⁽⁸⁹⁾ 3 straipsnį atrinktus Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektus. Parama gali būti skiriama švarios energijos tiekimo grandinėms, t. y. atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų (pvz., saulės fotovoltinės energijos, vėjo energijos, hidroenergijos, vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir t. t.) įrangos gamybos pajėgumams.

Remiami veiksmai taip pat gali būti nukreipti į **Europos aviacijos, geležinkelių, kelių, vidaus vandenų transporto ir jūrų laivybos tiekimo grandines**, be kita ko, remiant investicijas į transporto rūšių integravimą ir gamybos pajėgumus.

Skaitmeninės infrastruktūros strateginės investicijos – tai investicijos, glaudžiai susijusios su atsparaus ir saugaus skaitmeninių ryšių paslaugų teikimo tikslais, įskaitant itin didelio pralaidumo ryšio ir 5G tinklų, kvantinės komunikacijos, daiktų interneto, žiniasklaidos, interneto paslaugų platformų, saugios debesijos kompiuterijos, duomenų apdorojimo ir saugojimo ypatingos svarbos elementus, taip pat su pagrindinėmis vertės grandinėmis, kuriomis grindžiama ši infrastruktūra ir paslaugos. Atsižvelgiant į įvairias architektūras ir nuolat kintančius technologinius sprendimus, be kita ko, susijusius su kibernetiniu saugumu ⁽⁹⁰⁾, būtina patikrinti kintančius skaitmeninės pertvarkos poreikius ir atitinkamus tokio perėjimo saugumo ir technologinio savarankiškumo bei atsparumo aspektus, susijusius su duomenų perdavimu, naudojimu ir saugojimu. Pagrindinis projektų, susijusių su **skaitmenine rinkimų infrastruktūra ir didesnės rizikos objektais**, tikslas yra sustiprinti jų saugumą, atsparumą ir apsaugą nuo piktavališkų ir ardomųjų veiksmy, įskaitant visų pirma dezinformaciją, duomenų vagystes ir kibernetinius išpuolius.

Investicijos į **ryšių ir žiniasklaidos infrastruktūrą** taip pat laikomos strateginėmis, jei jomis prisidedama prie nepriklausomo Europos turinio kūrimo, laikantis tikslo ginti Sąjungos demokratines vertybes ir valstybių narių suverenitetą skaitmeniniame amžiuje, taip pat prie Europos turinio gamybos, intelektinės nuosavybės apsaugos ir monetizavimo visame pasaulyje.

⁽⁸⁹⁾ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

⁽⁹⁰⁾ Kibernetinė rizika turi būti vertinama vadovaujantis atitinkamais ES ir nacionaliniais teisės aktais ir gairėmis, įskaitant 5G saugumo priemonių rinkinį.

Projektais, susijusiais su **ypatingos svarbos kosmoso infrastruktūra**, turi būti remiamas esamų Sąjungos kosmoso programos komponentų atnaujinimas ir naujos Sąjungos kosmoso infrastruktūros ir paslaugų vystymas. Konkrečiai, jų tikslas yra: i) savarankiška, patikima ir ekonomiškai efektyvi prieiga prie kosminės erdvės, kurią suteikia Europos paleidimo įrenginiai, ir naudojimas ja, įskaitant tokias naujoviškas koncepcijas kaip pakartotinis naudojimas, pažangioji gamyba, naujos kosminės transportavimo sistemos; ii) kosmoso stebėjimas ir turto apsauga, iii) palydovinis ryšys ir junglumas, iv) kitų nuolat kintančių poreikių tenkinimas.

Remiami veiksmai taip pat gali būti skirti kosminių sistemų ir technologijų atsparumui ir konkurencingumui didinti sprendžiant vertės grandinių pažeidžiamumo klausimus.

Parama **gynybos pramonės infrastruktūrai** gali apimti esamų infrastruktūrų modernizavimą arba naujų infrastruktūrų, reikalingų gynybos technologijų ir produktų arba mokymo įrangos gyvavimo ciklui remti technologiniu ir pramoniniu požiūriu, diegimą. Šios infrastruktūros apima ne tik tradicines oro, sausumos ir jūrų sritis, bet ir tokias naujai atsirandančias sritis kaip informacijos, kosmoso ir kibernetinės erdvės. Jos taip pat gali būti naudojamos gynybos sistemų ar technologijų, be kita ko, sukurtų naudojantis Europos gynybos fondu, taip pat dvejojo naudojimo sistemų ir technologijų moksliniams tyrimams ir plėtrai, demonstravimui, bandymui ir sertifikavimui. Turėtų būti remiami tarptautiniai projektai, kuriuose gali dalyvauti naudotojai iš kitų valstybių narių. Parama taip pat gali būti skiriama projektams, kuriais siekiama panaudoti visos Europos skaitmeninius ir kibernetinius pajėgumus ir infrastruktūrą, susijusią, pavyzdžiui, su virtualia inžinerine aplinka, skaitmeniniais bandymų stendais ir laboratorijomis, nauja kolaboratyviąja kovos aplinka, superkompiuterija, dirbtiniu intelektu ir susijusiais aukšto lygio skaitmeniniais įgūdžiais gynybos srityje (pvz., skaitmeninė laivų statykla, karinių sistemų skaitmeninis modelis arba „skaitmeninis dvynys“).

Svarbiausiųjų žaliavų srityje remiamos investicijos gali apimti projektus ir paramos gavėjus, prisidedančius prie Sąjungos autonomijos ir pramonės ekosistemų atsparumo didinimo e. judumo, baterijų, atsinaujinančiųjų energijos išteklių, vaistų, skaitmeninių prietaikų ir gynybos srityse. Su svarbiausiomis žaliavomis susijusios prioritetinės investicijų sritys gali apimti magnetų kūrimą, retųjų žemių regeneravimą iš panaudotų magnetų, retųjų žemių perdirbimą, pirminę rūdą ir perdirbtas kasybos atliekas (boksitą, geležies rūdą, anglies atliekas). Ateityje gali atsirasti ir kitokių svarbiausiųjų žaliavų poreikių.

Siekiant užtikrinti **saugų ir tvarų aprūpinimą maistu**, gali būti remiamos atitinkamos investicijos, pavyzdžiui, į transportą, logistiką, decentralizuotą maisto grandinės infrastruktūrą ir maisto tiekimo srities klasterių kūrimą.

6.1.2. Galimų finansinių produktų savybės

Parama pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją bus teikiama pirmaeilio ir subordinuotojo finansavimo – skolos, garantijų, bet kokių kitų finansavimo formų arba kredito vertės didinimo, kvazinuosavo ir nuosavo kapitalo – forma. Ja bus siekiama sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą reikalavimus atitinkantiems projektams ir įmonėms. Finansiniai produktai, įskaitant teminius finansinius produktus, turi būti horizontaliai prieinami įvairioms šios politikos linijos sritims arba gali būti skirti konkrečioms politikos prioritetams.

Finansiniai produktai turi būti kuriami atsižvelgiant į politikos prioritetus ir rinkos poreikius.

6.1.2.1. Įtrauktini finansų tarpininkai

a) Skolos finansavimas

Kreiptis gali bet kokio tipo finansų tarpininkai, įskaitant nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus ar įstaigas ir kitas valstybei priklausančias tarpininkavimo įmones, komercinius bankus, garantijų draugijas, diversifikuotus skolos fondus, teikiančius pirmaeilį ir subordinuotą finansavimą, ir išperkamosios nuomos bendroves, kurie gali teikti finansavimą srityse, kurias apima tvarios infrastruktūros politikos linija, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

b) Nuosavo kapitalo finansavimas

Kreiptis gali viešieji ar privatieji finansų tarpininkai arba steigini subjektai, fondų fondai, privataus kapitalo fondai, rizikos kapitalo fondai, bendro investavimo subjektai, rizikos paskolų fondai, kurie gali teikti nuosavo kapitalo finansavimą srityse, kurias apima tvarios infrastruktūros politikos linija, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinės ir ES teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

Su tokiais tarpininkais susiję valdytojai, konsultantai ar kiti panašūs subjektai (įskaitant pradedančiuosius vadovus ar konsultantus) turi įrodyti gebėjimą ir įgūdžius atlikti tokias investicijas srityse, kuriose jie ketina investuoti pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją, gebėjimą rinkti lėšas ir pritraukti privatų kapitalą ir gebėjimą gauti kapitalo grąžą, o tai pritrauktų daugiau privačių investicijų į šią turto klasę.

6.1.2.2. Tiksliniai galutiniai gavėjai

Tvarios infrastruktūros politikos linijos tikslas – remti investicijas į infrastruktūrą ir susijusią įrangą, kurias, be kita ko, skatina:

- a) savarankiški projektų vykdytojai;
- b) privačios, valstybinės ir pusiau valstybinės įmonės;
- c) specialiosios paskirties įmonės.

6.1.2.3. Bendrieji finansiniai produktai

Bendraisiais finansiniais produktais turi būti siekiama pagerinti galimybes gauti finansavimą atskiriems projektams arba mažesnių projektų grupėms, pasitelkiant įgyvendinančiųjų partnerių tiesiogiai arba netiesiogiai (pavyzdžiui, naudojant investavimo priemones) teikiamą finansavimą.

Bendraisiais finansiniais produktais gali būti remiami įvairūs skirtingo rizikos profilio galutiniai naudos gavėjai, pavyzdžiui:

- a) projektai, kuriuos korporatyviai arba be regreso teisės vykdo reguliuojami subjektai, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes (pvz., energetikos, transporto, atliekų, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės ir stambius infrastruktūros valdytojus), arba valstybinės ar pusiau valstybinės įmonės ir kurie paprastai kelia nedidelę riziką;
- b) projektai, kuriuos korporatyviai arba be regreso teisės vykdo nereguliuojami subjektai, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes (pvz., energijos gamybą, energijos kaupimą, energijai imlių pramonės šakų energijos vartojimo efektyvumą, greitkelių koncesininkus, oro uostų ir uostų terminalų ir geležinkelių operatorius, žaliąją laivybą, plačiąjuosčio ryšio ir kosmoso infrastruktūrą), ir kurie paprastai kelia vidutinę arba didelę riziką;
- c) projektai, kuriais remiamos viešosios gėrybės, įskaitant projektus, kuriuos įgyvendina MVĮ e. judumo, energijos vartojimo efektyvumo, vietos valdžios institucijų arba filantropinių investuotojų gamtinio kapitalo ar gamtos procesais grindžiamų sprendimų srityse, ir kosmoso srities projektai, kurie paprastai yra labai rizikingi;
- d) sandorių portfeliai tokiose srityse kaip energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinančiųjų išteklių energija namų ūkiams ar MVĮ ir kilnojamojo turto žalinimas.

Igyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas

ES garantija gali būti teikiama finansavimo ir investavimo operacijoms, be kita ko, tokioms kaip:

- a) pirmąsias paskolas, obligacijas, išperkamosios nuomos sutartis ir kredito linijas, įskaitant pirmąsias paskolas riboto regreso teisės projektams;
- b) subordinuotosios paskolos, įskaitant tarpinio pobūdžio finansavimo forma;
- c) garantijos (finansuojamos arba nefinansuojamos) trečiųjų šalių finansuotojams ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai su finansų tarpininkais;
- d) kredito vertės didinimas naujoms investicijoms (į projektų obligacijas, banko paskolas arba šių dviejų derinį), be kita ko, subordinuotųjų produktų forma.

Subordinuotasis finansavimas taip pat gali būti naudojamas tam, kad būtų pritrauktas privačiojo sektoriaus finansavimas, ir siekiant diversifikuoti finansavimą pereinant nuo bankų teikiamo kapitalo prie kapitalo rinkos lėšų.

ES garantija gali būti naudojama finansinių produktų, kuriais remiamas žaliųjų obligacijų naudojimas, kūrimui.

6.1.2.4. Teminiai finansiniai produktai

Teminių finansinių produktų parama, be kita ko, bus skiriama:

- a) transporto srityje – didelės rizikos tvaraus judumo, pažangaus ir saugesnio transporto projektams.

- b) atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje – konkrečiai didelės rizikos veiklai, pavyzdžiui:
- i) individualizuotoms novatoriškoms garantijoms pagal valstybių narių skyrių, kuriomis siekiama sumažinti investicijų į atsinaujinančiuosius energijos išteklius kapitalo sąnaudas tokioje valstybėje narėje;
  - ii) didelės rizikos garantijų produktams, kuriais būtų skatinama atsinaujinančiųjų išteklių energijos įmonių pirkimo sutarčių rinka, padedant užtikrinti didesnę ilgalaikę privatų finansavimą investicijoms į atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- c) energijos vartojimo efektyvumo srityje – konkrečiai didelės rizikos veiklai, pavyzdžiui:
- i) gyvenamiesiems pastatams – garantijų priemonė gali būti derinama su dotacijomis siekiant pritraukti privatų finansavimą ir paskatinti namų ūkius mažinti didelį finansavimo deficitą gyvenamųjų pastatų renovacijos ir atnaujinimo, ypač esminės renovacijos, srityje;
  - ii) sutartims dėl energijos vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų bendrovėms (ESCO) – ESCO skirta garantijų priemonė ir apyvartinis fondas, siekiant pašalinti kliūtis ir suteikti finansavimą sutartims dėl energijos vartojimo efektyvumo sudaryti energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektuose;
  - iii) nepriklausomai nuo galutinio gavėjo, žaliųjų obligacijų kredito vertės didinimui siekiant pritraukti institucinius investuotojus naujam energijos vartojimo efektyvumo finansavimui, kartu skatinant šiuo metu ribotos apimties žaliųjų obligacijų rinkos plėtrą;
- d) elektros energijos infrastruktūros pažanginimo ir modernizavimo srityje – projektams, kuriais skatinami:
- i) nauji verslo modeliai, susiję su tokių lankstumo šaltinių kaip reguliavimas apkrova ir energijos kaupimas panaudojimu;
  - ii) decentralizuoti ir nedidelio masto energijos išteklių, sukurti naujų rinkos dalyvių, ir energetikos bendruomenės naujose rinkose;
- e) projektams, kuriais skatinamas mažataršių technologijų diegimas rinkoje – projektams, apimantiems anglies dioksido surinkimą, transportavimą, saugojimą ir (arba) naudojimą, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, šilumos ir vėsumos, mažo anglies dioksido kiekio dujų (pvz., vandenilio) gamyba arba pramonės procesais, taip pat bioenergijos gamyklomis ir gamybos įrenginiais, padedančiais vykdyti energetikos pertvarką ir pakeisti daug anglies dioksido išskiriančius produktus kitais;
- f) didelės rizikos tvariams žaliesiems investiciniams projektams ar programai, kuriais skatinamas visapusiškas gamtinių kapitalu grindžiamas požiūris, susijęs su aplinkos apsauga ir atkūrimu, taip pat perėjimo prie žiedinės, taisyti išteklius naudojančios ir mažataršės bioekonomikos valdymu ir anglies dioksido šalinimo gerinimu;
- g) skaitmeniniame sektoriuje – didelės finansinės rizikos projektams, visų pirma jungiamojo plėtojimo baltosiose ir pilkosiose (t. y. artimiausiu metu komerciškai neperspektyviose) zonose, arba projektams, kuriais užtikrinama didelė technologinė pažanga (pvz., ne laipsniškam atnaujinimui, bet naujausios kartos technologijų diegimui, įskaitant tvarių tinklų ir duomenų infrastruktūros diegimą);
- h) didelės rizikos portfeliams energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir kilnojamojo turto žalinimo srityse;
- i) kosmoso sektoriuje – didelės rizikos arba kapitalui imliems projektams, susijusiems su kosmoso infrastruktūra ir susijusiomis paslaugomis, taip pat naujoms kosmoso infrastruktūros koncepcijoms ir sprendimams kosmose ir žemėje.

6.2. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo linija

6.2.1. Intervencijos politikos sritys

Parama pagal mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo (MTIS) liniją palengvina ir spartina mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) projektų, projektų vykdytojų, įmonių ir kitų novatoriškų subjektų galimybes gauti finansavimą ir skatina įmonių, rinkų ir valstybių narių skaitmeninę transformaciją pagal „InvestEU“ reglamento 3 straipsnio 2 dalies b punktą ir 8 straipsnio 1 dalies b punktą. Laikantis programos „InvestEU“ tikslo skatinti Sąjungos konkurencingumą, MTIS linija bus daromas mokslinis, technologinis, ekonominis ir visuomeninis poveikis stiprinant Sąjungos mokslinę ir technologinę bazę, siekiant galutinio tikslo – įgyvendinti Sąjungos strateginius prioritetus ir teikti paramą novatoriškų bendrovių veiklos plėtrai ir technologijų diegimui rinkoje. Investicijos pagal MTIS liniją suteiks Europai galimybę didinti atsparumą pagrindiniuose pramonės sektoriuose.

Sritis, kuriose gali būti vykdomos finansavimo ir investavimo operacijos pagal MTIS liniją, išvardytos „InvestEU“ reglamento II priede, visų pirma jo 5 ir 6 punktuose. Visos kitos atitinkamos finansavimo ir investavimo operacijų sritys, išvardytos „InvestEU“ reglamento II priede, pavyzdžiui, 13 ir 14 punktuose, ir laikomos MTIS veiklos sritimis, taip pat gali būti finansuojamos pagal MTIS liniją. Tos sritys, be kita ko, gali apimti mokslinius tyrimus, produktų kūrimą, demonstracinę, inovacijų ir skaitmeninio veiklą sektoriuose, apimančiuose, be kita ko, energetikos, energijai imlios pramonės, aplinkos, mėlynosios ekonomikos, jūrų, transporto, sveikatos, gyvosios gamtos mokslų, biotechnologijų, žemės ūkio maisto produktų, gynybos, kosmoso ir kultūros bei kūrybos sektorius. Sričių, kuriose gali būti vykdomos operacijos, pirmenybė gali būti nustatoma pagal šių investavimo gairių 2.3.2.1 skirsnį.

Šios linijos investicijų sritis apima mokslinius tyrimus, inovacijas, demonstracinę ir skaitmeninio veiklą, įskaitant investicijas, susijusias su naujų produktų ir technologijų diegimu rinkoje, jei jie praėjo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTP) etapą, taip pat organizacines ir procesų inovacijas, įskaitant naujus ir novatoriškus verslo modelius. Ji taip pat apima finansavimo ir investavimo operacijas įvairiose srityse – nuo fundamentaliųjų ir taikomųjų mokslinių tyrimų iki faktinės sistemos, išbandytos veiklos sąlygomis ⁽⁹¹⁾.

MTP apibrėžiami kaip sistemingas darbas, kurio imamasi siekiant sukaupti daugiau žinių ir sukurti naujas turimų žinių pritaikymo galimybes. Veikla turi būti naujoviška, kūrybiška, jos rezultatai neužtikrinti ir ji turi būti vykdoma taikant sistemingus metodus, kuriuos įmanoma perduoti ir atkurti ⁽⁹²⁾.

Inovacijos – tai produkto, proceso ir organizacinės inovacijos, apimančios naujo ar iš esmės patobulinto produkto ar proceso (įskaitant verslo modelį) ar paslaugos, kurie sukuria vartotojams ir (arba) visuomenei vertę, sukūrimą, demonstravimą, įgyvendinimą, komercializaciją ir įdiegimą.

Skaitmeninimas – tai skaitmeninių technologijų ir paslaugų MTI, demonstravimas, bandymas, diegimas ir taikymas, taip pat investicijos, kuriomis prisidedama prie Sąjungos įmonių, pramonės šakų ir viešojo intereso sričių skaitmeninės transformacijos.

Be to, parama pagal MTIS liniją bus siekiama iš esmės prisidėti prie Europos žaliojo kurso, orientuojantis į klimatui ir aplinkai naudingus projektus. Be kita ko, ši linija gali būti orientuota į projektus, kuriais siekiama išvengti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir taršos iš daug energijos suvartojančių pramonės šakų ir skaitmeninės ekonomikos arba sumažinti jų kiekį ir užtikrinti jų medžiagų naudojimo efektyvumą. Ji bus orientuota į projektus, kuriuose naudojamos skaitmeninės technologijos, paslaugos ir sprendimai, kuriais siekiama išvengti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, taršos ir atliekų arba sumažinti jų kiekį kituose ekonomikos sektoriuose, įskaitant pramonės, transporto, energetikos ir žemės ūkio sektorius (bet jais neapsiribojant). Parama taip pat bus teikiama investicijoms, kuriomis labai prisidedama prie žiedinės ekonomikos, visų pirma pagrindiniuose sektoriuose, kuriuose naudojama daugiausia išteklių ir kuriuose žiediško potencialas yra didelis.

Investicijomis į kosmoso ekosistemą gali būti remiami Europos kosmoso strategijos tikslai, kuriais siekiama kuo didesnės naudos Sąjungos visuomenei ir ekonomikai, orientuojantis į projektus, kuriais: i) spartinamas kosmoso duomenimis pagrįstų skaitmeninių prietaikų ir paslaugų diegimas; ii) kosmoso duomenys ir paslaugos integruojami į novatoriškus produktus kituose rinkos segmentuose, pvz., autonomines transporto priemones ar ryšių tinklus; ir iii) plečiamas kosmoso technologijų, įskaitant prieigą prie kosmoso, komercinis diegimas ir gamyba ⁽⁹³⁾.

MTIS linija taip pat gali padėti plėtoti gynybos pramonę, visų pirma remiant bendroves, dalyvaujančias gynybos sektoriaus inovacijų projektuose, ir glaudžiai susijusias dvejopo naudojimo technologijas, ir remiant gynybos sektoriaus tiekimo grandinę.

Pagal MTIS liniją taip pat bus remiami Sąjungos politikos prioritetai, nustatyti tokiose kitose programose kaip „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programa, programa „Kūrybiška Europa“, Europos kosmoso programa, Europos gynybos fondas, Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondas, Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai ir kt.

Pagal MTIS liniją taip pat gali būti nukreipiamos lėšos iš sektorių programų, pavyzdžiui, Inovacijų fondo, įsteigto pagal apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS), ir kitų Sąjungos ir nacionalinių programų bei fondų. Tokios investicijos gali būti derinamos su finansavimu, teikiamu pagal ES programas, pagal sanglaudos politiką (pasidalijamasis valdymas) arba nacionalines programas.

⁽⁹¹⁾ Technologinės parengties lygiai.

⁽⁹²⁾ EBPO, *Frascati Manual 2015 - Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development*, p. 44–45, https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en.

⁽⁹³⁾ Atsižvelgiant į Komisijos, EKA ir EGA jungtinės darbo grupės neseniai atnaujintą veiksmų, susijusių su ypatingos svarbos kosminėmis technologijomis siekiant Europos strateginės nepriklausomybės, sąrašą.

Numatoma, kad parama pagal MTIS liniją suteiks pridėtinės politinės vertės, nes bus suteikta galimybė gauti finansavimą MTIS tais atvejais, kai siekiama:

- a) skatinti investicijas į MTI siekiant stiprinti Sąjungos mokslinę ir technologinę bazę, spartinti pramonės pertvarką, įskaitant investicijas į pagrindines technologijas, ir įgyvendinti programos „Europos horizontas“ tikslus ir uždavinius;
- b) remti MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių skaitmeninę transformaciją;
- c) remti skaitmeninimo ir inovacijų projektus, kuriais didinamas sąveikumas ir šalinami skaitmeninimo ir inovacijų lygio skirtumai valstybėse narėse, įmonėse ir sektoriuose;
- d) skatinti strateginių skaitmeninių pajėgumų ir technologijų, įskaitant kibernetiniu saugumu grindžiamus skaitmeninius sprendimus, kuriais sukuriami novatoriški ir nepatikrinti verslo modeliai visuomenės uždaviniams spręsti (pvz., skaitmeniniai tvarumo užtikrinimo sprendimai) ir atsparumui, žiediškuumui bei savarankiškumui didinti, vystymą ir diegimą;
- e) remti investicijas į produktus, technologijas, sprendimus ar verslo modelius, kurie būtų naudingesni aplinkai ir klimatui, palyginti su alternatyviais sprendimais, ir kuriais prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir poveikio aplinkai mažinimo;
- f) remti rizikos investicijas, įskaitant tarpvalstybines, susijusias su technologija, rinka, demonstravimu, įgyvendinimu ir verslu, kurios yra rizikingesnės dėl jų rezultatų arba galutinės finansinės naudos atitinkamam subjektui neužtikrintumo;
- g) skatinti ankstyvus demonstracinius veiksmus, kai privatūs investuotojai vengia rizikuoti, investicinė grąža yra nenusipėjama arba rinka nėra stabili;
- h) skatinti veiksmus, kuriais pritraukiamos privačios investicijos į MTIS, kad būtų pasiekti ES politikos tikslai;
- i) skatinti MTI rezultatų ir technologijų perkėlimą į rinką ir plėsti jų mastą, remti jų pramoninį diegimą paremiant rinkos varomąsias jėgas ir įmonių bendradarbiavimą;
- j) remti mokslinių tyrimų institutų, universitetų ir mokslinių tyrimų organizacijų investicijas MTI srityje, prisidedant prie programos „Europos horizontas“ ir programos „Erasmus+“ tikslų įgyvendinimo ir stiprinant MTP paslaugų teikėjų (akademinį institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir kt.) ir įmonių ryšius;
- k) remti sparčiai augančias novatoriškas įmones, siekiančias gauti finansavimą, kad galėtų komercializuoti techniškai ir ekonomiškai pagrįstas inovacijas;
- l) užtikrinti masto ekonomiją ir papildyti nacionalinio, tarpregioninio ir regioninio lygmens investicijas į MTIS, įskaitant naujoviškų produktų, technologijų ar verslo modelių diegimą įvairiuose valstybių narių regionuose;
- m) remti temines investavimo platformas ir kitus novatoriškus finansinius produktus (tinkamai atsižvelgiant į masto ekonomiją); arba
- n) skatinti alternatyvų finansavimą ir novatoriško finansavimo sprendimus, pavyzdžiui, sutelktinį finansavimą, neformalius investuotojus ir filantropinius rizikos kapitalo fondus, skatinant finansų tarpininkus keistis geriausia patirtimi siekiant paskatinti plataus MTIS veiklai skirtų produktų asortimento atsiradimą.

Šio 6.2.1 skirsnio dvyliktos pastraipos a–n punktuose nurodytus veiksmus gali papildyti:

- a) ES masto duomenų apie MTIS rinkos nepakankamumą arba neoptimalią investavimo aplinką rinkimas, technologinių ir pramonės pokyčių stebėjimas, būsimų strategines vertės grandinių identifikavimas ir viešas tokios surinktos informacijos skelbimas; ir
- b) techninės pagalbos MTIS projektams įvairiuose sektoriuose teikimas ir jų patrauklumo bankams didinimas.

6.2.1.1. Strateginės investicijos pagal MTIS liniją

Strateginėmis investicijomis pagal MTIS liniją gali būti remiamas **pademonstruotų ES sukurtų technologijų pramoninis diegimas, jų rinkų puoselėjimas ir ES pramonės skatinimas tapti pasauline lydere**, laikantis naujos Europos pramonės strategijos ⁽⁹⁴⁾ tikslų ir konkrečioms sektoriams taikomų strategijų, įskaitant skaitmeninę strategiją („Europos skaitmeninės ateities formavimas“ ⁽⁹⁵⁾), baltąją knygą dėl DI ⁽⁹⁶⁾, Europos duomenų strategiją ⁽⁹⁷⁾ (įskaitant bendrą, pavyzdžiui, sveikatos ir finansų Europos duomenų erdvę) ir Europos vakcinų strategiją ⁽⁹⁸⁾. Jos turi būti nukreiptos į šių didelio poveikio, transformatyvių, žaliųjų ir skaitmeninių technologijų ir inovacijų pramoninę plėtrą ir gamybą MTIS linijos sektoriuose, pasibaigus mokslinių tyrimų, inovacijų ir demonstracinės veiklos etapui.

Parama gali būti teikiama investicijoms į **IRT komponentų ir prietaisų perdirbimo ir gamybos įrenginius Sąjungoje**, kuriomis prisidedama prie Europos IRT pramonės ir jos subsektorių bei vertės grandinių inovatyvumo, tvarumo, atsparumo ir savarankiškumo. Tokie projektai gali būti susiję su bet kuria iš šių IRT gamybos sričių: elektroninių komponentų (puslaidininkų ir mikroprocesorių), kompiuterių ir periferinės įrangos, ryšių įrangos, buitinės elektronikos, magnetinių ir optinių laikmenų, elektroninės ir telekomunikacijų įrangos ir jų dalių, programinės įrangos, programavimo, duomenų apdorojimo, prieglobos ir susijusios veiklos ir kt.

Sveikatos priežiūros srityje remiamos operacijos turi būti orientuotos į naujus veiksmingus ir prieinamus sveikatos priežiūros produktus, įskaitant vaistų, vakcinų, medicinos priemonių, diagnostikos ir pažangiosios terapijos vaistinių preparatų, naujų antimikrobinių medžiagų MTIS ir gamybą ir novatorišką kūrimo procesą, per kurį nevykdomi bandymai su gyvūnais, ir visos Sąjungos farmacijos pramonės, įskaitant cheminių medžiagų ir vaistų veikliųjų sudedamųjų dalių gamybą, konkurencingumą.

Gynybos srityje, su technologijomis susiję investiciniai projektai ir (arba) gamybinės investicijos (pvz., esamų gamybos pajėgumų modernizavimas, skaitmeninimas ir išplėtimas arba naujų gamybos pajėgumų kūrimas) gali būti susiję su strateginėmis sritimis, kuriose investicijomis bus prisidedama prie Sąjungos gynybos pramonės technologinio ir pramoninio savarankiškumo, taip prisidedant prie jos strateginio savarankiškumo ir atsparumo. Parama gali būti teikiama novatoriškoms bendrovėms, kuriančioms ypatingos svarbos ir ardomąsias gynybos technologijas. Investicijos taip pat gali padėti sėkmingai įgyvendinti svarbius projektus, kurių MTP etape jau buvo teikiama parama, pavyzdžiui, pagal EGF ir jo pirmojo programos laikotarpio po MTP etapo, arba remti su tokiais projektais susijusias tiekimo grandines.

Projektai taip pat gali apimti Sąjungos gynybos tiekimo grandinių ypatingos svarbos pajėgumų išsaugojimą ir plėtojimą strateginėse srityse ir priklausomybės nuo trečiųjų šalių mažinimą.

6.2.2. Galimų finansinių produktų savybės

6.2.2.1. Įtrauktini finansų tarpininkai

a) Skolos finansavimas

Kreiptis gali bet kokio tipo finansų tarpininkai, įskaitant nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus ar įstaigas ir kitas valstybei priklausančias tarpininkavimo įmones, komercinius bankus, garantijų draugijas, diversifikuotus skolos fondus, teikiančius pirmąjį ir subordinuotąjį finansavimą, ir išperkamosios nuomos bendroves, kurie gali teikti finansavimą srityse, kurias apima MTIS linija, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

b) Nuosavo kapitalo finansavimas

Kreiptis gali viešieji ar privatieji finansų tarpininkai arba steigtinai subjektai, fondų fondai, privataus kapitalo fondai, rizikos kapitalo fondai, bendro investavimo subjektai, rizikos skolos fondai, neformalių investuotojų fondai, technologijų perdavimo fondai, kurie gali teikti nuosavo kapitalo finansavimą srityse, kurias apima MTIS linija, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

⁽⁹⁴⁾ Komisijos komunikatas „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020) 102 final).

⁽⁹⁵⁾ Komisijos komunikatas „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020) 64 final).

⁽⁹⁶⁾ Baltoji knyga „Dirbtinis intelektas. Europos požiūris į kompetencijų ir pasitikėjimą“ (COM(2020) 65 final).

⁽⁹⁷⁾ Komisijos komunikatas „Europos duomenų strategija“ (COM(2020) 66 final).

⁽⁹⁸⁾ Komisijos komunikatas „ES vakcinų nuo COVID-19 strategija“ (COM(2020) 245 final).

Su tokiais tarpininkais susiję valdytojai, konsultantai ar kiti panašūs subjektai (įskaitant pradedančiuosius vadovus ar konsultantus) turi įrodyti gebėjimą ir įgūdžius atlikti tokias investicijas srityse, kuriose jie ketina investuoti pagal MTIS liniją, gebėjimą rinkti lėšas ir pritraukti privatų kapitalą ir gebėjimą gauti kapitalo grąžą, o tai pritrauktų daugiau privačių investicijų į šią turto klasę.

6.2.2.2. Tiksliniai galutiniai gavėjai

MTIS linijos tikslas – remti mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo veiklą, kurią skatina:

- a) savarankiški projektų vykdytojai;
- b) privačios, valstybinės ir pusiau valstybinės įmonės, įskaitant MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones;
- c) specialiosios paskirties įmonės;
- d) universitetai, technologijų perdavimo biurai ir aukštojo mokslo centrai;
- e) mokslinių tyrimų centrai,
- f) mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros;
- g) inovacijų ir skaitmeninimo agentūros, verslo akceleratoriai, inkubatoriai, centrai, klasteriai;
- h) kiti MTIS pagrįstų projektų vykdytojai (pvz., fiziniai asmenys, mokslinių tyrimų finansavimo fondai).

Rinkos segmentacija ir tikslinių grupių nustatymas bus atliekami pagal sektorius (susietus su sritimis, kuriose bus įgyvendinami politikos prioritetai) ir pagal projektų ar įmonių gyvavimo ciklą (remiantis rinkos vertinimu).

„InvestEU“ fondo lėšomis remiami veiksmai, finansuojami ATLPS inovacijų fondo įnašu, turi atitikti finansavimo reikalavimus ir atrankos kriterijus, nustatytus Direktyvos 2003/87/EB⁽⁹⁹⁾ 10a straipsnio 8 dalyje ir pagal tą nuostatą priimtuose deleguotuosiuose aktuose.

6.2.2.3. Bendrieji finansiniai produktai

Teikiant paramą pagal MTIS liniją bus teikiamas pirmaeilis ir subordinuotasis finansavimas skolos arba garantijų forma, bet kokia kita finansavimo forma, įskaitant rizikos kapitalo paskolas ir išperkamąją nuomą arba kredito vertės padidinimą, kvazinuosavo ir nuosavo kapitalo finansavimą, kad MTIS projektams ir įmonėms būtų lengviau gauti finansavimą. Finansiniai produktai gali būti horizontaliai įvairiems šios politikos linijos sritims arba gali būti skirti konkrečioms prioritetams pagal teminius finansinius produktus.

Bendrųjų finansinių produktų parama, be kita ko, gali būti skiriama:

- a) mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūrai: skatinamai viešojo arba privačiojo sektoriaus mokslinių tyrimų organizacijų (kaip antai mokslinių tyrimų institutų ir universitetų), įskaitant tiesiogiai su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusią infrastruktūrą ir skaitmeninę veiklą, pavyzdžiui, laboratorijas arba itin našaus skaičiavimo centrus;
- b) dideliems MTIS projektams: galimybių gauti rizikos finansavimą dideliems MTIS projektams, inicijuojamiems stambesnių įmonių, didinimas; viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir SPĮ arba atskiri projektai;
- c) novatoriškoms MVĮ, mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms, siekiant remti MTIS veiklą, kuria prisidedama prie augimo;
- d) sparčiai augančioms arba MTIS grindžiamoms įmonėms, mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūroms, valstybėse narėse esančių viešojo ir privačiojo sektoriaus mokslinių tyrimų organizacijų (kaip antai mokslinių tyrimų institutų ir universitetų), kurios Europos inovacijų diegimo rezultatų suvestinėje priskiriamos prie vidutinių novatorių ir nuosaikiųjų novatorių, investicijoms į MTI.

a) Igyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas

ES garantija gali būti teikiama finansavimo ir investavimo operacijoms, be kita ko, tokioms kaip:

- a) tiesioginė skola (įskaitant subordinuotąsias paskolas), neužtikrintas skolinimas, neužtikrintosios paskolos, tarpinio pobūdžio finansavimas, pirmaeilės paskolos ir kredito linijos;

⁽⁹⁹⁾ Direktyva 2003/87/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/410 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3).

- b) (priešpriešinės) garantijos, skolinimo garantijos, finansuojamos garantijos ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai, susiję su garantijų schemomis, kurias įgyvendina finansų tarpininkai arba įgyvendinantieji partneriai;
- c) tiesioginės garantijos finansų tarpininkams arba įgyvendinantiems partneriams ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai;
- d) kredito vertės didinimas naujoms investicijoms (į projektų obligacijas, banko paskolas arba šių dviejų derinį);
- e) tiesioginė investicija į finansų tarpininką arba kartu su juo, jei tai yra investicinis fondas, (bendro) investavimo schema arba specialiosios paskirties įmonė, tiesiogiai arba netiesiogiai investuojanti į pirmąją arba subordinuotąją skolą arba mišrias skolas ir nuosavo kapitalo priemones.

ES garantija bus siekiama sumažinti konkrečius sunkumus, su kuriais susiduria gyvybingi subjektai, norėdami gauti finansavimą, daugiausia dėl tariamai didesnės jų rizikos, pakankamo užstato neturėjimo arba ribotų komercinių finansavimo teikėjų galimybių įvertinti susijusį projektą ar verslo modelį.

b) Igyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas

Investicijos į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą, visų pirma kaip:

- a) tiesioginės investicijos į galutinių naudos gavėjų nuosavą kapitalą;
- b) bendros investicijos ir bendro investavimo schemas (įskaitant investavimo platformas);
- c) nuosavas kapitalas ir garantijos finansų tarpininkams, kurie bet kuriuo jų plėtros etapu tiesiogiai investuoja į subjektus, arba garantijos investuotojams į tokius finansinius tarpininkus;
- d) investicija į paskolų fondų struktūras ir (arba) rizikos pasidalijimo susitarimas;
- e) investicija į fondų fondų struktūras.

6.2.2.4. Teminiai finansiniai produktai

Teminių finansinių produktų parama gali būti skiriama:

- a) teminėms finansavimo priemonėms, kuriomis teikiamas skolos ir (arba) nuosavo kapitalo finansavimas šiose srityse:
  - i) inovatyvūs ankstyvieji parodomieji projektai ir skaitmeninimo projektai didelės rizikos teminėse srityse, pavyzdžiui, mažo anglies dioksido kiekio pramonės, transporto, energetikos ir kosmoso;
  - ii) klinikiniai tyrimai, tvirtinimas ir įėjimas į rinką infekcinių ligų, retų ir sudėtingų ligų, neurodegeneracinių ligų ir kitose srityse;
  - iii) tvari mėlynoji ekonomika ir tausūs jūrų išteklių naudojimas, pvz., akvakultūra ir mėlynosios biotechnologijos;
  - iv) maisto sistemos, biologiniais ištekliais grindžiamos sistemos ir platesnė bioekonomika;
  - v) žiedinė ekonomika, gamta pagrįsti sprendimai ir gamtinis kapitalas;
  - vi) klimato technologijos, paslaugos ir pritaikymas.

Teminės sritys bus atrenkamos remiantis politikos prioritetais ir šių investavimo gairių 2.3.2.2 skirsnyje nurodytu vertinimu;

- b) kitiems rizikos pasidalijimo susitarimams, kaip antai investavimo platformoms, kuriomis siekiama skatinti trečiųjų šalių finansavimą konkrečiose strateginės MTIS politikos srityse, papildant esamų nacionalinių, vietos ir viešojo finansavimo sistemų investicijas ir užtikrinant sąveiką su jomis. Šios platformos turi atitikti šias sąlygas:
  - i) suteikti galimybę gauti finansavimą naudojant skolas ir (arba) nuosavo kapitalo produktus konkrečių teminių sričių projektams ir būti valdomos finansų tarpininkų arba fondų valdytojų, atrinktų taikant 2.3.1 skirsnyje aprašytas procedūras;
  - ii) teikti paramą bendram Sąjungos pramonės ir technologijų skaitmeninimui, kaip nustatyta „InvestEU“ reglamento II priedo 6 punkte, ir kitoms reikalavimus atitinkančioms sritims;

- iii) remti technologijas, produktus ar verslo modelius, kuriems kyla didesnė rizika dėl jų technologinio novatoriškumo, dėl didelio rinkos sutrikimo arba dėl to, kad jiems reikia naujų rinkų;
- iv) siekiama įdiegti ankstyvo demonstravimo ir pramoninės gamybos infrastruktūrą, kuria siekiama įgyvendinti pažangius, rinkas kuriančius ir itin novatoriškus procesus arba gaminti naujus produktus, pasižyminčius dideliu rinką kuriančiu novatoriškumu tam tikroje srityje.

6.3. MVĮ linija

6.3.1. Intervencijos politikos sritys

Parama pagal MVĮ liniją turi sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą, visų pirma MVĮ, bet ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms, ir padidinti jų konkurencingumą pasaulyje bet kuriuo jų vystymosi etapu, ypač įmonėms, kurios laikomos labai rizikingomis ir neturi pakankamo užstato, ypač ankstyvaisiais jų vystymosi etapais.

Parama pagal MVĮ liniją taip pat turi būti siekiama užtikrinti įvairesnius finansavimo šaltinius, įskaitant subordinuotosios skolos, nuosavo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimą, siekiant padidinti MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių galimybes finansuoti jų įkūrimą, augimą, plėtrą ir perdavimą, atlaikyti ekonomikos nuosmukius, ir prisidėti prie ekonomikos ir finansų sistemos atsparumo ekonomikos nuosmukio ar sukrėtimų metu. Pagal ją gali būti teikiama parama investicijoms ir apyvartiniam kapitalui, taip pat rizikos finansavimui nuo parengiamojo iki plėtos etapų, siekiant užtikrinti technologinį pirmavimą novatoriškuose ir tvariuose sektoriuose, visų pirma orientuojantis į MVĮ, kurių veikla orientuota į nematerialųjį turtą dėl MTIS veiklos arba dėl sektoriaus ypatumų, pavyzdžiui, kultūros ir kūrybos sektoriaus⁽¹⁰⁰⁾. Prireikus finansavimas gali būti teikiamas verslui įsigyti arba darbuotojams, siekiantiems įsigyti įmonės dalį. Sričių, kuriose gali būti vykdomos operacijos, pirmenybė gali būti nustatoma pagal šių investavimo gairių 2.3.2.1 skirsnį. MVĮ linijos produktai bus kuriami atsižvelgiant į Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategijoje⁽¹⁰¹⁾ nustatytus prioritetus ir sritis.

Parama pagal MVĮ liniją papildys Sąjungos iniciatyvas, kurių imamasi kapitalo rinkų sąjungos kontekste.

Parama pagal MVĮ liniją turėtų duoti pridėtinės vertės, nes ja bus remiamas skolos finansavimas, skirtas visų pirma MVĮ (taip pat mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms), bet kuriuo iš šių atvejų:

- a) rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos (apimties, aprėpties, norimos prisiimti rizikos arba laikotarpio atžvilgiu) nėra tinkamai sprendžiamos taikant regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu nustatytas finansines priemones; tai gali apimti didesnį veiksmingumą, efektyvumą ar masto ekonomiką užtikrinančių schemų kūrimą, nes dėl ekonominio efektyvumo priežasčių valstybės narės gali nenorėti pačios kurti paramos schemų;
- b) įmonės veikia aiškiai apibrėžtuose nepakankamai aptarnaujamuose ekonomikos sektoriuose (pvz., kai kuriais atvejais kultūros ir kūrybos sektoriuose, įskaitant žiniasklaidos sektorių), taip prisidedamos prie ES politikos prioritetų įgyvendinimo;
- c) reikia paspartinti įmonių prisitaikymą prie aiškiai identifikuotų struktūrinių pokyčių, taip prisidedant prie ES politikos prioritetų įgyvendinimo;
- d) įgyvendinami finansavimo sprendimai, padedantys pasiekti kapitalo rinkų sąjungos tikslus, įskaitant tarpvalstybiniu mastu teikiamus sprendimus;
- e) geriausios patirties perdavimas visoje Sąjungoje (kuris taip pat gali apimti techninės pagalbos teikimą) tarp finansų tarpininkų siekiant paskatinti didesnę produktų, kurie atitiktų jų konkrečius didesnės rizikos MVĮ finansavimo poreikius, pasiūlą.

Be to, parama pagal MVĮ liniją turėtų padidinti politikos vertę remiant fondus, teikiančius MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms specialiai pritaikytus skolos finansavimo sprendimus ir nuosavo arba kvazinuosavo kapitalo finansavimą bet kuriuo iš šių atvejų:

- a) finansų tarpininkai pritraukia lėšų arba investuoja arba teikia finansavimą tarpvalstybiniu mastu ir taip remiamas rizikos diversifikavimas ir pritraukiamas bei sutelkiamas privatus kapitalas;

⁽¹⁰⁰⁾ Kaip aprašyta „InvestEU“ reglamento II priedo 8 punkte.

⁽¹⁰¹⁾ Komisijos komunikatas „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija“ (COM(2020) 103 final) (4 skirsnis. Geresnės galimybės gauti finansavimą).

- b) investicijomis remiamas didesnių fondų, kurie pajėgūs gauti pakankamą grąžą, kad pritrauktų privačius investuotojus, kūrimas;
- c) rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos (apimties, plėtos laikotarpio aprėpties arba laikotarpio atžvilgiu) nėra tinkamai sprendžiamos taikant regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu nustatytas finansines priemones. Tai gali apimti didesnę veiksmingumą, efektyvumą ar masto ekonomiją užtikrinančių schemų kūrimą, nes dėl ekonominio efektyvumo priežasčių valstybės narės gali nenorėti pačios kurti paramos schemų;
- d) intervencija turi parodomąjį ir (arba) skatinamąjį poveikį ir padeda siekti Sąjungos politikos tikslų, įskaitant kapitalo rinkų sąjungos tikslus;
- e) intervencija didina MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių galimybes pasinaudoti rinka grindžiamais ir specialiai pritaikytais finansavimo sprendimais;
- f) geriausios patirties perdavimas visoje Sąjungoje, siekiant paskatinti naujų fondų valdytojų ir (arba) valdymo grupių atsiradimą, kad būtų išplėsta ir pagilinta ES rizikos kapitalo rinka. Tai gali apimti paramą tokiems alternatyviems ir novatoriškiems finansavimo sprendimams kaip sutelktinis finansavimas, neformalus investuotojai ir filantropiniai rizikos kapitalo fondai.

6.3.2. Galimų finansinių produktų savybės

6.3.2.1. Įtrauktini finansų tarpininkai

a) Skolos finansavimas

Kreiptis gali bet kokio tipo finansų tarpininkai, įskaitant nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus ar įstaigas ir kitas valstybei priklausančias tarpininkavimo įmones, komercinius bankus, garantijų draugijas, diversifikuotus skolos fondus, teikiančius pirmąjį ir subordinuotąjį finansavimą, ir išperkamosios nuomos bendroves, siekiantys sudaryti naujus didesnės rizikos MVĮ ir (arba) mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių finansinių sandorių, įskaitant specialiai pritaikytus skolos finansavimo sandorius, skirtus nepakankamai aptarnaujamiems ekonomikos sektoriams, portfelius, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

b) Nuosavo kapitalo finansavimas

Kreiptis gali išsivirtinę finansų tarpininkai arba steigtinai subjektai, įskaitant privataus kapitalo ir tarpinio pobūdžio fondus, bendro investavimo subjektus, rizikos skolos fondus, rizikos kapitalo fondus, neformalių investuotojų fondus, fondų fondus, mišrius viešojo ir privataus kapitalo fondus, kurie gali teikti nuosavo ir kvazinuosavo kapitalo finansavimą srityse, kurias apima MVĮ linija, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinių ir Sąjungos teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

Su tokiais tarpininkais susiję valdytojai, konsultantai ar kiti panašūs subjektai, kurie taip pat apima pradedančiuosius vadovus ar konsultantus, privalo įrodyti gebėjimą ir įgūdžius atlikti tokias investicijas, gebėjimą rinkti lėšas ir pritraukti privatų kapitalą ir gebėjimą ateityje gauti grąžą, be kita ko, taikant patikimą investavimo strategiją, kuri pritrauktų daugiau privačių investicijų į šią turto klasę.

6.3.2.2. Tiksliniai galutiniai gavėjai

a) Skolos finansavimas

Skolos finansavimo parama bus teikiama per tarpininkus arba tiesiogiai iš įgyvendinančiojo partnerio, siekiant finansuoti daugiausia MVĮ, taip pat mažas vidutinės kapitalizacijos įmones, kaip apibrėžta „InvestEU“ reglamente, kurios negautų finansavimo iš rinkos arba negautų tokio pat masto paramos dėl, be kita ko, tariamai didesnės rizikos, (pakankamo) užstato neturėjimo arba dėl to, kad įmonė vykdo veiklą aiškiai apibrėžtoje nepakankamai aptarnaujamoje ekonomikos srityje arba vykdo veiklą, atitinkančią Sąjungos politikos prioritetus.

Pagrįstais atvejais tam tikro sektoriaus įmonėms arba įmonėms, vykdančioms konkrečios politikos krypties veiklą, įskaitant teisingą pertvarką, gali būti teikiama tikslingesnė parama. Tokiais atvejais novatoriškoms MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms skirtais atitinkamais finansiniais produktais bus suformuluoti aiškūs ir nedviprasmiški tinkamumo kriterijai. Be to, veiklos ataskaitų teikimo reikalavimai leis nustatyti, kokia parama teikiama tokiam sektoriui ar politikos kryptims.

b) Nuosavo kapitalo finansavimas

Pagal ES skyrių nuosavo kapitalo finansavimo parama per tarpininkus (be kita ko, pasitelkiant bendro investavimo priemones) bus teikiama MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms, apibrėžtoms „InvestEU“ reglamente, konkrečiau – tai veikai, kuri padėtų siekti „InvestEU“ reglamento 3 straipsnyje nurodytų Sąjungos politikos tikslų.

Parama gali būti paskirstoma remiantis fondo valdytojo investavimo strategija, daugiausia dėmesio skiriant sektoriams ar veikai, atitinkantiems Sąjungos politikos prioritetus, ir įmonės gyvavimo ciklo pagrindu, pagrįstu rinkos vertinimais.

6.3.2.3. Finansinių produktų savybės

Finansiniai produktai papildys MVĮ skirtas valstybių narių nacionalinio ir regioninio lygmens finansines priemones laikantis papildomumo reikalavimų pagal „InvestEU“ reglamento V priedą.

a) Igyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas

ES garantija gali būti teikiama tokioms finansavimo ir investavimo operacijoms kaip:

- a) igyvendinančiojo partnerio tiesioginės paskolos;
- b) (priešpriešinės) garantijos, skolinimo garantijos ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai, susiję su garantijų schemomis, kurias igyvendina finansų tarpininkai arba igyvendinantysis partneris;
- c) tiesioginės garantijos finansų tarpininkams arba igyvendinantiesiems partneriams ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai;
- d) tiesioginė investicija į finansų tarpininką arba kartu su juo, jei tai yra investicinis fondas, (bendro) investavimo schema arba specialiosios paskirties įmonė, tiesiogiai arba netiesiogiai investuojanti į pirmąją arba subordinuotąją skolą.

Tokiais susitarimais ES garantija siekiama sumažinti konkrečius sunkumus, su kuriais susiduria gyvybingos įmonės, norėdamos gauti finansavimą, dėl tariamai didesnės jų rizikos arba (pakankamo) užstato neturėjimo. Tai galima pasiekti remiant, be kita ko, šiuos sandorius:

- a) startuolių finansavimo;
- b) finansavimo sandorius, kurių užstato reikalavimai gerokai sumažinti (arba jų nėra) (neužtikrintas skolinimas);
- c) subordinuotojo finansavimo;
- d) finansavimo sandorius, kuriems taikomos grąžinimo sąlygos arba terminai, kurių finansų tarpininkai paprastai nesuteikia.

Finansų tarpininko pasiūlymo sudaryti finansavimo sandorių portfelį tinkamumas bus nustatytas kiekvienam tarpininkui, o tiesioginio finansavimo atveju – kiekvienam igyvendinančiajam partneriui, atsižvelgiant į jo vykdomą verslo veiklą. Iš esmės ES garantija siekiama paskatinti finansų tarpininką arba igyvendinantįjį partnerį plėsti savo verslo veiklą finansuojant sandorius, kurių dėl didesnės tokio portfelio rizikos jis nebūtų finansavęs be ES garantijos. Jeigu finansų tarpininkas jau turi specialų didesnės rizikos MVĮ finansavimo produktą, tačiau jo gebėjimas patenkinti rinkos paklausą yra ribotas, ES garantija gali būti naudojama tokio didesnės rizikos MVĮ finansavimo produkto naudojimo mastui iš esmės padidinti.

Finansavimo sandoriai, kuriuos galima įtraukti į portfelius, be kita ko, apims investicines paskolas, apyvartinio kapitalo priemones (įskaitant atnaujinamąsias), prekybos finansavimo priemones, paskolas (įskaitant tas, kurios įtrauktos į einamąją sąskaitą arba su ja susietos), banko garantijas, išperkamosios nuomos sandorius, subordinuotąsias paskolas ir pirmąsias bei subordinuotąsias skolas vertybinių popierių emisijos paskolas.

b) Igyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas

ES garantija bus naudojama siekiant garantuoti investicijas į tarpinius rizikos kapitalo fondus, įskaitant fondų fondą ir bendro investavimo priemones, kurios MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms teikia nuosavą ir kvazinuosavą kapitalą bet kuriuo jų plėtros etapu, ir fondus, teikiančius skolos finansavimą MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms.

Galimas papildomų produktų kūrimas

MVĮ linija taip pat bus naudojama bandomiesiems finansiniams produktams kurti siekiant spręsti rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas arba pritraukti daugiau privačių investicijų (pvz., teikiant garantijas investuotojams). Tokios bandomosios schemos, jei jos bus sėkmingos, vėliau gali būti įgyvendinamos plačiu mastu. Tinkamai pagrįstais atvejais, remiantis rinkos vertinimais, šie bandomieji projektai gali nukrypti nuo šių investavimo gairių 4 ir 5 skirsniuose nustatytų sąlygų.

6.4. Socialinių investicijų ir įgūdžių linija

6.4.1. Intervencijos politikos sritys

Parama pagal Socialinių investicijų ir įgūdžių liniją turi padėti įgyvendinti projektus, kuriais stiprinamas Sąjungos socialinis aspektas, kaip pabrėžiama pagal Europos socialinių teisių ramstį. Socialinių investicijų ir įgūdžių srityje pagrindinis tikslas yra teigiamas socialinis poveikis. Visų pirma pagal tą liniją vykdomais veiksmais siekiama didinti konvergenciją, mažinti nelygybę, didinti atsparumą ir įtraukumą skatinant užimtumą ir įgūdžių ugdymą, įskaitant verslumą ir savarankišką darbą, socialines įmones, socialinę ekonomiką ir socialinę įtrauktį, gerinti piliečių sveikatą, gerovę ir bendrą gyvenimo kokybę; gerinti švietimo rezultatus ir įgūdžių ugdymą ir remti teisingą perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. Veiksmais taip pat siekiama didinti galimybes socialinėms įmonėms gauti mikrofinansavimą ir finansavimą, remti finansavimo ir investavimo operacijas, susijusias su socialinėmis investicijomis, gebėjimais ir įgūdžiais, plėtoti ir konsoliduoti socialinių investicijų rinkas „InvestEU“ reglamento 8 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytose srityse ir laikantis 3 straipsnio 2 dalies d punkto. Pagal Socialinių investicijų ir įgūdžių liniją bus padedama ugdyti įgūdžius ir bendrąsias kompetencijas, derinti ir geriau panaudoti įgūdžius pasitelkiant švietimą, mokymą, įskaitant mokymą darbo vietoje ir susijusią veiklą, kad būtų pasiekti politikos tikslai, nustatyti Europos įgūdžių darbotvarkėje⁽¹⁰²⁾, Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo⁽¹⁰³⁾, Europos švietimo erdvėje⁽¹⁰⁴⁾ ir 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane⁽¹⁰⁵⁾.

Sritys, kuriose gali būti vykdomos finansavimo ir investavimo operacijos pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją, išvardytos „InvestEU“ reglamento II priede, visų pirma 12 punkte. Sričių, kuriose gali būti vykdomos operacijos, pirmenybė gali būti nustatoma pagal šių investavimo gairių 2.3.2.1 skirsnį.

Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją bus remiami mikrofinansai ir socialinės įmonės. Kalbant apie mikrofinansus, mažoji paskola (arba mikrokreditas) reiškia iki 50 000 EUR dydžio paskolą. Visų pirma bus skatinama skirti iki 500 000 EUR investicijas socialinėms įmonėms, o didesnės, iki 2 000 000 EUR, sumos bus skiriamos jų plėtrai skatinti ir veiklos mastui didinti.

Parama taip pat apims priemones, kuriomis skatinama lyčių lygybė ir lygybė kitais pagrindais, socialinė įtrauktis, įgūdžių pasiūla ir paklausa, švietimas, mokymas ir susijusios paslaugos, įskaitant tvarios socialinės infrastruktūros plėtrą miesto ir kaimo vietovėse. Pagal šią liniją taip pat bus remiama socialinė infrastruktūra (įskaitant sveikatos ir švietimo infrastruktūrą, taip pat socialinį būstą bei besimokančiųjų apgyvendinimą), projektai, apimantys socialines inovacijas, sveikatos priežiūros paslaugas, visuomenės senėjimą ir ilgalaikę priežiūrą, galimybes naudotis prevencijos paslaugomis, naujoviškais gydymo būdais ir e. sveikatos priežiūros sprendimais, įtrauktį ir prieinamumą, taip pat kultūrinę ir kūrybinę veiklą siekiant socialinio tikslo.

Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją taip pat daug dėmesio bus skiriama tvaraus ir etiško finansavimo teikimui galutiniams gavėjams, susiduriantiems su apribojimais ar kliūtimis, darančiais poveikį jų žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Visų pirma pagal ją bus remiami projektai, kurie yra pakankamai finansiškai perspektyvūs, bet dėl didesnės rizikos, užstato neturėjimo, be viešojo sektoriaus paramos nepasiekiamo optimalaus masto ar dėl kitų rinkos kliūčių negali būti finansuojami (arba nepakankamai finansuojami) rinkoje. Remiami projektai turi padėti pritraukti privačiojo sektoriaus investicijų nepatenkintiems poreikiams patenkinti.

⁽¹⁰²⁾ Komisijos komunikatas „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020) 274 final).

⁽¹⁰³⁾ 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacija 2020/C 417/01 dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (OL C 417, 2020 12 2, p. 1).

⁽¹⁰⁴⁾ Komisijos komunikatas dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m. (COM(2020) 625 final).

⁽¹⁰⁵⁾ Komisijos komunikatas dėl 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plano. „Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“ (COM(2020) 624 final)

Finansavimo ir investavimo operacijomis bus siekiama sukurti **socialinę infrastruktūrą** ir teikti susijusias paslaugas, kurios gali būti susijusios su:

- a) įtraukiu švietimu ir mokymu, įskaitant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, ir susijusia švietimo infrastruktūra ir paslaugomis, alternatyvia ir įtraukia vaikų priežiūra, besimokančiųjų apgyvendinimu ir skaitmenine įranga, kurie yra prieinami visiems, skaitmeninių įgūdžių skatinimu nuo pat ankstyvojo ugdymo metų, visuotiniu IRT diegimu ir galimybe jomis naudotis visose švietimo ir mokymo įstaigose, nuotolinės prieigos ir nuotolinio mokymosi priemonėmis ir platformomis;
- b) įperkamu socialiniu būstu;
- c) sveikatos ir ilgalaikę priežiūrą, įskaitant klinikas, ligonines, pirminę sveikatos priežiūrą, priežiūrą namuose ir bendruomeninę globą;
- d) sveikatos infrastruktūros projektais, kuriais prisidedama prie strateginio ir geografiniu požiūriu subalansuoto modernizuotos, skaitmenizuotos ir atsparios prevencijos ir sveikatos priežiūros infrastruktūros tinklo, galinčio užtikrinti visuotinę prieigą prie ypatingos svarbos sveikatos priežiūros infrastruktūros ir paslaugų visoje ES, kūrimo. Remiami projektai taip pat gali būti skirti konkreitiems skubiems sveikatos priežiūros ir reagavimo į ekstremaliąsias situacijas⁽¹⁰⁶⁾ poreikiams tenkinti steigiant mobiliuosius ir lauko medicinos punktus arba aprūpinant medicinos transportu;
- e) sąlygų teikti socialines paslaugas bendruomenės lygmeniu ir, kai įmanoma, integruotai sudarymu.

Socialinei infrastruktūrai, kurią paprastai finansuoja viešojo sektoriaus subjektai arba nuo jų priklausomi subjektai, labai trūksta lėšų. Dėl COVID-19 pandemijos padarinių šie poreikiai dar labiau išaugo.

Investicijos į socialinę infrastruktūrą, kaip apibrėžta „InvestEU“ reglamento II priedo 12 punkto d papunktyje, kuriomis siekiama spręsti rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas, gali apimti operacijas su valstybės sektoriaus subjektais. Tokiu atveju, siekiant išspręsti „InvestEU“ reglamento V priedo A skirsnio 2 punkto f papunktyje nurodytas rinkos nepakankamumo problemas, susitarime dėl garantijos gali būti susitarta dėl finansinio produkto, skirto valstybės sektoriaus subjektų skatinamoms investicijoms į socialinę infrastruktūrą pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją. Finansavimo ir investavimo operacijos, susijusios su tokiu finansiniu produktu, atitinka papildomumo reikalavimus, nustatytus Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies b punkte ir „InvestEU“ reglamento V priede.

Kad veiksmai būtų remiami iš „InvestEU“ fondo, būtina laikytis atitinkamų Sąjungos, nacionalinių ar regioninių socialinės srities teisės aktų. Intervencinės priemonės turėtų būti įgyvendinamos visapusiškai laikantis subsidiarumo principo ir papildyti nacionalines ir regionines paramos schemas, jei tokių yra. Kai taikytina, pagal remiamus projektus teikiamos paslaugos turi būti teikiamos bendruomeniniu vietos lygmeniu. Kalbant apie infrastruktūrą sveikatos srityje, daugiausia dėmesio turi būti skiriama perėjimo nuo institucinės priežiūros prie prevencijos, pirminės priežiūros ir bendruomeninės priežiūros modelių ir paslaugų, kuriomis remiama integruota į asmenį orientuota priežiūra ir savarankiškas gyvenimas pagal JT neįgalųjų teisių konvenciją, modelių kūrimui.

⁽¹⁰⁶⁾ Žr., pavyzdžiui, *Overview of Natural and Man-Made Disasters and Risks the European Union may face*, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/285d038f-b543-11e7-837e-01aa75ed71a1>.

Kalbant apie investicijas į įperkama socialinį būstą, ypatingas dėmesys bus skiriamas būsto sprendimams, kuriais siekiama panaikinti socialinę atskirtį, taikomais kartu su nacionalinėmis arba regioninėmis paramos sistemomis, jei tokių yra. „InvestEU“ fondo remiamų investicijų tikslais įperkamas socialinis būstas ⁽¹⁰⁷⁾ turėtų būti suprantamas kaip būstas, skirtas socialiai remtiniems asmenims arba pažeidžiamų asmenų, kurie dėl pajamų stygiaus ar socialinių suvaržymų gyvena labai prastomis būsto sąlygomis arba negali susirasti būsto rinkos sąlygomis, grupėms ⁽¹⁰⁸⁾. Remiantis asmenis, kurie atitinka ETHOS benamystės ir atskirties dėl būsto apibrėžtį, socialinis būstas turėtų būti teikiamas, kiek įmanoma, laikantis aprūpinimo būstu grindžiamo požiūrio. Infrastruktūra ir paslaugos turėtų atitikti taikomus kokybės standartus ir JT konvencijas ir dėl jų neturėtų būti segreguojamos ar izoliuojamos tam tikros grupės.

Be finansavimo sprendimų, kuriuos teikia tradiciniai finansų tarpininkai, tokios organizacijos kaip švietimo ir mokymo įstaigos arba sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir priežiūros paslaugų teikėjai, teikiantys paslaugas natūra, gali netiesiogiai pasinaudoti ES garantija per įgyvendinantįjį partnerį.

Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją ypatingas dėmesys bus skiriamas **pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų** įtraukimui ir jų galimybėms naudotis kokybiškomis paslaugomis, taip pat **neįgalųjų bei senėjančios visuomenės įtraukčiai ir prieigai prie paslaugų**.

Teikiant paramą pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją taip pat bus remiamas įtraukaus **švietimo ir mokymo, įskaitant profesinį mokymą, ir susijusių paslaugų** teikimas, apimantis pradinį ir tęstinį švietimą ir mokymą, įskaitant suaugusiųjų švietimą ir mokymą, taip pat organizacijų ir proceso inovacijas, įskaitant naujus ir novatoriškus verslo modelius. Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją taip pat bus remiami novatoriški sveikatos srities sprendimai, pavyzdžiui, e. sveikatos paslaugos ir nauji priežiūros modeliai. Parama bus siekiama skatinti **lyčių lygybę** ir lygybę kitais pagrindais, plėsti savarankišką darbą ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, socialinę integraciją.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas **socialinėms įmonėms** ir jų veiklai, pvz., veiklos masto didinimo iniciatyvoms, nepalankioje padėtyje esančių grupių skaitmeninių ir verslumo įgūdžių ugdymui, kad būtų šalinami lyčių ir kiti skirtumai šiose srityse. Teikiant paramą pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją bus sprendžiamos Sąjungos masto rinkos nepakankamumo problemos, susijusios su socialinių įmonių ir socialinio poveikio finansavimo, mikrofinansavimo, sveikatos, senėjimo, švietimo ir būsto finansavimo spragomis ir inovacijomis, užtikrinant didesnę Sąjungos intervenciją ir veiksmingesnį rinkos tyrimą, siekiant stiprinti Sąjungos socialinį aspektą.

Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją bus remiama **įgūdžių paklausa ir pasiūla**, sprendžiamas galutinių gavėjų įgūdžių trūkumo klausimas arba gerinamas įgūdžių panaudojimas ir skatinamos investicijų į įgūdžius rinkos.

Konsultacinė parama taip pat gali padėti ieškoti naujų būdų teikti socialines paslaugas ir apskritai padėti plėtoti įgūdžių pasiūlą ir paklausą, kaip numatyta „InvestEU“ reglamente.

Kalbant apie **mikrofinansavimą**, politikos tikslas yra skatinti kokybišką, tvarų užimtumą ir socialinę įtrauktį remiant darbo vietų kūrimą ir pajamų duodančią veiklą, visų pirma pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, norintiems imtis veiklos arba kurti labai mažą įmonę, taip pat verstis savarankiška veikla. Be to, mikrofinansų srityje veikiančios finansiniai tarpininkai turi užtikrinti, kad būtų tiesiogiai ar netiesiogiai teikiamos ir tokios nefinansinės paslaugos kaip, pavyzdžiui, verslo plėtros (mentorystės, konsultuojamojo ugdymo ir mokymo), kurios yra neatskiriama mikrofinansų dalis. Tokios sąlygos kaip

⁽¹⁰⁷⁾ Įperkamo socialinio būsto projektai gali apimti tokius veiksmus kaip:

a) naujo, nesegreguoto ir prieinamo nuomojamo socialinio būsto fondo sudarymas vykdant vieną ar kelis iš šių veiksmų:

- naujų pastatų statybą;
- esamų pastatų atnaujinimą arba pertvarkymą;
- aprūpinimą individualiu būstu iš privataus būsto rinkos (įsigyjant arba tarpininkaujant);

b) socialinio būsto nuomos agentūros įsteigimą;

c) aprūpinimu būstu grindžiamus sprendimus, aprūpinimą nuomojamu būstu derinant su įgalinančiomis paramos paslaugomis vietoje (t. y. teikiamomis vietoje arba lengvai prieinamomis);

d) esamo socialinio būsto fondo, įskaitant savininkų gyvenamą būstą, pritaikymą neįgalųjų poreikiams;

e) tikslingą paramą marginalizuotoms bendruomenėms, kurios patiria didelį nepriteklių dabartinėmis būsto sąlygomis, įskaitant savininkų gyvenamus būstus.

⁽¹⁰⁸⁾ Kaip apibrėžta nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu, atsižvelgiant į konkretų atvejį, ir (arba) pagal ekonomines ir socialines aplinkybes.

skolinimosi išlaidos (įskaitant skolinimo palūkanų normą) ir užstato reikalavimai mikrofinansavimui, tiesiogiai arba netiesiogiai remiamam pagal programą „InvestEU“, gauti turi atspindėti paramos teikiamą naudą ir turi būti pagrįstos susijusios rizikos ir faktinių su kreditu susijusio finansavimo išlaidų požiūriu.

Pagal išankstinę „InvestEU“ fondo paramos sąlygą, mikrofinansavimą teikiantys finansų tarpininkai turi pasirašyti (ne bankų atveju) arba patvirtinti (bankų atveju) Europos mikrokreditų teikėjų gero elgesio kodeksą⁽¹⁰⁹⁾, kad būtų užtikrinti aukšti etiško skolinimo standartai, be kita ko, susiję su valdymu, administravimu ir vartotojų apsauga. Finansų tarpininkai siekia užkirsti kelią tam, kad asmenys ir įmonės pernelyg išiskolintų, be kita ko, atsižvelgdami į jų grąžinimo galimybes ir užtikrindami prieinamas skolinimosi išlaidas.

Parama pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją atitiks ESF+ tikslus, įskaitant siūlomus veiklos tikslus, kuriais siekiama padėti kurti rinkos ekosistemą, susijusią su socialinių įmonių finansavimu ir labai mažų įmonių mikrofinansavimu veiklos pradžioje arba plėtros etape, ypač tų, kuriose dirba pažeidžiamoje padėtyje esantys asmenys. Pagal ESF+ Komisija pateiks gaires dėl socialinės infrastruktūros (įskaitant būstą ir sveikatos priežiūros, vaikų priežiūros, ilgalaikės priežiūros, švietimo ir mokymo), reikalingos Europos socialinių teisių ramsčiui įgyvendinti, plėtojimo. Tačiau dalyvavimas ESF+ nėra išankstinė sąlyga „InvestEU“ fondo paramai gauti.

Parama pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją taip pat bus skiriama **socialinėms inovacijoms**, kurios gali apimti novatoriškus socialinius sprendimus ir schemas, kuriomis siekiama **skatinti socialinį poveikį ir rezultatus**, kad būtų prisidedama prie tos linijos politikos tikslų įgyvendinimo.

Siekiant tų tikslų skatinamas **„InvestEU“ fondo paramos derinimas su paramos teikėjų, filantropų, fondų ir kitų privačiojo sektoriaus subjektų įnašais**. „InvestEU“ fondu bus siekiama stiprinti privačiojo sektoriaus dalyvavimą padedant įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį, be kita ko, remiant kokybišką užimtumą, įtraukę švietimą ir mokymą, sveikatos priežiūrą, socialinę įtrauktį ir aktyvų dalyvavimą visuomenės gyvenime, taip pat prieinamumą ir neįgaliųjų įtraukimą. Privačiojo sektoriaus subjektai galės prisidėti siekiant tikslų pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją tiesioginiais įnašais (dovanomis, grąžintina ir negrąžintina parama) ir (arba) bendromis investicijomis į projektus arba finansų tarpininkus, netiesiogiai remiamus „InvestEU“ fondo.

Taip pat skatinama **grupuoti mažesnius projektus**, nes daug socialinės srities projektų yra per maži, kad pritrauktų privačių investuotojų susidomėjimą arba veiksmingiau panaudotų viešąsias lėšas. Pavyzdžiui, socialinės politikos reformų sritis gali apimti socialinės infrastruktūros ir paslaugų, pavyzdžiui, naujų socialinių, priežiūros ir sveikatos priežiūros modelių, įgyvendinimą keliose nacionalinės arba regioninės valdžios institucijos jurisdikcijai priklausančiose vietovėse vykdamas keletą mažų projektų. Siekiant padidinti investuotojų susidomėjimą, gali prireikti mažus projektus grupuoti į vieną investavimo pasiūlymą. Grupavimas gali apimti:

- a) mažų socialinės infrastruktūros, technologijų ar socialinių paslaugų projektų sugrupavimą į vieną investavimo pasiūlymą, apimančią kelis paprojekčius skirtingose vietovėse;
- b) investicijų į socialinę infrastruktūrą, technologijas ir socialines paslaugas poreikių sugrupavimą į vieną projektą arba investicijų pasiūlymą. Tam gali prireikti derinti finansavimo šaltinius ar priemones;
- c) sugrupuoti investicijų į socialinę infrastruktūrą ir paslaugas poreikius į platesnę investicinę priemonę, skirtą miesto ar kaimo vietovių atnaujinimui ar plėtrai, siekiant socialinės įtraukties arba pagal „pilietinio lygiaverčio finansavimo“ schemas.

Be ankstesnės dalies a–c punktuose aprašytų veiksmų gali būti imamasi **papildomų priemonių**, kuriomis siekiama: i) padėti projektų vykdytojams ir finansų tarpininkams ugdyti įgūdžius, reikalingus investavimo strategijoms rengti, derinimo ar mišraus finansavimo operacijoms vykdyti, projektams planuoti ir grupuoti; ii) remti socialinių novatorių, socialinių įmonių, socialinį poveikį darančių investuotojų ir filantropų, įskaitant rizikos filantropus, vystymąsi; ir iii) sukurti visos Europos socialinio poveikio ir socialinių inovacijų perdavimo ir konsultuojamojo ugdymo centrų,

(109) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8312&furtherPubs=yes>

novatoriškų švietimo ir mokymo paslaugų, pavyzdžiui, orientavimo, įgūdžių prognozavimo, įgūdžių vertinimo ir patvirtinimo paslaugų teikėjų arba paslaugų, padedančių suderinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą, bei švietimo ir verslo partnerystių bei kompetencijos centrų, įskaitant profesinio meistriškumo centrus, tinklą.

Tuos veiksmus taip pat gali papildyti ES masto duomenų apie rinkos nepakankamumą arba neoptimalią investavimo aplinką su socialinių investicijų ir įgūdžių linija susijusiose politikos srityse rinkimas ir skelbimas.

6.4.1.1. Strateginės investicijos pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją

Parama **švietimui ir mokymui** visų pirma bus skiriama projektams, kuriais prisidedama prie Europos švietimo ir mokymo sistemų skaitmeninimo, be kita ko, skatinant skaitmeninį raštingumą nuo ankstyvojo ugdymo metų, visuotinį IRT diegimą ir prieigą prie jų švietimo ir mokymo įstaigose, taip pat nuotolinės prieigos ir nuotolinio mokymosi priemones bei platformas. Remiami veiksmai taip pat turėtų būti nukreipti į kitas skaitmeninimo programas, kuriomis siekiama visoms socialinėms grupėms ir amžiaus grupėms suteikti įtraukią prieigą prie skaitmeninių įgūdžių ir sprendimų visam gyvenimui ir susijusia paramą. Be to, parama švietimui ir mokymui turėtų padėti ugdyti naujus įgūdžius ir stiprinti esamus ir taip užtikrinti veiksmingą šių investavimo gairių 6.1.1.8 ir 6.2.1.1 skirsniuose nurodytos strateginės ir ypatingos svarbos veiklos vykdymą.

6.4.2. Galimų finansinių produktų savybės

6.4.2.1. Įtrauktini finansų tarpininkai

a) Skolos finansavimas

Kreiptis gali finansų tarpininkai, įskaitant nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus ir įstaigas, komerciniai bankai, garantijų bendrijos ir įstaigos, diversifikuoti skolos fondai, teikiantys pirmąjį ir subordinuotąjį finansavimą, mikrofinansų įstaigos, išperkamosios nuomos bendrovės, sutelktinio skolinimo ir sutelktinio kapitalo platformos, SPI, lygiaverčio finansavimo priemonės, bendro investavimo fondai ar sistemos, nebankinės finansų įstaigos, įskaitant paskolų fondus, pacientų kapitalo teikėjai, tokie kaip kooperatyvai, kredito unijos, draudimo bendrovės, pensijų fondai, privatus kapitalo ir (arba) neformalių investuotojų fondai, fondų fondai.

Reikalavimus taip pat atitinka socialinių investicijų rinkos varomosios jėgos (įskaitant pasirengimo investicijoms ir gebėjimų stiprinimo tarpininkus, veikiančius mikrofinansų ir socialinių įmonių finansavimo srityje, *FinTech* bendroves, aukštojo mokslo įstaigas, universitetus, mokslinių tyrimų centrus ir EIT žinių ir inovacijų bendrijas, fondus, sutelktinio finansavimo platformas ir profesinio rengimo ir mokymo įstaigas, įskaitant profesinio meistriškumo centrus ir švietimo ir verslo partnerystes). Gali kreiptis ir kitos investuotojų grupės, įskaitant investuojančias įmones, socialinio poveikio investuotojus, (socialinius) neformalius investuotojus, švietimo srities verslininkus (pvz., atvirų masinio nuotolinio mokymo kursų (MOOC) rengėjus), rizikos filantropus ir filantropus.

Gali kreiptis ir kiti valstybei priklausantys tarpininkai ir socialinės infrastruktūros, socialinių įmonių finansavimo ir socialinės ekonomikos srityse veikiantys tarpininkai (pvz., etiški arba alternatyvūs bankai, kooperatiniai bankai), kurie gali teikti finansavimą srityse, kuriose gali būti vykdomos operacijos pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją, visapusiškai laikydamiesi taikytinų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų ir atitinkamų Finansinio reglamento reikalavimų.

Šiose gairėse nurodyti galimi viešieji finansų tarpininkai taip pat gali atlikti tam tikrą vaidmenį „InvestEU“ fondo paramą derinant su kitomis centrinėmis Sąjungos finansavimo programomis ir fondais, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas.

b) Nuosavo kapitalo finansavimas

Finansų tarpininkai, be kita ko, gali būti nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai ir įstaigos, komerciniai bankai, garantijų draugijos ir įstaigos, paskolų fondai, skolos fondai, pensijų fondai, mikrofinansų įstaigos, išperkamosios nuomos bendrovės, sutelktinio skolinimo ir sutelktinio kapitalo platformos, SPI, lygiaverčio finansavimo priemonės, bendro investavimo fondai ar sistemos.

Nuosavo kapitalo finansavimo reikalavimus atitinkantys finansų tarpininkai taip pat gali būti nebankinės finansų įstaigos, įskaitant ilgalaikio kapitalo teikėjus, tokius kaip kooperatyvai, kredito unijos, draudimo bendrovės ir steigiami subjektai, fondų fondai, privataus kapitalo fondai, rizikos kapitalo fondai, neformalių investuotojų fondai, technologijų perdavimo fondai, bendro investavimo fondai ar sistemos, rizikos skolos fondai, kitos priemonės ar sistemos, pagal kurias investuojama į nuosavą kapitalą, kvazinuosavą kapitalą, hibridinį skolintą kapitalą ir kitų formų tarpinio pobūdžio finansavimą.

Reikalavimus taip pat gali atitikti socialinių investicijų rinkos varomosios jėgos (įskaitant pasirengimo investicijoms ir gebėjimų stiprinimo tarpininkus, veikiančius mikrofinansų ir socialinių įmonių finansavimo srityje, *FinTech* bendroves, aukštojo mokslo įstaigas, universitetus, mokslinių tyrimų centrus ir EIT žinių ir inovacijų bendrijas, fondus, sutelktinio finansavimo platformas ir profesinio rengimo ir mokymo įstaigas, įskaitant profesinio meistriškumo centrus ir švietimo ir verslo partnerystes). Kitos investuotojų grupės, įskaitant investuojančias įmones, socialinio poveikio investuotojus, (socialinius) neformalius investuotojus, švietimo srities verslininkus (pvz., MOOC), rizikos filantropus ir filantropus, gali veikti kaip finansų tarpininkai, visapusiškai laikydamiesi taikomų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų, kai jie gali kurti projektus arba investicijų portfelius srityse, numatytose pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją.

Finansų tarpininkų valdytojai (įskaitant pradedančiuosius vadovus ar konsultantus) privalo įrodyti gebėjimą ir patirtį atlikti tokias investicijas pagal Socialinių investicijų ir įgūdžių liniją numatytoje srityje, taip pat gebėjimą rinkti lėšas ir pritraukti privatų kapitalą, taip pat gebėjimą ateityje tapti finansiškai perspektyviu (be kita ko, taikant patikimą investavimo strategiją), kad pritrauktų daugiau privačių investicijų į konkrečią turto klasę.

6.4.2.2. Tiksliniai galutiniai gavėjai

Pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją remiamos intervencijos įvairiose politikos srityse ir jos skirtos įvairiems galutiniams gavėjams, kurie gali apimti:

a) fizinius asmenis:

- i) pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis (pvz., asmenis, kurie patiria socialinę atskirtį arba kuriems gresia socialinė atskirtis, įskaitant tuos, kurie yra benamiai arba gyvena labai prastomis būsto sąlygomis, asmenis, kurie prarado darbą arba kuriems gresia pavojus prarasti darbą arba kuriems sunku patekti arba sugrįžti į darbo rinką, mažumų grupėms priklausančius asmenis, trečiųjų šalių piliečius, asmenis, neturinčius galimybės patekti į įprastą kredito rinką ir norinčius steigti arba plėtoti savo labai mažas įmones);
- ii) vaikus, tėvus, mokytojus ir mokyklų administratorius;
- iii) galimus arba dabartinius studentus ir besimokančiuosius (įskaitant besimokančius suaugusiuosius);

b) įmones:

- i) labai mažas įmones, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis, ypač labai mažas įmones, kuriose dirba pažeidžiami asmenys;
  - ii) socialines įmones;
  - iii) valstybines įmones;
  - iv) MVĮ;
  - v) kitas privataus sektoriaus įmones;
- c) švietimo, mokymo ir susijusių paslaugų teikėjus, įskaitant Europos universitetus, mokyklas, švietimo ir mokymo įstaigas, įskaitant profesinio meistriškumo centrus ir ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugų teikėjus;
- d) specialiosios paskirties įmonės;
- e) asociacijas, fondus, savidraudos bendroves ir kooperatyvus;
- f) nevyriausybines organizacijas;
- g) valdžios institucijas;
- h) sveikatos priežiūros institucijas, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjus, socialinių paslaugų teikėjus, technologijų tiekėjus, sveikatos priežiūros specialistus, pacientus, privačius asmenis;
- i) socialinės infrastruktūros srityje tiksliniai galutiniai gavėjai gali būti projektų rengėjai, valstybinės įmonės, pastatų ir (arba) infrastruktūros valdytojai, socialinio būsto teikėjai, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės.

Finansavimo ir investavimo operacijomis taip pat bus remiami privačiojo ir viešojo sektorių organizacijų, veikiančių socialinių investicijų srityje arba kurioms tokių investicijų reikia, projektai.

Tokios organizacijos, be kita ko, yra MVI, didelės korporacijos, kooperatyvai, fondai, rizikos filantropai, poveikio siekiančios įmonės, švietimo ir mokymo įstaigos ir paslaugų teikėjai, trigubo rezultato siekiančios įmonės, vietos ir savivaldos institucijos.

Jų veikla apima įvairius sektorius ir subsektorius, įskaitant, be kita ko, pažangų ir įtraukų judumą, miestų atnaujinimą, kaimo socialinį ir ekonominį gaivinimą, bendruomenių kūrimą ir kartų solidarumą, įtraukias bendruomenes, benamystę, pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, įskaitant neįgaliuosius, taip pat asmenis, turinčius psichikos sveikatos problemų ir sergančius demencija, integraciją, bendruomenės vystymąsi, trečiųjų šalių piliečių integraciją sprendžiant demografines ir migracijos problemas ir integruojant naujas gyventojų grupes, skaitmeninę įtrauktį ir verslumo įgūdžius.

6.4.2.3. Bendrieji finansiniai produktai

„InvestEU“ fondo parama bus grindžiama bendra ES biudžeto garantija, taikoma finansiniams produktams, skirtiems diversifikuotam rizikos portfeliui. Tai, be kita ko, gali apimti banko garantijas, paskolas, nuosavą kapitalą, tarpinio pobūdžio skolą, specialius fondus ir investavimo platformas (kurie gali būti sudaryti iš pirmojo nuostolio dalies, tarpinio pobūdžio segmento ir pirmeilės skolos), paramą investicijoms į socialinio poveikio sutarčių sistemas ir partnerystes, apyvartinį kapitalą, paramą išsigyjant materialųjį ir nematerialųjį turtą ir išperkamosios nuomos sandorius. Finansavimo sandorių terminas turi būti ne trumpesnis kaip 12 mėnesių, tačiau tam tikrų segmentų, kurių įprastas terminas trumpesnis už vidutinį, pvz., mikrofinansavimo atveju, minimalus terminas gali būti sutrumpintas iki 3 mėnesių. Ypatingas dėmesys bus skiriamas ilgalaikio kapitalo, už kurį iš karto negaunama grąžos, teikimui, tikintis ilgalaikės vertės sukūrimo.

Tai gali būti daroma, be kita ko, pasitelkiant specialiosios paskirties investavimo priemonės, pagal kurias gali būti teikiamos paskolos, nuosavas kapitalas, mišrus kapitalas, ir rizikos pasidalijimo priemonės, skirtas tarpininkams, arba tiesioginį galutinių gavėjų finansavimą.

Garantijos sudarys sąlygas įgyvendinantiems partneriams ir tarpininkams 6.4.2.2 skirsnyje nurodytiems galutiniams gavėjams suteikti geresnes finansines ir nefinansines sąlygas, nei nesant garantijos, ir taip perduoti ES intervencijos teikiamą naudą. Galutiniams gavėjams taikomas rizikos priedas galėtų būti sumažintas visų pirma pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją „InvestEU“ fondo remiamų operacijų atveju. Be to, atsižvelgiant į turto (dažnai nematerialaus pobūdžio) rizikos profilį pagal socialinių investicijų ir įgūdžių liniją bus galima užtikrinti, kad garantija būtų taikoma pirmojo nuostolio daliai.

Gali būti remiamos bandomosios socialinio poveikio sutarčių sudarymo sistemos, įskaitant investicijas į mokėjimo pagal rezultatus sistemas ir socialinio poveikio obligacijas konkrečiose srityse, kuriose viešosios perkančiosios organizacijos (arba taip pat privačios įstaigos) siekia socialinio poveikio remdamosi iš anksto apibrėžtais socialiniais rezultatais, jei dėl jų atsiranda papildomumas pagal „InvestEU“ reglamento V priedą. Taikant šias sistemas riziką prisiima privatusis sektorius ir jos negali būti siejamos su pagrindinėmis socialinėmis paslaugomis, kurias nesėkmės atveju turėtų perimti valdžios institucijos. Jei taip yra, galimos intervencijos sritys gali apimti prieigą prie švietimo ir mokymo, sveikatos priežiūros ir globos, trečiųjų šalių piliečių migracijos ir integracijos, užimtumo tarnybų, įgūdžių tobulinimo ir socialinių paslaugų. Kai intervencija skiriama socialinėms paslaugoms, gali būti pradėtos taikyti bandomosios socialinio poveikio sutarčių sudarymo sistemos, siekiant patikrinti, ar novatoriška intervencija yra veiksminga ir gali būti taikoma plačiau. Taikant tokias sistemas turėtų būti užtikrintas jų struktūros, veikimo ir veiksmingumo stebėsenos skaidrumas.

a) Įgyvendinančiojo partnerio teikiamas skolos finansavimas

Skolos priemonės, remiamos ES garantija per įgyvendinančiuosius partnerius ir finansų tarpininkus, daugiausia bus skirtos projektams, kuriems sunku gauti finansavimą skolinomis lėšomis rinkoje dėl, be kita ko, užstato neturėjimo, kredito istorijos, didelės rizikos profilio arba mažos tikėtinos grąžos.

ES garantija gali būti teikiama tokioms finansavimo ir investavimo operacijoms kaip:

- a) tiesioginė skola (įskaitant subordinuotąsias paskolas), obligacijos, neužtikrintas skolinimas, neužtikrintosios paskolos, įmonių paskolos, tarpinio pobūdžio investicijos, pirmeilės paskolos ir kredito linijos;

- b) kredito vertės didinimas naujoms investicijoms (į projektų obligacijas, banko paskolas arba šių dviejų derinį) ir paskoloms socialinės ir švietimo infrastruktūros projektams, įmonių paskoloms arba pirmajai skolai ir subordinuotoms paskoloms SPĮ ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės struktūroms (projektų finansavimo programose);
- c) tarpinė skola, įskaitant bendrąsias paskolas, išmokėtas per finansų tarpininkus ir skirtas keliems galutiniams gavėjams;
- d) (priešpriešinės) garantijos, skolinimo garantijos, finansuojamos garantijos ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai, susiję su schemomis, kurias įgyvendina finansų tarpininkai, ir garantijomis (finansuojamomis ir nefinansuojamomis) trečiųjų šalių finansuotojams;
- e) garantijų produktai, apimantys naujai suteiktas paskolas, kurie, laikantis taikytinų teisės aktų ir gavus atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų sutikimą, jei taikytina, gali suteikti reguliavimo kapitalo lengvatą finansų tarpininkams;
- f) tiksliniai garantijų mechanizmai, kurie gali būti sukurti taip, kad įgalintų ir paremtų fondų ir filantropinių organizacijų finansuojamas socialines investicijas ir padėtų sumažinti tokių investicijų riziką ir siekti tam tikro lygio grąžos. Jie paprastai susiję su išpareigojimu, kad grąža, gauta investuotojams pasinaudojus garantija, būtų panaudota dotacijoms ir negrąžintinai pagalbai, suderintai su „InvestEU“ prioritetinėmis finansavimo sritimis.

b) Igyvendinančiojo partnerio teikiamas nuosavo kapitalo finansavimas

Nuosavo kapitalo finansavimas turi būti naudojamas norint pasiekti kritinę masę ir suteikti lankstumo finansavimo struktūroms, paprastai siejamoms su bankų skolinimu. Nuosavo kapitalo operacijos gali pritraukti įvairaus ilgalaikio kapitalo, kuriuo naudojasi visų sektorių startuoliai, kol jie dar negali gauti finansavimo iš banko, sudaro sąlygas socialinėms įmonėms palapsniui atsakyti dotacijomis grindžiamo finansavimo metodo ir didinti savo inovacijų ir augimo potencialą.

Galimi nuosavo kapitalo produktai, kuriems galėtų būti taikoma ES garantija, yra:

- a) **(ne)tiesioginės investicijos į nuosavą ir kvazinuosavą kapitalą**, mišrus skolos ir nuosavas kapitalas kitų formų tarpinio pobūdžio finansavimas privačiuose arba viešuose nuosavo kapitalo fonduose, privatūs skolos fondai, rizikos kapitalo fondai, tokie finansų tarpininkai kaip mikrofinansų įstaigos ir socialinio finansavimo subjektai (pvz., siekiant stiprinti pajėgumus, remti fondus, susietus su verslo inkubatoriais, verslo akceleratoriais arba teikiančius inkubacines paslaugas socialinėms įmonėms ir socialiniams novatoriams, įskaitant novatoriško švietimo ir mokymo ir susijusių paslaugų teikėjus, arba siekiant bendrų investicijų su socialinėmis įmonėmis ir neformaliais investuotojais filantropais ir remti tam tikrus novatoriškus finansinius sprendimus). Tam tikromis ypatingomis aplinkybėmis taip pat galima svarstyti nukrypimą nuo tradicinio *pari passu* principo link asimetrinio rizikos ir grąžos pasiskirstymo modelio;
- b) **tiesioginis dalyvavimas valdant įmonės kapitalą**, akcinis kapitalas, konvertuojamos akcininkų paskolos ir investuotojams išleisti įvairių tipų dalyvavimo įmonių kapitale deriniai. Taip pat svarstoma galimybė leisti asimetrinę grąžą ir rizikos pasidalijimą;
- c) atviras dalyvavimas valdant įmonės kapitalą, neskelbiamosios akcijos, akcininkų paskolos ir investuotojams išleisti įvairių tipų dalyvavimo kitų įmonių kapitale deriniai ir dovanojamos lėšos, įskaitant išankstinę grąžintiną ir negrąžintiną paramą. Šie produktai neapima balsavimo ar valdymo teisių investuotojams (įskaitant bendrus investuotojus).

Igyvendinantieji partneriai, kurie naudojami ES garantija, turėtų turėti bent tokį pat (*pari passu*) prioritetą kaip kiti investuotojai. Tačiau pagal socialinių investicijų ir igūdžių liniją tinkamai pagrįstais atvejais šis *pari passu* principas gali būti netaikomas, t. y. įgyvendinančiųjų partnerių, kurie naudojami ES garantija, investicijos gali būti subordinuotos ir asimetriškos rizikos ir pajamų atžvilgiu.

Investuotojų, norinčių investuoti į socialines priemones, šiuo metu nėra daug, turint omenyje įsivaizduojamą grąžą ir riziką. Visų pirma, įgyvendinant programą bus siekiama ne kuo didesnės grąžos, o veikiau pasiekti tokį grąžos lygį, kuris būtų pakankamas **paskatų suderinimui ir investuotojų dalyvavimui** užtikrinti. Atsižvelgiant į tai, kad daugiausia dėmesio bus skiriama socialinei, o ne finansinei grąžai gauti, operacijos tikslinė portfelio grąža gali būti net 0 %

6.4.2.4. Teminiai finansiniai produktai

Tokie produktai – tai bandomieji finansiniai produktai ir platformos, kuriais siekiama spręsti rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas, spartinti socialinių investicijų rinkos plėtrą arba pritraukti daugiau privačių investicijų ir prisidėti prie specialiai pritaikytų finansavimo sprendimų, kuriais siekiama socialinio poveikio ⁽¹¹⁰⁾.

Kai įgyvendinantysis partneris teikia finansavimą mikrofinansų institucijoms ir socialinių finansų teikėjams jų gebėjimų stiprinimo tikslais, 4.2.2 skirsnyje nurodytas reikalavimas, kad įgyvendinantysis partneris pirmojo nuostolio daliai skirtų 5 % nuosavų išteklių, netaikomas.

⁽¹¹⁰⁾ Pvz., teikiant garantijas investuotojams, kuriant spartinimo priemones socialinio poveikio priemonių valdytojams arba socialinio poveikio paskatų mechanizmus socialinėms įmonėms.